

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA FARMACIJO**

IVO ŠERC

DIPLOMSKA NALOGA

UNIVERZITETNI ŠTUDIJ FARMACIJE

Ljubljana, 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA FARMACIJO**

IVO ŠERC

**AMBULANTNO PREDPISOVANJE ZDRAVIL
OTROKOM IN MLADOSTNIKOM V SLOVENIJI
V OBDOBJU 2002-2008**

**PRIMARY CARE DRUG PRESCRIBING TO
CHILDREN AND ADOLESCENTS
IN SLOVENIA IN THE PERIOD 2002-2008**

DIPLOMSKA NALOGA

Ljubljana, 2010

Diplomsko nalogo sem opravljal na Fakulteti za farmacijo Univerze v Ljubljani, na Katedri za socialno farmacijo, pod mentorstvom doc. dr. Mitje Kosa, mag. farm.

ZAHVALA

Za strokovno mentorsko vodenje, svetovanje in usmerjanje pri izdelavi diplomske naloge se zahvaljujem mentorju doc. dr. Mitji Kosu, mag. farm.

Nenazadnje gre zahvala predvsem mojim najbližjim in prijateljem za vso izkazano mi podporo in vzpodbudo ob študiju in izdelavi diplomske naloge.

Izjava

Izjavljam, da sem diplomsko nalogo samostojno izdelal pod vodstvom mentorja doc. dr. Mitje KOSA, mag. farm.

Ivo Šerc

Ljubljana, december 2010

Predsednica diplomske komisije: izr. prof. dr. Saša Baumgartner, mag. farm.

Članica diplomske komisije: doc. dr. Anamarija Zega, mag. farm.

KAZALO VSEBINE	III
SEZNAM GRAFOV	V
SEZNAM PREGLEDNIC	V
SEZNAM OKRAJŠAV	VII
POVZETEK	VIII
ABSTRACT	IX
I. UVOD	1
1. UPORABA ZDRAVIL PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI	1
2. ATC/DDD KLASIFIKACIJSKI SISTEM	5
II. NAMEN DELA	10
III. METODE	11
1. ANALIZA OSEB.....	14
1.1 Demografske značilnosti prejemnikov receptov.....	14
1.2. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov.....	14
2. ANALIZA RECEPTOV.....	15
2.1. Demografske značilnosti predpisovanja receptov.....	15
2.2. Pogostnost predpisovanja receptov.....	15
3. ANALIZA DENARNE VREDNOSTI.....	16
3.1. Demografske značilnosti predpisovanja denarnih vrednosti.....	16
3.2. Povprečje predpisovanj denarnih vrednosti.....	16
3.3. Predpisane denarne vrednosti po ATC skupinah.....	16
4. ANALIZA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV.....	17
4.1. Demografske značilnosti predpisovanja DDD-jev.....	18
4.2. Pogostnost predpisovanja DDD-jev.....	18
4.3. Predpisovanje DDD-jev po ATC skupinah.....	18
IV. REZULTATI	19
1. ANALIZA OSEB.....	19
1.1 Demografske značilnosti prejemnikov receptov.....	19
1.1.1. Število oseb s predpisanim receptom.....	19
1.1.2. Število prejemnikov receptov po spolu in starostnem razredu.....	19
1.1.3. Število prejemnikov receptov po statističnih regijah.....	20
1.2. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov.....	21
1.2.1. Povprečno število prejemnikov receptov v Sloveniji.....	21
1.2.2. Povprečno število prejemnikov receptov po statističnih regijah v letu 2008.....	22
2. ANALIZA RECEPTOV.....	24
2.1. Demografske značilnosti predpisovanja receptov.....	24
2.1.1. Število predpisanih receptov.....	24
2.1.2. Število predpisanih receptov po spolu in starostnem razredu.....	24
2.1.3. Število predpisanih receptov po statističnih regijah.....	25

2.2. Pogostnost predpisovanja receptov.....	26
2.2.1. Povprečno število predpisanih receptov v Sloveniji.....	26
2.2.2. Povprečno število predpisanih receptov po statističnih regijah v letu 2008.....	26
2.2.3. Povprečno število receptov predpisanih obravnavani sebi.....	28
2.2.4. Število predpisanih receptov glede na vrsto receptnega obrazca.....	29
3. ANALIZA DENARNE VREDNOSTI.....	30
3.1. Demografske značilnosti predpisovanja denarnih vrednosti.....	30
3.1.1. Denarna vrednost predpisanih receptov.....	30
3.1.2. Denarna vrednost receptov po spolu in starostnem razredu.....	30
3.1.3. Denarna vrednost receptov po statističnih regijah.....	31
3.2. Povprečje predpisovanj denarnih vrednosti.....	32
3.2.1. Povprečna denarna vrednost receptov v Sloveniji.....	32
3.2.2. Povprečna denarna vrednost receptov po statističnih regijah v letu 2008.....	32
3.2.3. Povprečna denarna vrednost receptov predpisanih obravnavani osebi.....	34
3.2.4. Povprečna denarna vrednost predpisanega recepta.....	35
3.3. Predpisane denarne vrednosti po ATC skupinah.....	35
3.3.1. Denarne vrednosti receptov po ATC skupinah.....	35
3.3.2. Količniki denarnih vrednosti po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007.....	36
4. ANALIZA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV.....	38
4.1. Demografske značilnosti predpisovanja DDD-jev.....	38
4.1.1. Število predpisanih DDD-jev.....	38
4.1.2. Število predpisanih DDD-jev po spolu in starostnem razredu.....	38
4.1.3. Število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah.....	40
4.2. Pogostnost predpisovanja DDD-jev.....	40
4.2.1. Povprečno število predpisanih DDD-jev v Sloveniji.....	40
4.2.2. Povprečno število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah v letu 2008.....	41
4.2.3. Povprečno število DDD-jev predpisanih obravnavani osebi.....	42
4.2.4. Povprečno število DDD-jev predpisanih na recept.....	43
4.3. Predpisovanje DDD-jev po ATC skupinah.....	44
4.3.1. Število predpisanih DDD-jev po ATC skupinah.....	44
4.3.2. Količniki predpisovanja DDD-jev po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007.....	45
V. RAZPRAVA.....	47
1. Komentar na ANALIZO OSEB.....	47
2. Komentar na ANALIZO RECEPTOV.....	49
3. Komentar na ANALIZO DENARNE VREDNOSTI.....	52
4. Komentar na ANALIZO DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV.....	56
VI. SKLEPI.....	60
VII. LITERATURA.....	62
VIII. PRILOGA.....	64
1. POSTOPKI.....	64
2. PREGLEDNICE.....	100

SEZNAM GRAFOV

Graf 1: Letno število do 18 let starih ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov z vsaj enim predpisanim receptom v letu; Slovenija 2002-2008.....	19
Graf 2: Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.....	21
Graf 3: Letno število ambulantno predpisanih receptov osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	24
Graf 4: Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.....	26
Graf 5: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	30
Graf 6: Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.....	32
Graf 7: Količniki za leto 2008 glede na leto 2007 letne povprečne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravi; Slovenija 2008.....	37
Graf 8: Letno število predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	38
Graf 9: Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.....	40
Graf 10: Količniki za leto 2008 glede na leto 2007 povprečne letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravil; Slovenija 2008.....	46

SEZNAM PREGLEDNIC

Preglednica I: Letno število ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002-2008.....	20
Preglednica II: Letna vrednost števila prejemnikov ambulantno predpisanih receptov z vsaj enim predpisanim receptom v letu, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 – 2008.....	100
Preglednica III (1. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 prebivalcev statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	22
Preglednica III (2. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 prebivalcev statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	23

Preglednica IV: Letno število ambulantno predpisanih receptov, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002-2008.....	25
Preglednica V: Letna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 – 2008.....	101
Preglednica VI (1. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	27
Preglednica VI (2. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	28
Preglednica VII: Letne vrednosti števila ambulantno predpisanih receptov na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	28
Preglednica VIII: Letno število ambulantno predpisanih receptov, prikazano glede na vrsto receptnega obrazca, osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	29
Preglednica IX: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih in izdanih receptov, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002-2008.....	31
Preglednica X: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 – 2008.....	102
Preglednica XI (1. del): Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	33
Preglednica XI (2. del): Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	34
Preglednica XII: Letne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	34
Preglednica XIII: Letne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno izdanega recepta osebi stari do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	35
Preglednica XIV: Letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravil, Slovenija 2002-2008.....	36
Preglednica XV: Letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih osebam starim do 18 let, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002 – 2008.....	39
Preglednica XVI: Letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 – 2008.....	103
Preglednica XVII (1. del): Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev statistične regije na dan, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	41
Preglednica XVII (2. del): Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev statistične regije na dan, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.....	42
Preglednica XVIII: Letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	43
Preglednica XIX: Letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu osebi stari do 18 let; Slovenija 2002-2008.....	43
Preglednica XX: Letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil, Slovenija 2002-2008.....	45

SEZNAM OKRAJŠAV

ATC	anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil
BPZ	Baza podatkov o zdravilih (Javne agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke)
CBZ	Centralna baza zdravil (Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije)
DDD	Definirani dnevni odmerek (Defined Daily Doses)
IVZ	Inštitut za varovanje zdravja
Rp	recept
SFD	Slovensko farmacevtsko društvo
SmPC	Summary of Product Characteristics (povzetek temeljnih značilnosti zdravila)
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences® (statistični paket za družbene vede)
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SZO	Svetovna zdravstvena organizacija
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
WHO	World Health Organization (Svetovna zdravstvena organizacija)

POVZETEK

NAMEN DELA: Iz zbirke podatkov ambulantno predpisanih zdravil, ki smo jo pridobili od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in se vodi na nacionalni ravni, smo nameravali raziskati vzorce ambulantnega predpisovanja zdravil otrokom in mladostnikom do osemnajstih let v Sloveniji v obdobju 2002-2008 ter pridobljene podatke primerjati s podatki ambulantnega predpisovanja zdravil glede na celotno prebivalstvo.

METODE: Raziskavo smo opravili na sedmih letnih zbirkah za obdobje od leta 2002-2008 s pomočjo statističnega računalniškega programa SPSS in v ta namen razvili posamezne postopke, ki so nam zagotovili ponovljivost obdelave podatkov in nadzor napak. Po posameznih statističnih regijah in za celotno Slovenijo smo ovrednotili število prejemnikov receptov, število predpisanih receptov in definiranih dnevni odmerkov ter denarne vrednosti predpisanih zdravil. Ugotovljene vzorce predpisovanja zdravil smo prikazali glede na spol in starostni razred prejemnikov receptov.

REZULTATI: V obdobju med leti 2002-2008 je bilo število ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 mladih nespremenjeno, hkrati se je nižala pogostnost predpisovanja receptov. Ob hkratnem **3,2%** padcu povprečne vrednosti števila predpisanih definiranih dnevni odmerkov tisočim mladim na dan, kazalniki zdravja otrok in mladostnikov za analizirano obdobje kažejo zmanjšano obolevnost med mladimi. Primerjava s podatki ambulantnega predpisovanja zdravil glede na celotno prebivalstvo pa kaže povečano obolevnost. Denarna vrednost zdravil, izdanih mladim, ob primerjavi podatkov za vse prebivalce Slovenije kaže, da so zdravstveno blagajno v obdobju 2002-2008 najbolj obremenili moški do 12 leta starosti in tisti po 60. letu starosti, medtem ko so v starostnem obdobju med 12 in 60 letom za zdravstveno blagajno večjo obremenitev predstavljale osebe ženskega spola. Pri vrednotenju rezultatov samo za leto 2008 smo ob primerjavi podatkov za vse prebivalce ugotovili, da je bila za mladega prebivalca letna denarna vrednost izdanih receptov skoraj 5- krat nižja (45,87 €/prebivalca), z največjim stroškovnim deležem zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij, število izdanih receptov za 2,5- krat manjše (3,16 recepta/prebivalca) in število predpisanih definiranih dnevni odmerkov na tisoč mladih na dan 11- krat manjše (**106,8** definiranih dnevni odmerkov /1000 prebivalcev/dan) z največjim deležem zdravil za bolezni dihal. Ugotovili smo, da je največja obolevnost slovenskega prebivalstva pred osemnajstim letom starosti opazna v pomurski in koroški regiji, po 18. letu pa je največ obolelih v zasavski statistični regiji.

ABSTRACT

PURPOSE: To research the samples of outpatient prescription of medicinal products to children and young persons up to the age of eighteen in the period between 2002 - 2008 from the collected data of the Health Insurance Institute of Slovenia, monitored at the national level, and to compare the gathered data to the data of the outpatient prescription of medical products with regard to the whole population.

METHODS: The research was done on seven annual collections for the period between 2002 - 2008 by statistic computer program SPSS and individual procedures were developed for the purpose to ensure repeatability of data processing and error monitoring. The number of prescriptions, defined daily doses and the value of prescribed medicines were evaluated by individual statistical regions and for the whole Slovenia. The samples in question were presented with regard to the sex and age of the prescription recipients.

RESULTS: With the number of prescription recipients unchanged per thousand of young persons and lower frequency of prescriptions issued, as well as 3.2% lower average value/cost of number of prescribed and defined daily doses to thousands of young persons per day, the health indices of children and young persons show reduced morbidity among the young. But, the comparison to the data of outpatient prescriptions of medicines with regard to the whole population they show increased morbidity. The value of medicines prescribed to the young, comparing it to the data of the whole population of Slovenia, shows that health care budget was charged between 2002 – 2008 mostly by men up to the age of twelve and the elderly men after the age of sixty, whereas between the age of twelve and sixty a substantial cost for the health care budget was represented by women. Evaluating the results of 2008, comparing them to the whole population, we found out that the annual cost per of the prescriptions per young person almost five times lower (45.87 €/per person) with the highest cost of medicines for systematic treatment of infections, the number of prescriptions issued was 2.5 times lower (3.16 prescription/per inhabitant) and the number of prescribed and defined daily doses per thousand of young persons a day eleven times lower (106.8 defined daily doses/1000 inhabitants/day) with the highest proportion of medicines for respiratory diseases. We also found out that the morbidity of Slovenian people after the age of eighteen has been moved from Pomurje and Koroška Regions to Zasavje.

I. UVOD

UPORABA ZDRAVIL PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI

Razvojne značilnosti otrok in mladostnikov

V populacijo mladih prištevamo osebe, ki jih opredeljujemo kot dojenčke, predšolske in šolske otroke ter mlajše in starejše mladostnike. Mladi v zadnjem desetletju predstavljajo okrog 20% vseh ambulantno obravnavanih prebivalcev Slovenije (1). Danes se še vedno tako v domačih kakor tudi mednarodnih ocenah običajno srečujemo s posplošenimi prepričanji, da je populacija otrok in mladostnikov zdrava, kar v glavnem temelji na ocenah zdravja s kazalniki za spremljanje zdravja odraslih skupin prebivalstva.

Medtem ko kazalniki iz rednih virov kažejo na relativno dobro zdravje otrok ter mladostnikov v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami, pa podatki iz anketnih raziskav razkrivajo nezdrav življenjski slog, ki je pomemben dejavnik pri nastanku bolezni. Tudi v Sloveniji lahko pričakujemo, da bo prišlo enako kot v nekaterih drugih razvitih državah do velikega porasta prekomerne telesne teže in debelosti in posledično nastanka sladkorne bolezni tip 2 pri otrocih in mladostnikih (2).

Za dojenčke, otroke in mladostnike so značilni zdravstveni problemi povezani s posebnostmi rasti in razvoja ter načinom življenja, ki vplivajo na njihovo telesno in duševno zdravje. Obdobje dojenčka traja po splošno sprejetih merilih od 1 do 24 mesecev, obdobje otroka od 2. do 12. leta in obdobje mladostnika okvirno od 12. do 19 leta starosti. V različnih starostnih obdobjih se pomembno razlikujejo telesna masa in sestava. Za delovanje zdravil so med drugim zelo pomembne razlike v delovanju prebavil, dozorelosti mehanizmov presnavljanja in izločanja zdravil skozi ledvica in jetra in dozorelost krvno-možganske pregrade. Tako ob otrokovem rojstvu jetrni encimski sistemi za razgradnjo in ledvični mehanizmi za izločanje učinkovin še niso popolnoma razviti, zato se zdravila ne razgradijo in izločijo tako hitro, kot pri odraslih in je treba odmerke zdravil sorazmerno zmanjšati. Glavna pot presnove je lahko pri dojenčku drugačna kot pri otroku ali odrasli osebi. Po drugi strani so pri otrocih jetra v primerjavi s telesom sorazmerno velika in je treba za nekatera zdravila uporabljati sorazmerno večje odmerke glede na starost. Tudi površina kože je pri dojenčku in mlajšem otroku v primerjavi s telesno maso večja kot pri starejšem otroku ali mladostniku. Predpisovanje zdravil otrokom se zato v posameznih starostnih obdobjih razlikuje, saj mora zdravnik upoštevati značilnosti v razvoju otroka

oziroma mladostnika. Obstajajo različne formule za izračun odmerkov glede na starost, telesno maso in telesno površino.

Za izboljšanje kakovosti zdravljenja otrok je evropska unija sprejela številne ukrepe. Tako je januarja 2007 začela veljati Uredba o pediatričnih zdravilih, ki jo je pripravila Evropska agencija za zdravila (EMA). Za uvedbo ukrepov so se odločili na podlagi ocene iz leta 2006, da več kot petdeset odstotkov zdravil, ki se uporabljajo za zdravljenje otrok, ni bilo preizkušenih in odobrenih za uporabo pri otrocih. Načeloma pa se pri otrocih in mladostnikih uporabljajo zdravila, ki so dolgo na trgu in so že dobro preizkušena (32).

Zdravstvena problematika otrok in mladostnikov

Vzrok za obisk v ambulantnem zdravstvenem varstvu je podatek, ki pove, ob kakšnih zdravstvenih težavah se otroci in mladostniki oziroma njihovi starši odločijo za obisk osebnega zdravnika. V zadnjem desetletju je vsak predšolski otrok povprečno obiskal osebnega zdravnika približno 8 krat na leto medtem ko ga je populacija šolskih otrok in mladostnikov obiskala nekaj čez 3 krat v letu (3).

Vzrok zaradi katerega obiščejo otroci izbranega osebnega zdravnika na primarni ravni, so v prvi vrsti bolezni dihal. V mlajši skupini otrok (0-6 let) predstavljajo te zdravstvene težave nekaj pod 40% in pri starejši skupini (7-19 let) nekaj nad 20% vseh kurativnih obiskov. Ena desetina vzrokov za obisk so v obeh skupinah nalezljive bolezni. Pri predšolskih otrocih so pogosti vzrok za obisk zdravnika bolezni ušes, bolezni kože in podkožja. Pri mladostnikih se začno kazati problemi v zvezi z mišičnoskeletnim sistemom, ki je vodilni razlog za bolniški stalež v odrasli dobi. Pomemben del zbolewnosti otrok in mladine predstavljajo atopijske ali alergijske bolezni (nahod, astma, urtikarija, reakcije na pike žuželk, ...). Alergijske bolezni so pogostejše med dečki v predpubertetnem obdobju, medtem ko kasneje pogosteje zbole vajo dekleta (4,5).

Mladostniki se fizično in psihično razvijajo in zato niso tako homogena populacija, kot v kasnejšem življenjskem obdobju. Razlika se pokaže že pri primerjavi med mladostniki starimi 12 do 14 let in mladostniki starimi 15 do 19 let, ko je pri starejši skupini število izdanih receptov na enega mladostnika približno za 20% višje. Glede na mlajšo populacijo se zmanjša pogostnost predpisovanja zdravil za bolezni dihal, poveča pa se poraba kontraceptivov, ki so dekletom med 15. in 19. letom starosti najpogosteje predpisana

zdravila. Skoraj polovica mladostnikov ima glavobole, ki se običajno ponavljajo (6,7). Depresivni občutki pri mladostnikih so pogosti, vendar so pri večini le normalen sopojav pri odraščanju (8). S posebnostmi rasti in razvoja ter načinom življenja mladostnikov so povezani značilni zdravstveni problemi, uporaba zdravil ter tvegane vedenja v tem obdobju.

Kajenje tobaka, uživanje alkohola in uporaba drugih drog je pogosti dejavnik tveganja za zdravje mladostnikov. Raziskave kažejo, da vse mlajši otroci segajo po drogah kar kaže tudi mednarodna raziskava ESPAD (izvedena leta 1999, 2003 in 2007). Glede na podatke ESPAD 2007 je v Sloveniji okrog 23% srednješolcev starih od 15 do 16 let vsaj enkrat poskusilo katero od prepovedanih drog (9). Spolno vedenje mladih je pogosto tvegano in vezano z nizko spolno ozaveščenostjo in z značilnostmi spolnega vedenja mladih brez izkušenj (10). Zdravstvena statistika kaže, da so poglobitni zdravstveni problemi mladostnikov v Sloveniji namerne in nenamerne poškodbe, motnje duševnega zdravja, nezdrav vedenjski slog in tvegano spolno življenje (11).

Uporaba zdravil pri otrocih ni bila pogosto raziskana in samo nekaj raziskav opisuje delež otrok in mladostnikov, ki uporabljajo zdravila. V raziskavi o uporabi zdravil pri 11-15 let starih fantih in dekletih na Danskem so ugotovili, da je velik delež 11-15 letnikov poročal o uporabi vsaj ene vrste zdravil (za kašelj, prehlad, glavobol, bolečine v trebuhu, težave s spanjem ali živčnost). Najpogosteje uporabljena so bila zdravila za glavobol in bolečine v trebuhu. Uporaba le-teh pa je bila višja pri dekletih kot pri fantih in razlike med spoloma so se večale s starostjo. Od leta 1988 do leta 1998 se je kazal porast v uporabi zdravil, še posebej zdravil za glavobol pri obeh spolih in pri zdravilih za bolečine v trebuhu pri 13-15-letnih deklicah. Do pubertete so fantje »šibki spol«, saj imajo več fizičnih in psihičnih problemov, večkrat obiščejo zdravnika in predpišejo jim več zdravil. Od pubertete naprej pa so dekleta bolj nezadovoljna s svojim zdravjem in se pogosteje poslužujejo zdravstvenih storitev (12).

Vir podatkov za spremljanje porabe zdravil

Na porabo zdravil vplivajo številni dejavniki: demografski, terapevtska tradicija, obolevnost, marketing in razni administrativni ukrepi. Že pred tremi desetletji se je začela pospešeno povečevati poraba zdravil v Sloveniji, zaradi tega so začeli s spremljanjem porabe zdravil, tako kot v mnogih drugih državah (13). V Sloveniji se na Inštitutu za varovanje zdravja (IVZ) spremlja poraba predpisanih zdravil, izdanih na osnovi zdravniških receptov (14).

Za oblikovanje slovenske evidence porabe zdravil izdanih na recept sta osnova dve vrsti receptnih obrazcev. Receptne obrazce z oznako Obr. Rp, t.i. »zelene recepte« izdaja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), za katere v celoti ali delno krije stroške obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ) ter so osnova za obračun obveznosti ZZZS do lekarn. Otroci in mladostniki do 18. leta starosti ter redni študentje do 26. leta starosti dobijo vsa zdravila s pozitivne in vmesne liste, predpisana na recept, brezplačno. Predpiše jih lahko samo osebni ali pooblaščen zdravnik. Med »zelene recepte« spadajo tudi osebni recepti zdravnika, ki jih definira 210.člen Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zdravniki lahko na osebne recepte zdravnika predpisujejo zdravila zase in za svoje družinske člane, tako da oseba, ki ji je recept predpisan, ni nujno tudi končni uporabnik zdravila (15). »Zeleni recepti« so tudi naročilnice za zdravila, ki jih definira 42. člen Pravilnika o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini. Naročilnica za zdravila je vrsta zdravniškega recepta, ki ga izda javni zdravstveni zavod ali pravna ali fizična oseba, ki opravlja zdravstveno dejavnost, za zdravila, ki jih potrebuje za opravljanje svoje dejavnosti. Na naročilnici je odtisnjeno ali natiskano ime in naslov javnega zdravstvenega zavoda ali pravne ali fizične osebe, ki opravlja zdravstveno dejavnost. Iz naročilnic ni razvidno, kdo je uporabnik zdravila (16). Zdravila izdana iz depoja so zdravila, ki jih zdravnik izda iz svojega depoja v primerih, ko gre za nujno izdajo zdravila, na območju pa ni odprte lekarne. Zdravilo je predpisano osebi, ki je tudi končni uporabnik zdravila. Recept je enak kot običajni zeleni recept.

Receptne obrazce IVZ 1.1, t.i. »bele recepte« izdaja Inštitut za varovanje zdravja. Na recepte te vrste zdravnik predpisuje zdravila, ki niso razvrščena na pozitivno ali vmesno listo ali če bolnik nima sklenjenega zdravstvenega zavarovanja oziroma zdravnik nima koncesije. Plačnik zdravil, predpisanih na »bel recept« je običajno prejemnik zdravila (17).

Podatki o porabi zdravil so uporabni v farmakoepidemioloških študijah o proučevanju pojavnosti bolezni prebivalstva in uporabljenih zdravilih z namenom ugotavljanja ustrezne oziroma neustrezne uporabe zdravil. Spremljanje porabe zdravil ima tako strokovni kot ekonomski pomen. Uvajanje novih zdravil ob koristnosti za bolnike prinaša naraščajoče stroške. Z analizo porabe lahko stroške za zdravila bistveno racionaliziramo.

Po Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva iz leta 2000, so lekarne dolžne posredovati podatke o zdravilih, predpisanih tako na zelene, kot na bele recepte zato podatke o izdanih zdravilih predpisanih na recept pošiljajo lekarne na ZZZS. Spremljanje porabe zdravil ima znaten nacionalni pomen v zdravstvu. Zbirajo se podatki o vrsti zdravila, bolniku, ki mu je zdravilo predpisano, zdravniku, ki je zdravilo predpisal ter vrsti in enoti zavarovanja. Centralni register prebivalstva, ki ga vodi Statistični urad Republike Slovenije (SURS), je izvor podatkov o državljanih Slovenije. Spremljanje porabe zdravil, s poudarkom na strokovnih trendih ambulantnega predpisovanja zdravil, opravlja Oddelek za socialno farmacijo na IVZ-ju in ima znaten nacionalni pomen za načrtovanje in spremljanje sistema zdravstvenega varstva in posredno tudi o obolevnosti prebivalcev. Pri tem se uporabljajo razosebljeni podatki.

ATC/DDD KLASIFIKACIJSKI SISTEM

Klasifikacija ATC in njene aplikacije

Analiza podatkov o pretekli porabi posameznih vrst zdravil daje koristne strokovne smernice glede bolj učinkovite terapevtske prakse. Pomemben je tudi ekonomski vidik, saj so predvsem novejša zdravila praviloma draga, kar ob hkratni precejšnji dinamiki uvajanja novih zdravil na slovensko tržišče predstavlja znaten in naraščajoč strošek.

Spremljanje porabe ambulantno predpisanih in izdanih zdravil se v Sloveniji izvaja od leta 1976. Od leta 1998 se za prikazovanje podatkov o porabi zdravil uporablja Anatomsko Terapevtsko Kemično (ATC-Anatomical Therapeutic Chemical) klasifikacijo, ki je v Sloveniji uradno v veljavi od leta 1996 dalje. Predpisovanje zdravil otrokom in mladostnikom je različno tudi glede vrste predpisanih zdravil v smislu razlike v predpisovanju zdravil na prvem nivoju ATC klasifikacije v vseh skupinah zdravil.

Uporablja se ATC/Rp metodologija, postopno pa se uvaja tudi ATC/DDD metodologija, ki predstavlja sodobni način spremljanja podatkov o porabi zdravil. DDD (Defined Daily Doses) pomeni definirani dnevni odmerek (dozo). Analizira se število ambulantno predpisanih zdravil s podatki o številu in stroških ambulantno izdanih receptov s

predpisanimi zdravili. Glede na uporabnike zdravil se navaja podatke po statističnih regijah njihovega prebivališča, po starostnih skupinah in spolu. Poraba zdravil se prikazuje na vseh petih nivojih ATC klasifikacije v številu receptov in od leta 2006 dalje tudi v številu definiranih dnevnih odmerkov (DDD) na 1000 prebivalcev na dan.

Struktura ATC klasifikacije

V ATC sistemu so zdravila razdeljena v različne skupine in sicer glede na organski sistem ali organ, kjer je mesto delovanja ter glede na njihove kemične, farmakološke ali terapevtske lastnosti. Oznako ATC sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov (18). ATC klasifikacijo sestavlja pet nivojev. Prvi nivo vsebuje eno od štirinajstih glavnih skupin zdravilnih učinkovin. Drugi do četrti nivoji zajemajo terapevtsko, farmakološko oziroma kemično podskupino, peti nivo pa zdravilno učinkovino. Zdravila v različnih skupinah ATC klasifikacije se razlikujejo glede na mesto delovanja, terapevtske in kemične značilnosti.

Nivoji ATC klasifikacije:

1. nivo anatomsko glavna skupina
2. nivo terapevtska podskupina
3. nivo farmakološka podskupina
4. nivo kemična podskupina
5. nivo zdravilna učinkovina

Primeri ATC klasifikacije zdravilnih učinkovin:

- A zdravila za bolezni prebavil in presnove
- A10 zdravila za zdravljenje diabetesa
- A10A insulini in analogi
- A10AB insulini s hitrim delovanjem in analogi
- A10AB01 humani insulin

Osnovna načela razvrščanja zdravil

Praviloma eni zdravilni učinkovini, ki jo opisuje nelastniško (NNN) ime, pripada ena ATC oznaka. Posamezna ATC oznaka torej pripada posamezni učinkovini oziroma več zaščitenim imenom registriranih zdravil z enako učinkovino. Možno je, da eni učinkovini pripišemo več ATC oznak, ko se zdravilo nahaja v različnih jakostih oziroma farmacevtskih oblikah ter obenem tudi z različno terapevtsko uporabo. Za zdravila z vsebnostjo več zdravilnih učinkovin velja, da je v ATC oznaki vodilna ena učinkovina.

Glavne skupine ATC sistema pomenijo razvrstitev zdravil v 14 skupin, od katerih vsaka opisuje anatomsko področje, na katero zdravila delujejo.

Anatomske glavne ATC skupine:

- A zdravila za bolezni prebavil in presnove
- B zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov
- C zdravila za bolezni srca in ožilja
- D zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva
- G zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni
- H hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov
- J zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij
- L zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji
- M zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema
- N zdravila z delovanjem na živčevje
- P antiparazitiki, insekticidi in repelenti
- R zdravila za bolezni dihal
- S zdravila za bolezni čutil
- V razna zdravila

Definirani dnevni odmerki

Po definiciji so definirani dnevni odmerki (Defined daily Dosses, DDDs) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravil. DDD-ji se uporabljajo za standardiziranje primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva (19).

DDD je povprečni vzdrževalni odmerek na dan za zdravilo, ki se uporablja za zdravljenje glavne indikacije pri odraslih osebah. DDD je merska enota in ne kaže nujno priporočene dnevne doze; dodeli se lahko le zdravilom, ki že imajo ATC oznako. DDD predstavlja neko teoretično vrednost, s katero naj bi poenostavili prikaz porabe zdravil ter se izognili nezdržljivosti podatkov pri uporabi neusklajenih merskih enot. Dejansko odmerjanje se spreminja glede na terapevtsko indikacijo, starost bolnika, sočasno jemanje zdravil, zdravstveno stanje oziroma druge individualne značilnosti posameznika.

Po priporočilih SZO prikazujemo porabo ambulantno predpisanih zdravil praviloma v številu DDD-jev/1000 prebivalcev na dan, porabo zdravil v bolnišnicah v številu DDD-jev/100 bolnišnično oskrbnih dni.

Iz podatkov o porabi zdravil, predstavljenih z DDD-ji lahko le približno ocenimo porabo. Te vrednosti omogočajo ugotoviti trende pri porabi zdravil in primerjavo med skupinami prebivalstva.

DDD-ji niso določeni za vse skupine zdravil in sicer za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (D), imunske serume in imunoglobuline (J06), cepiva (J07), zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki, L01), alergijo sprožujoče snovi (alergeni, V01), anestetike (N01), kontrastne raztopine (V08) ter nekatere raztopine. Pri teh skupinah zdravil moramo porabo prikazovati na drug način. Poraba dermatoloških zdravil se lahko prikazuje v gramih mazila, kreme in podobno. Poraba zdravil iz podskupine L01, v okviru skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (L) se lahko prikazuje v gramih aktivne učinkovine.

DDD-je za zdravila, ki so v prometu v Sloveniji, določa IVZ. Vsako leto SZO dopolnjuje določene DDD vrednosti, skladno z odločitvami in soglasjem o njihovi uvedbi. Nekatere obstoječe DDD vrednosti pa se tudi spreminjajo. Predpisani dnevni odmerek (Prescribed Daily doses – PDD) pomeni povprečno dnevno količino zdravila, ki je dejansko predpisana. Ta vrednost se v večji meri približa terapevtskim vrednostim kot DDD, ki je bolj teoretična vrednost, vendar pa DDD omogoča boljše primerjalne študije. PDD-ji zaradi različnih predpisovalnih navad zdravnikov in različnih doktrin zdravljenja ne omogočajo mednarodnih primerjav.

Namen spremljanja porabe zdravil in razširjenost uporabe ATC/DDD sistema

ATC/DDD sistem je orodje za predstavitev statistike o porabi zdravil, katerega glavni namen je izboljšanje uporabe zdravil. Sistem je koristen pri primerjavah porabe zdravil na nacionalnem in mednarodnem nivoju, za ovrednotenje dolgoročnih trendov porabe zdravil, za ugotavljanje vplivov določenih dogodkov na porabo zdravil ter za ugotavljanje varnosti zdravil (20). Ocenjuje se lahko trende pogostnosti prijavljenih neželenih učinkov pri določenih skupinah prebivalcev v povezavi s trendi pri porabi zdravil.

Klasifikacijski sistem ATC/DDD je lahko v pomoč pri odkrivanju dvojnega zdravljenja (double medication), kar pomeni, da bolnik sočasno jemlje dve identični zdravili z vsebnostjo enake zdravilne učinkovine. Na ta način lahko odkrivamo tudi navidezno dvojno zdravljenje (pseudo-double medication), pri katerih bolnik jemlje dve kemično različni učinkovini, ki pa imata podobne farmakodinamske lastnosti.

Na Nizozemskem so uvedli računalniško nadzorovanje zdravljenja že nekaj let pred uvedbo primerljivega sistema v Sloveniji. S pomočjo kartic zdravstvenega zavarovanja imajo zdravniki pri predpisovanju, farmacevti pa pri izdaji zdravil vpogled v podatke o zdravljenju bolnika, pri tem je razvidna tudi zgodovina zdravljenja. Pri tem uporabljajo kot osnovo klasifikacijo ATC, kjer se poslužujejo primerjave različnih nivojev ATC oznak (21).

Za identifikacijo zdravil z lastniškimi imeni in v zadnjem času tudi za galenske izdelke, ki so pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, uporabljamo šestmestno delovno šifro. Osnovna enota mere (npr. škatla) se uporablja za označevanje izdane količine zdravil na recept.

Porabo zdravil na nacionalnem nivoju spremljajo tudi v drugih državah. V nekaterih (npr v Veliki Britaniji) je kriterij porabe pogosto število receptov izdanih zdravil. ATC/DDD sistem kot metoda spremljanja porabe zdravil na recept se v veliki meri uporablja v Skandinavskih državah, kjer porabo zdravil izražajo v relativnem številu porabljenih DDD-jev v časovni enoti. Na ta način lahko primerjamo porabo zdravil iz določenih ATC (pod)skupin.

ATC/DDD metodologijo podpira tudi Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Norveška je bila prva država, v kateri so objavili podatke o nacionalni porabi zdravil že leta 1977. Podatke, veljavne v tekočem letu, objavljajo na spletni strani – <http://www.whocc.no/> (22). Od leta 1996 dalje to metodologijo podpira SZO in jo priporoča za izdelavo raziskav o porabi zdravil.

Ob uporabi ATC/DDD sistema je osnova porabe ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji število izdanih receptov oziroma stroški zanje. Razlog za to je primerljivost s porabo zdravil v Sloveniji v prejšnjih letih. ATC/DDD sistem ima prednosti v primerjavi z izražanjem porabe zdravil v številu receptov, saj vsebuje natančno količino definiranih dnevni odmerkov posameznih zdravil. S podajanjem DDD vrednosti lahko zagotovimo boljšo mednarodno primerljivost, saj že v precej evropskih državah uporabljajo ta kriterij. Čeprav nobeden izmed sistemov za klasifikacijo zdravil ni idealen, se je ATC klasifikacija do sedaj izkazala za najboljšo. Na žalost nekatere velike države (ZDA, Velika Britanija, Francija) zavračajo sprejetje tega sistema, kar onemogoča njegovo širšo uporabo.

II. NAMEN DELA

V diplomskem delu bomo skušali iz anonimizirane zbirke podatkov ambulantno predpisanih zdravil Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se vodi na nacionalni ravni, raziskati vzorce ambulantnega predpisovanja zdravil otrokom in mladostnikom do osemnajstega leta starosti v Sloveniji v obdobju 2002-2008.

Ovrednotili bomo vzorce ambulantnega predpisovanja receptov glede na spol in starostni razred prejemnikov receptov v Sloveniji, kakor tudi po posameznih statističnih regijah. Zanimalo nas bo število predpisanih definiranih dnevni odmerkov in denarne vrednosti ambulantno predpisanih zdravil. Raziskati bomo skušali stopnjo obolevnosti med mladimi po posameznih statističnih regijah in ugotoviti razlike med spoloma ter med posameznimi starostnimi razredi prejemnikov receptov.

Pridobljene podatke bomo primerjali s podatki ambulantnega predpisovanja zdravil v obdobju 2002-2008 glede na celotno prebivalstvo v Sloveniji.

III. METODE

Iz letnih zbirk podatkov vseh ambulantno predpisanih zdravil, ki se vodi na nacionalni ravni in smo jo v elektronski obliki pridobili od ZZZS smo izbrali vse osebe stare do osemnajst let, ki jim je bil v letih 2002-2008 ambulantno predpisan vsaj en recept. Na nivoju celotne države kakor tudi po posameznih statističnih regijah smo preverjali število in pogostnost ambulantno obravnavanih oseb s predpisanimi recepti, število predpisanih receptov prikazano glede na vrsto receptnih obrazcev in število ter pogostnost predpisovanja receptov na osebo. Ugotavljali smo število in pogostnost predpisovanja definiranih dnevniških odmerkov na receptih in ambulantno obravnavanim prejemnikom receptov kakor tudi denarno vrednost predpisanih receptov. Analizo smo opravili s pomočjo statističnega računalniškega programa SPSS (Statistical package for social sciences® v 17.0) in v ta namen razvili posamezne postopke (ang. »syntax«), to je ukazne stavke oziroma programe, ki so nam zagotovili ponovljivost obdelave podatkov, nadzor napak pri analizi in možnost analize podatkov na novejših zbirkah (23). V nadaljevanju tega poglavja so razložene metode in načini opravljene analize. Ob posamezni razlagi metod je v oklepajih navedena zaporedna številka uporabljenega postopka v programu SPSS. Programski postopki so zaradi obsežnosti in boljše preglednosti navedeni s krajšo razlago v Prilogi. V postopkih analize smo uporabili sledeče spremenljivke s podatki:

oseba	- oseba, kateri je bil ambulantno predpisan recept; anonimna šifra je bila za posameznika vseskozi enotna
STATREGoseba	- statistična regija bivališča osebe, kateri je bil predpisan recept
SPOloseba	- spol osebe, kateri je bil predpisan recept
LETOoseba	- leto rojstva osebe, kateri je bil predpisan recept
DELSifra	- delovna šifra zdravila na predpisanem receptu
DATUMizdaja	- datum, ko je bil recept izdan
ATCaktual	- ATC oznaka zdravilne učinkovine na receptu
BARVARp	- vrsta predpisanega recepta
VREDNOSTRp	- denarna vrednost zdravil na predpisanem receptu
kolicina	- predpisano število vsebnikov zdravila na receptu
DDD	- vrednost števila predpisanih DDD-jev za posamezno zdravilo

Osebo, kateri je bil ambulantno predpisan recept, smo poimenovali v nadaljevanju tudi obravnavana oseba, ambulantno obravnavana oseba oziroma prejemnik recepta, namesto besedne zveze predpisan recept pa uporabljali tudi besedi izdaja recepta oziroma izdani recept, ker podatke za vnos v zbirko podatkov posredujejo lekarne, ko je zdravilo predpisano na receptu izdano. Ko v nadaljevanju omenjamo besedno zvezo vsi recepti to pomeni izbrani recepti predpisani osebam starim do 18 let, ki jih v nadaljevanju poimenujemo tudi mladi, mladina oziroma mlada populacija. Podatke iz letnih baz smo postopkovno analizirali v treh sklopih. Kjer je bilo potrebno, smo posamezne spremenljivke z dodajanjem numeričnih vrednosti spremenili (rekodirali) v nove spremenljivke, ker lahko SPSS program izvede nekatere postopke le z numeričnimi spremenljivkami.

Prvi sklop postopkov

V prvem sklopu so opisani postopki, ki se morajo izvesti na vsaki letni bazi posebej. Najprej smo posebej iz vsake od sedmih letnih zbirk podatkov za leta med 2002 in 2008 izbrali vse recepte, ki so bili predpisani do 18 let starim osebam in spremenili morebitne nepravilne datumske zapise izdaj receptov (*Postopek 1*). Prav tako smo spremenili obliko datumskega zapisa izdaje recepta in obliko zapisa spremenljivke z delovno šifro zdravila zaradi potreb kasnejšega dela (*Postopek 2*). Delovna šifra zdravila je šestmestna negovoreča uradna šifra zdravila in je identifikacijska oznaka zdravila. V izogib morebitnih napačnih oziroma pomanjkljivih poimenovanj ATC oznak pri delovnih šifrah zdravil v letnih bazah, smo s kontrolnim prenosom podatkov iz Centralne baze zdravil (CBZ), ki jo ureja ZZS, naredili v vsaki letni bazi pretvorbo zapisa delovnih šifer zdravil v pravilno ATC oznako (25). Prav tako smo zaradi novih poimenovanj ATC oznak, ki so se dogodila po letu 2002 popravili zapise za spremenjene ATC oznake s pomočjo podatkov, ki smo jih prenesli iz baze WHO ATC Indexa za obdobje 2002-2010 (*Postopek 3*) (26). V primeru, ko smo pri posameznih zdravilih ugotovili v Bazi podatkov o zdravilih (BPZ) oz CBZ bazi pomanjkljive oziroma neskladne zapise, smo sledili navedbam iz WHO Indexa (24,25,26). Tak primer napačnega poimenovanja tako v BPZ kakor tudi v CBZ bazi je neskladje zapisov pri ATC oznaki J04AM02 za zdravilo z zaščitenim imenom Rifater z delovno šifro zdravila 002054. Za to zdravilo je v WHO Indexu oznaka J04AM05; temu sledi tudi nemška in norveška literatura (27,28). Za potrebe kasnejše analize na združeni bazi vseh letnih baz smo napisali sintakse za obdelavo podatkov vezanih na glavne ATC skupine zdravil (*Postopek 4*). Enako smo storili za

potrebe analize podatkov vezanih na prejemnike receptov (*Postopek 5*). Vse tako posamično obdelane letne baze 2002-2008 smo nato združili v enotno bazo (*Postopek 6*).

Drugi sklop postopkov

Vse nadaljnje postopke (sintakse) po končani izvedbi postopkov v prvem sklopu analize izvajamo na združeni bazi vseh letnih baz 2002-2008 brez prekinitev do konca. Za potrebe kasnejših analiz, izvajanih v tretjem sklopu smo v drugem sklopu analize s pomočjo podatkov pridobljenih iz baze CBZ-ja opravili pretvorbo delovnih šifer zdravil v ustrezne oblike zapisov za število enot zdravila v enem omotu zdravila, za maso zdravilne učinkovine v eni enoti zdravila in za število DDD-jev za posamezno zdravilno učinkovino (*Postopek 7*). V primeru uvedbe določenega novega DDD-ja moramo biti pazljivi pri primerjavi porabe te zdravilne učinkovine glede na prejšnja leta. Vrednosti iz prejšnjih let moramo namreč prevesti na sedanjo DDD vrednost, da jih lahko medsebojno primerjamo. Kjer smo pri posameznih zdravilih zasledili v BPZ oz CBZ pomanjkljive oziroma neskladne zapise vrednosti števila enot zdravila, mas zdravilnih učinkovin oziroma pomanjkljivih in neustreznih vrednosti za DDD-je posameznih zdravil, smo sledili navedbam iz WHO Indexa oz povzetkom temeljnih značilnosti zdravila (SmPC) po podatkih proizvajalcev. Zaradi nesprotnega posodabljanja podatkov npr glede navedenih vrednosti za DDD-je, so tako po našem poizvedovanju iz baze BPZ-ja spomladi 2010 umaknili vse podatke o DDD-jih. Po smernicah SZO-ja DDD-ji niso določeni za vse skupine zdravil . Tako so za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (skupina D) DDD-ji določeni samo peroralnim pripravkom in tem smernicam smo sledili tudi mi pri naši analizi. Sicer pa je možno porabo dermatoloških zdravil prikazovati na drug način npr v gramih, milimetrih mazila, kreme in podobno. Nato smo definirali glavne ATC skupine zdravil (*Postopek 8*) in spremenljivko za prejemnike receptov (*Postopek 9*).

Glede na otrokovo sposobnost, da lahko sprejme in uporablja različne farmacevtske oblike in glede na dejstvo, da se v različnih starostnih obdobjih predpisujejo različna zdravila z različnim številom predpisanih DDD-jev ter glede na smernice za klinične preiskave zdravil pri pediatrični populaciji, smo prejemnike receptov opredelili v štiri starostne razrede v odnosu do razvojnih faz. Osebe stare od 0-1 leta smo poimenovali malček, od 2-5 let predšolski otrok, od 6-11 let šolski otrok in osebe stare od 12-18 let mladostnik (*Postopek 10*). Ti razponi odražajo biološke spremembe po rojstvu; intenzivno zgodnjo rast; postopno puberteto in mladostnikovo rast in razvoja v smeri odraslih (33). Sledijo postopki ustvarjeni za potrebe analize združene baze 2002-2008 glede

pogostnosti ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov v analiziranem obdobju. S pomočjo podatkov o prebivalstvu v Sloveniji in statističnih regijah, pridobljenih s spletne strani Statističnega urada Republike Slovenije (SURŠ), smo ustvarili postopke za potrebe analize ambulantnih prejemnikov receptov prikazano tudi kot povprečne vrednosti števila obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 mladih prebivalcev Slovenije (*Postopek 11* in *Postopek 12*) oz. primerjalno gledano na posamezne statistične regije (*Postopek 13* in *Postopek 14*) (29). Primerjavo parametrov števila obravnavanih prejemnikov receptov, števila predpisanih receptov, denarne vrednosti izdanih zdravil in števila predpisanih DDD-jev prikazano na 1000 mladih prebivalcev statistične regije smo opravili le za podatke vezane na leto 2008.

Tretji sklop postopkov

V tretjem sklopu analize smo na združenih letnih bazah analizirali in primerjali potek ambulantnega predpisovanja receptov otrokom in mladostnikom v izbranem sedemletnem obdobju ter ovrednotili letne količine naslednjih parametrov:

- število in demografske podatke oseb, katerim je bil predpisan recept
- število predpisanih receptov
- denarno vrednost receptov
- število definiranih dnevnih odmerkov zdravil na predpisanih receptih

1. ANALIZA OSEB

1.1 Demografske značilnosti prejemnikov receptov

Pri analizi nas zanimalo število in demografske značilnosti prejemnikov receptov, ki jim je bil v posameznem koledarskem letu analiziranega obdobja ambulantno predpisan vsaj en recept. Letno število prejemnikov receptov smo opredelili po starostnih skupinah in spolu. Izračunali smo delež moških in delež žensk (*Postopek 15*). Zanimale so nas letne vrednosti števila obravnavanih oseb s prejetimi recepti po posameznih statističnih regijah, primerjalno gledano na spol. (*Postopek 16*).

1.2. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov

Zanimala nas je pogostnost obravnavanih oseb, katerim je bil v opazovanem sedemletnem obdobju predpisan vsaj en recept v letu, zato smo preračunali število oseb na 1000 mladih prebivalcev v Sloveniji, prikazano tudi glede na prebivalce enakega spola. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov smo definirali kot število obravnavanih oseb na tisoč mladih prebivalcev (*Postopek 17*). Ker analiza ambulantnega predpisovanja in lekarniške izdaje zdravil po statističnih regijah omogoča določitev razlik med regijami, smo prav tako

ugotavljali incidenčne stopnje obolevnosti prebivalstva med statističnimi regijami, zato smo sledili vrednosti števila prejemnikov receptov na 1000 mladih prebivalcev po posameznih statističnih regijah za leto 2008, ob čemer smo prikazali izračunane vrednosti števil obravnavanih oseb na tisoč prebivalcev v posamezni statistični regiji tudi glede na starostne razrede prebivalcev in njihov spol. Tako prikazani podatki kažejo relativno razmerje povprečnega števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na tisoč prebivalcev v regiji. Število ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev smo prikazali v celih številih (*Postopek 18*).

2. ANALIZA RECEPTOV

2.1. Demografske značilnosti predpisovanja receptov

Najprej smo opravili analizo letnega števila predpisanih receptov in opazovali trend ambulantnega predpisovanja receptov v obdobju 2002-2008. Za analizo smo uporabili vse recepte izdane do 18 let starim osebam. Zanimalo nas je število predpisanih receptov prikazano po spolu prejemnikov in razlike med številom predpisanih receptov glede na starostne skupine prejemnikov receptov (*Postopek 19*). Primerjali smo letne vrednosti števila ambulantno predpisanih receptov za analizirano obdobje po posameznih statističnih regijah, prikazano tudi glede na deleže prejemnikov receptov po spolu. (*Postopek 20*).

2.2. Pogostnost predpisovanja receptov

Zanimalo nas je, v katerem letu so mlademu prebivalcu Slovenije farmacevti v lekarnah najbolj pogosto izdali zdravila zato smo sledili trendom pogostnosti predpisovanja receptov, ki smo jo definirali kot letno povprečno vrednost števila ambulantno predpisanih receptov enemu do 18 let staremu prebivalcu v Sloveniji. Izračunali smo tudi trend pogostnosti ambulantnega predpisovanja receptov na mladega prebivalca Slovenije enakega spola (*Postopek 21*). Po posameznih statističnih regijah smo ugotavljali, kje v letu 2008 so zdravniki v povprečju najbolj pogosto ambulantno predpisovali recepte, primerjalno gledano na starostne skupine in spol prebivalcev (*Postopek 22*). Izračunali smo nihanje povprečnih letnih vrednosti števila ambulantno predpisanih receptov, ki jih je prejela en prejemnik v analiziranem sedemletnem obdobju. Prav tako nas je zanimalo najvišje število vseh predpisanih receptov eni osebi t.j. enemu prejemniku v posameznem koledarskem letu (*Postopek 23*). Analizirali smo število in odstotne deleže ambulantno izdanih receptov v posameznem letu glede na vrsto receptnega obrazca ob upoštevanju ugotovitve, da na začetku opazovanega obdobja nekaterih vrst receptov

obrazcev niso predpisovali oziroma se nekatere vrste receptnih obrazcev ob koncu analiziranega obdobja niso več predpisovale (*Postopek 24*).

3. ANALIZA DENARNE VREDNOSTI

3.1. Demografske značilnosti predpisovanja denarnih vrednosti

V letnih zbirkah podatkov je bila podana denarna vrednost ambulantno predpisanega recepta (spremenljivka **VREDNOSTRp**). Glede na to, da je bila še vključno z letom 2006 uradna valuta v Sloveniji slovenski tolar (SIT), smo za prikaz podatkov denarnih vrednosti za obdobje ko je bila uradna valuta še slovenski tolar upoštevali menjalni tečaj med SIT in EUR v razmerju: **1 EUR = 239,64 SIT**, tako da je možen preračun (*Postopek 25*). Zanimali so nas tudi trendi predpisane letne denarne vrednosti vseh ambulantno izdanih receptov v analiziranem obdobju 2002-2008. Ugotavljali smo razlike med spoloma glede višine letne denarne vrednosti predpisanih jim receptov in izračunali deleže letnih denarnih vrednosti receptov, ki so jih dobile ženske oziroma moški. Analizirali smo denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov po starostnih skupinah prejemnikov receptov (*Postopek 26*). Izračunali in primerjali smo razlike v doseženih letnih denarnih vrednosti predpisanih receptov po dvanajstih statističnih regija in dobljene rezultate analizirali tudi glede na spol prejemnikov receptov (*Postopek 27*).

3.2. Povprečje predpisovanj denarnih vrednosti

Izračunali smo letne povprečne denarne vrednosti ambulantno izdanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji in primerjali te vrednosti tudi po spolu prebivalcev (*Postopek 28*). Izračun povprečnih denarnih vrednosti predpisanih receptov z zdravili, ki so jih izdali farmacevti v letu 2008 enemu mlademu prebivalcu v posamezni statistični regiji v Sloveniji smo naredili tako po spolu kakor tudi po starostnih skupinah prejemnikov receptov (*Postopek 29*). Za celotno opazovano obdobje smo opravili analizo letne denarne vrednosti receptov, ki so jih predpisali zdravniki eni ambulantno obravnavani osebi v istem koledarskem letu (*Postopek 30*). Prav tako smo analizirali povprečne, minimalne in maksimalne letne denarne vrednosti enega ambulantno izdanega recepta za obdobje 2002-2008 (*Postopek 31*).

3.3. Predpisane denarne vrednosti po ATC skupinah

Za opazovano obdobje 2002-2008 smo opravili analizo letne povprečne denarne vrednosti predpisanih receptov na 1000 mladih prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz pripadajočih glavnih ATC skupin zdravil. Z upoštevanjem ATC šifer predpisanih zdravil smo izračunali

količnike za denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov tisočim mladim prebivalcem Slovenije za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil za leto 2008 glede na leto 2007 (*Postopek 32*).

4. ANALIZA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV

Za potrebe analize vrednosti števila predpisanih definiranih dnevnih odmerkov na ambulantno izdanih receptih smo ustvarili novo spremenljivko **DDDRp** (*Postopek 33*), v kateri smo izračunali število DDD-jev predpisanega zdravila na posameznem receptu po naslednjem postopku:

$$(\text{DDDRp}) = \text{št. DDD-jev na receptu} = \frac{\text{število vsebnikov} \times \text{količina učinkovine v vsebniku}}{\text{DDD}}$$

- podatek o številu vsebnikov se nahaja v spremenljivki **količina** v letni bazi
- količino učinkovine v vsebniku smo preko delovne šifre zdravila (**DELSifra**), ki se nahaja v letni zbirki podatkov, pridobili na spletnih straneh BPZ-ja, ki je uradna javna baza podatkov o zdravilih v RS (24) in CBZ-ja (25). Bazi vsebujeta podatke o številu enot posameznega zdravila v vsebniku in o masi zdravilne učinkovine v enoti. Za pridobitev količine učinkovine v vsebniku smo parametra števila enot in mase zmnožili.
- DDD označuje vrednost števila definirane dnevnega odmerka za posamezno zdravilo in smo ga pridobili na spletni strani ATC/DDD Index, ki deluje pod okriljem SZO (26).

Izračun porabe zdravil izraženo kot pogostnost predpisovanja DDD-jev tisočim prebivalcem smo izračunali po postopku:

$$\text{število DDD-jev predpisanih na 1000 prebivalcev} = \frac{(\text{celotno število DDDRp}) \times 1000}{\text{število prebivalcev}}$$

Izračun porabe zdravil izraženo kot pogostnost predpisovanja DDD-jev tisočim prebivalcem na dan pa smo izračunali po postopku:

$$\text{število DDD-jev predpisanih na 1000 prebivalcev na dan} = \frac{(\text{celotno število DDDRp}) \times 1000}{\text{število prebivalcev} \times 365}$$

4.1. Demografske značilnosti predpisovanja DDD-jev

Iz tako pridobljenega števila DDD-jev na posameznem receptu smo analizirali porabo ambulantno predpisanih zdravil, izraženo kot letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na vseh izdanih receptih v Sloveniji v opazovanem obdobju. Demografske značilnosti predpisovanja DDD-jev smo preučili tudi glede na spol in starostni razred prejemnikov receptov (*Postopek 34*). Za opazovano obdobje 2002-2008 smo izračunali letne vrednosti števila predpisanih DDD -jev za vseh dvanajst statističnih regij, primerjalno gledano na spol prejemnikov receptov (*Postopek 35*).

4.2. Pogostnost predpisovanja DDD-jev

Ugotavljali smo nihanje pogostnosti predpisovanja DDD-jev tisočim mladim prebivalcem enakega spola na dan v Sloveniji (*Postopek 36*). Preučili smo incidenčne stopnje zbolevnosti prebivalcev na regijskem nivoju prikazano s porabo zdravil po posameznih statističnih regijah izraženo kot letno vrednost števila predpisanih DDD-jev na 1000 prebivalcev enakega spola na dan po posameznih starostnih skupinah in spolu prebivalcev v letu 2008 (*Postopek 37*). Za analizirano obdobje so nas zanimale razlike letnih vrednosti števil DDD-jev predpisanih na ambulantno izdanih receptih eni obravnavani osebi t.j. enemu prejemniku ambulantno predpisanih receptov(*Postopek 38*). Ravno tako nas je zanimalo povprečno in najvišje oziroma najnižje posamezno število predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu (*Postopek 39*).

4.3. Predpisovanje DDD-jev po ATC skupinah

Analizirali smo še letno število predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil. Na koncu smo izračunali količnike letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 mladih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravil za leto 2008 glede na leto 2007 (*Postopek 40*).

IV. REZULTATI

1. ANALIZA OSEB

1.1 Demografske značilnosti prejemnikov receptov

1.1.1. Število oseb s predpisanim receptom

Za celotno sedemletno analizirano obdobje velja, da se je število prejemnikov ambulantno predpisanih receptov, zaokroženo na celo število, zmanjšalo za **8%**. Najmanjše število ambulantnih prejemnikov receptov je bilo v letu 2006 (**253.309** oseb). Edino medletno rast vrednosti števila oseb s prejetim receptom beležimo med letoma 2006 in 2007 v višini **3%**. Posamezno letno število prejemnikov receptov za analizirano obdobje prikazuje **Graf 1**.

Graf 1: Letno število do 18 let starih ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov z vsaj enim predpisanim receptom v letu; Slovenija 2002-2008.

1.1.2. Število prejemnikov receptov po spolu in starostnem razredu

Ambulantno predpisovanje receptov v opazovanem obdobju je med spoloma uravnoteženo, čeprav je bilo vsako leto več ženskih prejemnic receptov. Primerjalno gledano na spol in starostni razred je bilo v celotnem obdobju v prvih treh starostnih skupinah več moških prejemnikov receptov, medtem ko je bilo v četrti starostni skupini več ženskih prejemnic. Natančnejše podatke o prejemnikih receptov primerjalno gledano po spolu in starostnem razredu prikazuje **Preglednica I**.

Preglednica I: Letno število ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002-2008.

starostni razred▶		MALČEK	PREDŠOLSKI	ŠOLSKI	MLADOSTNIK	
2002	spol ▼	skupaj▶	30.120	63.000	82.062	104.157
	M	138.144	15.599	32.588	41.758	48.199
	Ž	141.195	14.521	30.412	40.304	55.958
2003	spol ▼	skupaj▶	30.094	63.610	81.204	103.962
	M	138.317	15.576	32.958	41.384	48.399
	Ž	140.553	14.518	30.652	39.820	55.563
2004	spol ▼	skupaj▶	30.234	62.405	78.590	99.468
	M	133.770	15.480	32.383	40.018	45.889
	Ž	136.927	14.754	30.022	38.572	53.579
2005	spol ▼	skupaj▶	30.943	61.091	76.354	93.598
	M	129.295	15.832	31.631	38.890	42.942
	Ž	132.691	15.111	29.460	37.464	50.656
2006	spol ▼	skupaj▶	31.897	60.399	72.148	88.865
	M	124.847	16.472	31.241	36.663	40.471
	Ž	128.462	15.425	29.158	35.485	48.394
2007	spol ▼	skupaj▶	33.759	62.137	76.003	88.584
	M	129.051	17.369	32.046	38.936	40.700
	Ž	131.432	16.390	30.091	37.067	47.884
2008	spol ▼	skupaj▶	35.999	62.581	73.387	84.040
	M	127.140	18.469	32.348	37.608	38.715
	Ž	128.867	17.530	30.233	35.779	45.325

LEGENDA: M: osebe moškega spola; Ž: osebe ženskega spola; skupaj ▶: skupna letna vrednost

števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu po spolu oz starostnem razredu za posamezno leto analiziranega obdobja

1.1.3. Število prejemnikov receptov po statističnih regijah

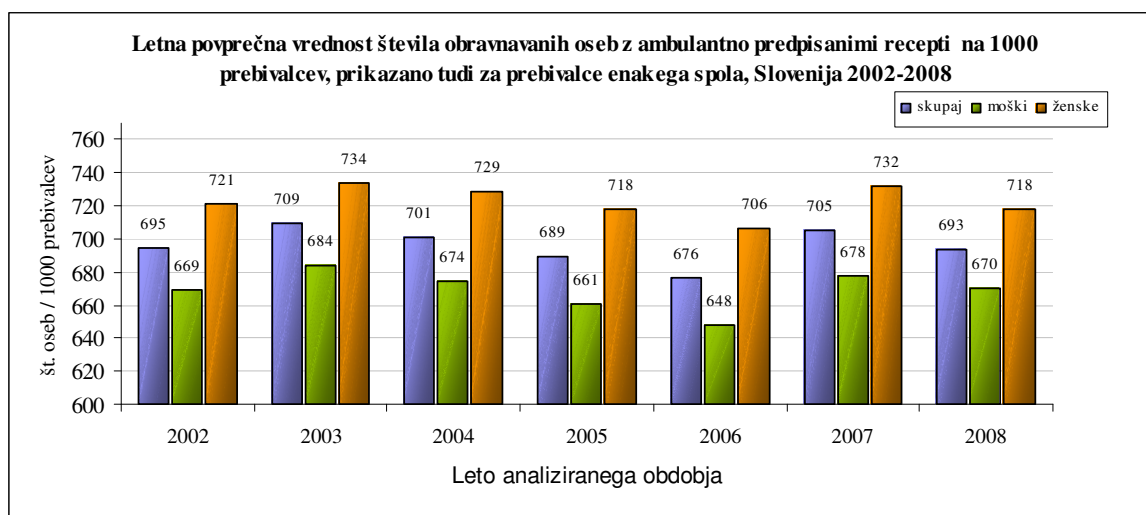
Glede na velikost statističnih regij in število prebivalcev se je v analiziranem obdobju pričakovano največja letna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb s predpisanim receptom pojavljala v osrednje-slovenski regiji. Preko **40.000** ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov v posameznih letih analiziranega obdobja je bilo zabeleženih še v podravski statistični regiji. Največja odstotkovna izenačenost prejemnikov receptov med spoloma se je pojavila v obalno-kraški regiji v letu 2004, kjer je bilo po **50%** ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov obeh spolov v tej regiji z razliko vsega **12** obravnav (**6.072** žensk in **6.084** moških). Osebe moškega spola so večkrat prejele ambulantno predpisan recept, primerjalno gledano na statistično regijo, v nekaterih posameznih letih opazovanega obdobja v savinjski, spodnjeposavski, goriški in obalno-kraški regiji.

Podrobnejši prikaz letnega števila prejemnikov ambulantno predpisanih receptov po spolu in statističnih regijah za analizirano obdobje prikazuje **Preglednica II** v Prilogi.

1.2. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov

1.2.1. Povprečno število prejemnikov receptov v Sloveniji

Največja pogostnost obravnavanih oseb s prejetim receptom, definirana kot letna povprečna vrednost števila ambulantnih prejemnikov receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji, je bila zabeležena v letu 2003, medtem ko smo najmanjšo pogostnost prejemnikov receptov zabeležili v letu 2006. V Sloveniji se je v obdobju 2002-2008 pogostnost obravnavanih oseb z vsaj enim ambulantno predpisanim receptom dvignila nad vrednost števila **700** trikrat. Pogostnost obravnavanih prejemnic ambulantno izdanih receptov, primerjalno gledano na prebivalce enakega spola v celotnem analiziranem obdobju, nikoli ni padla pod **700** obravnav v posameznem letu, pogostnost obravnav moških prejemnikov receptov pa nikoli ni preseгла meje **700** obravnavanih oseb s prejetim receptom v posameznem letu na tisoč mladih prebivalcev, primerjalno gledano na prebivalce enakega spola. Največjo (**4%**) medletno rast pogostnosti obravnavanih prejemnikov receptov smo opazili med letoma 2006 in 2007. Za analizirano obdobje prikazuje grafično primerjavo pogostnosti ambulantno obravnavanih oseb s prejetimi recepti **Graf 2**.

Graf 2: Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.

1.2.2. Povprečno število prejemnikov receptov po statističnih regijah v letu 2008

Preglednica III (1. in 2. del) prikazuje pogostnost ambulantno obravnavanih oseb s prejetim receptom po statističnih regijah, primerjalno podano glede na spol in starostni razred prebivalcev. Pogostnost obravnavanih prejemnikov receptov je definirana kot število obravnavanih prejemnikov na 1000 mladih prebivalcev. V letu 2008 je na 1000 mladih Slovencev **693** oseb prejelo vsaj en ambulantno predpisan recept. Pogostnost obravnavanih prejemnikov je bila, gledano na celotno državo, pri ženskah večja. Med posameznimi statističnimi regijami prihaja do razlik v številu obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev. Leta 2008 so v pomurski regiji, primerjalno gledano na regije in prebivalce enakega spola, bile tako ženske kakor tudi moški najpogosteje prejemniki receptov. Pogostnost oseb z ambulantno prejetimi recepti je v prvih dveh starostnih razredih večja pri moških, v dveh najstarejših starostnih razredih pa pri ženskah. Največjo razliko med spoloma v pogostnosti števila obravnavanih oseb s prejetim receptom na 1000 prebivalcev enakega spola smo zasledili pri mladostnikih, ko je bilo na 1000 prebivalcev enakega spola v povprečju obravnavanih 125 oseb ženskega spola več (**649** oseb/1000 žensk. oz. **524** oseb/1000 moških.).

Preglednica III (1. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 prebivalcev statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MALČEK			PREDŠOLSKI		
	št. oseb /1000 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	št. oseb /1000 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE
		št. oseb /1000 moških	št. oseb /1000 žensk		št. oseb /1000 moških	št. oseb /1000 žensk
statistična regija ▼						
Pomurska	922	933	912	904	906	901
Podravska	863	862	864	884	887	880
Koroška	827	830	825	884	883	886
Savinjska	858	858	859	849	862	835
Zasavska	845	850	840	866	853	880
Spodnjeposavska	867	866	868	887	882	892
Jugovzhodna Slovenija	868	864	873	860	873	847
Osrednjeslovenska	847	852	841	826	830	821
Gorenjska	816	821	811	817	828	805
Notranjsko-kraška	879	893	863	840	840	840
Goriška	839	848	830	814	822	806
Obalno-kraška	860	859	861	865	870	859
Slovenija ►	854	856	851	850	855	844

LEGENDA: št. oseb/1000 prebi.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev; št. oseb/1000 moških.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov moškega spola na 1000 prebivalcev enakega spola; št. oseb/1000 žensk.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov ženskega spola na 1000 prebivalcev enakega spola;

Preglednica III (2. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim predpisanim receptom v letu na 1000 prebivalcev statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	ŠOLSKI			MLADOSTNIK			VSI skupaj		
	št. oseb /1000 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	št. oseb /1000 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	št. oseb /1000 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE
		št. oseb /1000 moških	št. oseb /1000 žensk		št. oseb /1000 moških	št. oseb /1000 žensk		št. oseb /1000 moških	št. oseb /1000 žensk
Pomurska	767	757	777	709	643	777	786	757	816
Podravska	732	729	736	628	569	688	734	710	759
Koroška	737	741	733	706	637	781	763	735	792
Savinjska	682	676	689	611	552	675	706	683	731
Zasavska	710	707	712	658	601	718	735	710	761
Spodnjeposavska	717	708	726	627	567	696	729	699	762
Jugovzh.Slovenija	677	672	682	575	512	641	692	667	718
Osrednjeslovenska	613	608	618	520	462	581	652	631	674
Gorenjska	620	616	624	541	474	613	652	628	678
Notranjsko-kraška	696	698	694	608	538	684	712	686	739
Goriška	610	609	612	528	465	593	643	621	666
Obalno-kraška	690	698	681	563	509	619	698	680	716
Slovenija ►	670	665	674	584	524	649	693	670	718

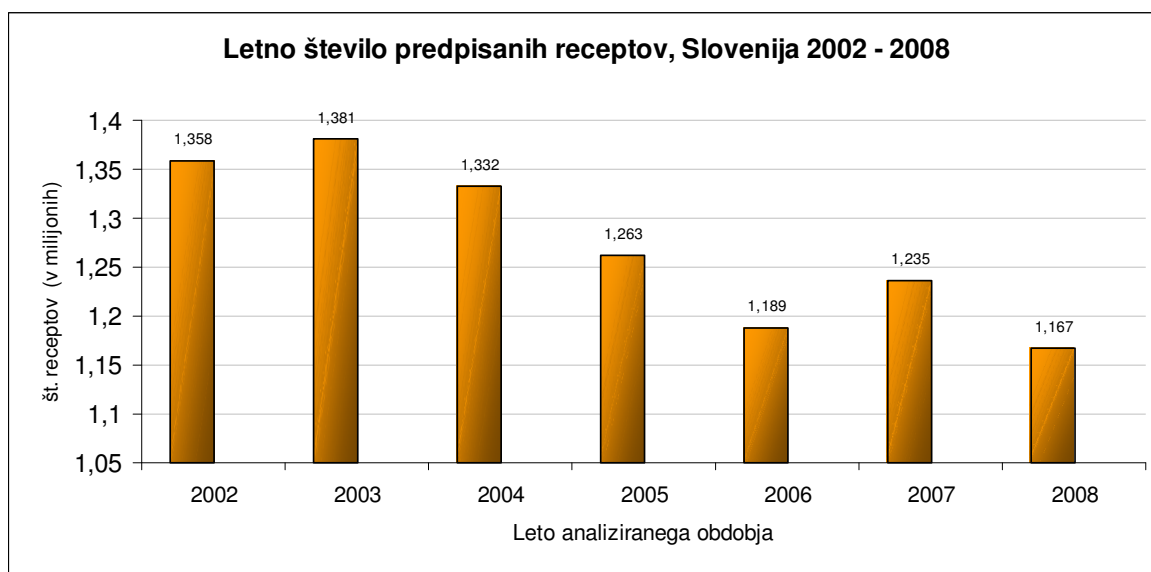
LEGENDA: št. oseb/1000 prebi.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev; št. oseb/1000 moških.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov moškega spola na 1000 prebivalcev enakega spola; št. oseb/1000 žensk.: letna povprečna vrednost števila ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov ženskega spola na 1000 prebivalcev enakega spola;

2. ANALIZA RECEPTOV

2.1. Demografske značilnosti predpisovanja receptov

2.1.1. Število predpisanih receptov

Gledano na celotno analizirano obdobje se je vrednost števila ambulantno predpisanih receptov v letu 2008 zmanjšala za **14%** glede na leto 2002. Največji medletni padec števila predpisanih receptov je bil zaznan med letoma 2005 in 2006 (**6%**). V opazovanem obdobju je bilo največ ambulantno predpisanih receptov v letu 2003. Posamezno letno število ambulantno predpisanih receptov je prikazano v **Grafu 3**.

Graf 3: Letno število ambulantno predpisanih receptov osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.

2.1.2. Število predpisanih receptov po spolu in starostnem razredu

Vsako leto analiziranega obdobja je bilo več receptov ambulantno predpisano osebam ženskega spola. Največja razlika med spoloma glede števila ambulantno predpisanih receptov se je pojavila v letu 2006, ko so osebe ženskega spola prejele **51,1%** vseh ambulantno predpisanih receptov v tem letu. Med prejemniki receptov glede na starostne razrede je bilo v celotnem obdobju v prvih treh starostnih razredih osebam moškega spola ambulantno predpisanih več receptov, v četrtem starostnem razredu pa osebam ženskega spola. Letno število ambulantno predpisanih receptov prikazano po spolu in starostnem razredu oseb je prikazano v **Preglednici IV**.

Preglednica IV: Letno število ambulantno predpisanih receptov, prikazano po spolu in starostnem razredu prejemnikov receptov; Slovenija 2002-2008.

starostni razred▶		MALČEK	PREDŠOLSKI	ŠOLSKI	MLADOSTNIK	
2002	spol ▼	skupaj▶	224.629	409.222	328.268	396.152
	M	671.335	120.991	216.560	169.077	164.707
	Ž	686.936	103.638	192.662	159.191	231.445
2003	spol ▼	skupaj▶	222.616	420.650	330.277	407.812
	M	681.690	119.458	223.841	170.649	167.742
	Ž	699.665	103.158	196.809	159.628	240.070
2004	spol ▼	skupaj▶	214.622	401.077	319.996	396.800
	M	652.469	114.714	213.364	165.078	159.313
	Ž	680.026	99.908	187.713	154.918	237.487
2005	spol ▼	skupaj▶	210.981	378.638	310.263	362.695
	M	619.397	111.680	201.952	160.537	145.228
	Ž	643.180	99.301	176.686	149.726	217.467
2006	spol ▼	skupaj▶	203.912	355.260	282.144	347.327
	M	580.902	108.735	188.667	145.715	137.785
	Ž	607.741	95.177	166.593	136.429	209.542
2007	spol ▼	skupaj▶	210.358	365.458	308.226	351.431
	M	607.081	112.415	193.429	159.786	141.451
	Ž	628.392	97.943	172.029	148.440	209.980
2008	spol ▼	skupaj▶	212.961	348.016	284.380	322.119
	M	576.431	113.398	184.839	148.801	129.393
	Ž	591.045	99.563	163.177	135.579	192.726

LEGENDA: M: osebe moškega spola; Ž: osebe ženskega spola; skupaj ▶: skupna letna vrednost
 števil ambulantno predpisanih receptov po spolu oz. starostnem razredu prejemnikov receptov za posamezno leto analiziranega obdobja

2.1.3. Število predpisanih receptov po statističnih regijah

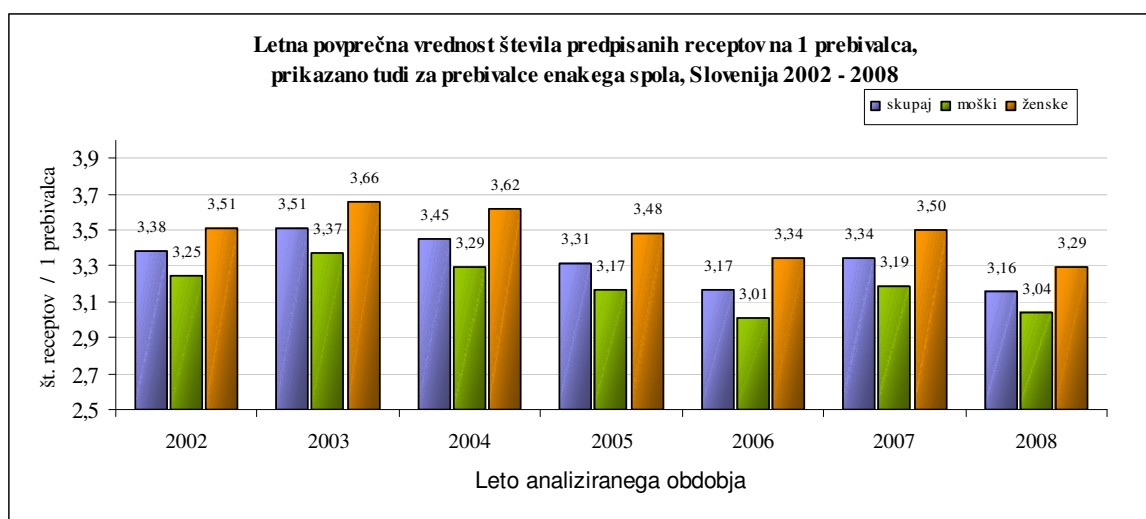
Največja letna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov v vseh letih analiziranega obdobja je bila v osrednje-slovenski in podravski statistični regiji (preko **200.000** Rp vsako leto). Primerjalno gledano na regije je bila v opazovanem obdobju največja razlika med spoloma v letni vrednosti števila prejetih receptov v koroški regiji leta 2007, ko so ženske prejele **53,8%** vseh izdanih receptov v tem letu v tej regiji. Edino v obalno-kraški statistični regiji je bilo v vseh letih analiziranega obdobja moškim ambulantno izdanih več receptov kot ženskam, največja razlika v letni vrednosti števila izdanih receptov se je pojavila v letu 2003, ko so moški prejeli **51%** vseh predpisanih receptov v tem letu v tej statistični regiji. Podrobnejši prikaz letnih vrednosti števila ambulantno predpisanih

receptov prikazano po spolu prejemnikov receptov in statističnih regijah za analizirano obdobje prikazuje **Preglednica V** v Prilogi.

2.2. Pogostnost predpisovanja receptov

2.2.1. Povprečno število predpisanih receptov v Sloveniji

V obdobju 2002-2008 je opazen trend (6%) padca pogostnosti ambulantno predpisanih receptov v Sloveniji. Pogostnost ambulantno predpisanih receptov je definirana kot letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov enemu do 18 let staremu prebivalcu v Sloveniji. Mlademu prebivalcu Slovenije so tako farmacevti v lekarnah najbolj pogosto izdali zdravila v letu 2003, ko je bila letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov **3,51** recepta na enega mladega prebivalca. Najmanjšo pogostnost ambulantno predpisanih in lekarniško izdanih zdravil smo zaznali v letu 2008. Primerjalno gledano na spol prebivalcev smo ugotovili, da so zdravniki v vsem analiziranem obdobju 2002-2008 v vseh letih do 18 let starim prebivalkam pogosteje predpisovali recepte. Za analizirano obdobje prikazuje grafično primerjavo letne povprečne vrednosti števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca **Graf 4**.

Graf 4: Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.

2.2.2. Povprečno število predpisanih receptov po statističnih regijah v letu 2008

Preglednica VI (1. in 2. del) podaja pogostnost predpisovanja receptov v letu 2008 po posameznih statističnih regijah glede na starostne skupine in spol prebivalcev, definirano

kot letno povprečno vrednost števila ambulantno predpisanih receptov enemu prebivalcu regije. Enemu prebivalcu Slovenije so farmacevti v lekarnah v letu 2008 povprečju izdali zdravila na osnovi nekaj več kot treh receptov. Zdravniki so v letu 2008, ob upoštevanju števila prebivalcev v pomurski regiji, predpisali zdravila za **29%** pogosteje, kot znaša slovensko povprečje. Najmanjšo pogostnost predpisovanja receptov smo zabeležili v goriški statistični regiji. Največjo pogostnost predpisovanja receptov prebivalcem enakega spola smo zabeležili pri ženskah v letu 2008 v pomurski regiji in najmanjšo v goriški regiji. Pogostnost predpisovanja receptov moškim je bila največja v podravski regiji in najmanjša v goriški statistični regiji. V letu 2008 je bilo število ambulantno izdanih receptov na enega prebivalca izrazito največje v prvem starostnem razredu – več kot **5** predpisanih receptov na enega prebivalca. Najmanjša razlika med spoloma v pogostnosti predpisovanja receptov primerjalno gledano na starostne razrede je bila zabeležena pri šolskih otrocih, največja pa pri mladostnikih, kjer so ženske v povprečju dobile predpisan **1** recept več na eno žensko v tem starostnem razredu kot pa so jih dobili predpisanih moški.

Preglednica VI (1. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MALČEK			PREDŠOLSKI			ŠOLSKI		
	št. Rp /1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	št. Rp /1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	št. Rp /1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE
		št. Rp /1 moškega	št. Rp /1 žensko		št. Rp /1 moškega	št. Rp /1 žensko		št. Rp /1 moškega	št. Rp /1 žensko
Pomurska	6,78	7,23	6,34	6,07	6,21	5,95	3,38	3,34	3,43
Podravska	6,59	7,02	6,14	6,12	6,52	5,71	3,27	3,34	3,19
Koroška	4,72	4,80	4,64	5,10	5,15	5,05	3,17	3,25	3,09
Savinjska	4,92	5,08	4,76	4,70	4,86	4,52	2,67	2,71	2,63
Zasavska	5,16	5,17	5,15	5,41	5,47	5,34	2,95	2,96	2,94
Spodnjeposavska	6,76	7,16	6,33	6,36	6,39	6,34	3,08	3,09	3,06
Jugovz. Slovenija	5,76	5,91	5,59	5,19	5,46	4,91	2,71	2,69	2,73
Osrednjeslovenska	4,29	4,39	4,18	3,87	3,98	3,75	2,07	2,11	2,04
Gorenjska	3,87	4,13	3,59	3,80	3,96	3,62	2,11	2,15	2,07
Notranjsko-kraška	5,36	5,63	5,05	4,63	4,73	4,54	2,78	2,88	2,68
Goriška	4,28	4,52	4,02	3,64	3,75	3,52	2,07	2,15	1,99
Obalno-kraška	5,07	5,16	4,98	4,84	4,96	4,71	2,71	2,81	2,60
Slovenija ►	5,05	5,26	4,83	4,72	4,89	4,55	2,59	2,63	2,55

LEGENDA: št. Rp/I prebi.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca; št. Rp/I moškega.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca moškega spola; št. Rp/I žensko.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na eno prebivalko;

Preglednica VI (2. del): Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MLADOSTNIK			VSI skupaj		
	št. Rp /1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	MOŠKI	ŽENSKE	št. Rp /1 prebi.
		št. Rp /1 moškega	št. Rp /1 žensko	št. Rp /1 moškega	št. Rp /1 žensko	
statistična regija ▼						
Pomurska	2,97	2,30	3,68	3,85	4,33	4,09
Podravska	2,69	2,10	3,31	3,85	4,06	3,95
Koroška	3,17	2,35	4,06	3,41	4,02	3,71
Savinjska	2,42	1,90	2,99	3,07	3,38	3,22
Zasavska	2,73	2,11	3,38	3,36	3,83	3,59
Spodnjeposavska	2,53	2,04	3,08	3,69	4,06	3,87
Jugovzhodna Slovenija	2,19	1,70	2,70	3,18	3,45	3,31
Osrednjeslovenska	1,76	1,40	2,14	2,52	2,70	2,61
Gorenjska	1,95	1,48	2,45	2,49	2,71	2,60
Notranjsko-kraška	2,21	1,80	2,66	3,15	3,32	3,23
Goriška	1,76	1,38	2,16	2,43	2,58	2,50
Obalno-kraška	2,06	1,67	2,47	3,10	3,28	3,19
Slovenija ►	2,24	1,75	2,76	3,04	3,29	3,16

LEGENDA: št. Rp/1 prebi.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca; št. Rp/1 moškega.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca moškega spola; št. Rp/1 žensko.: letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov na eno prebivalko;

2.2.3. Povprečno število receptov predpisanih obravnavani osebi

Letna povprečna vrednost števila predpisanih receptov na osebo t.j. na enega prejemnika receptov je v analiziranem obdobju nihala, a izkazuje trend padca v velikosti **6%**. V opazovanem obdobju je bilo največ povprečno ambulantno predpisanih receptov na osebo v letu 2003 (**4,95** Rp/osebo). Največje število predpisanih receptov eni osebi – prejemnici receptov se pojavi v letu 2004 (**125** Rp), sicer pa je v **Preglednici VII** podrobneje prikazan trend vrednosti števila predpisanih receptov na osebo.

Preglednica VII: Letne vrednosti števila ambulantno predpisanih receptov na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.

leto obravnave ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
p.v.š.Rp/O	4,86	4,95	4,92	4,82	4,69	4,74	4,56
nn.v.š.Rp/O	1	1	1	1	1	1	1
nv.v.š.Rp/O	96	112	125	98	111	124	98

LEGENDA: p.v.š.Rp/O: povprečna letna vrednost števila predpisanih receptov na osebo; nn.v.š.Rp/O: najnižja letna vrednost števila predpisanih receptov na osebo; nv.v.š.Rp/O: najvišja letna vrednost števila predpisanih receptov na osebo

2.2.4. Število predpisanih receptov glede na vrsto receptnega obrazca

V obdobju 2002-2008 je bilo v Sloveniji zdaleč največ ambulantno predpisanih zdravil na običajnih zelenih receptih - receptni obrazec z oznako Obr.Rp, ki ga izdaja ZZZS – v več kot **98%**. V opazovanem obdobju je bilo edino v letu 2006 predpisovano vseh pet vrst receptnih obrazcev. Posamezno letno število predpisanih receptov glede na vrsto receptnega obrazca prikazuje **Preglednica VIII**.

Preglednica VIII: Letno število ambulantno predpisanih receptov, prikazano glede na vrsto receptnega obrazca, osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.

LETO OBRAVNAVE ▼	vrsta receptnega obrazca ►	ZZZS – zeleni	ZZZS – (210.člen)	ZZZS – depo	skup. naroč.	IVZ - Rp
2002	število receptov	1.351.052	0	0	7.185	34
	delež[%] glede na vrsto recepta	99,47			0,53	0,0025
2003	število receptov	1.377.085	0	0	4.255	15
	delež[%] glede na vrsto recepta	99,69			0,31	0,0011
2004	število receptov	1.315.506	0	0	16.986	3
	delež[%] glede na vrsto recepta	98,73			1,28	0,0002
2005	število receptov	1.249.572	0	0	12.990	15
	delež[%] glede na vrsto recepta	98,97			1,03	0,0012
2006	število receptov	1.148.583	3.384	2.941	4.032	29.703
	delež[%] glede na vrsto recepta	96,63	0,29	0,25	0,33	2,50
2007	število receptov	1.188.644	2.999	4.172	0	39.658
	delež[%] glede na vrsto recepta	96,21	0,24	0,34		3,21
2008	število receptov	1.134.663	2.461	1.893	0	28.459
	delež[%] glede na vrsto recepta	97,19	0,21	0,16		2,44
skupaj ► 2002 – 2008	število receptov	8.765.105	8.844	9.006	45.448	97.887
	delež[%] glede na vrsto recepta	98,19	0,10	0,10	0,51	1,10

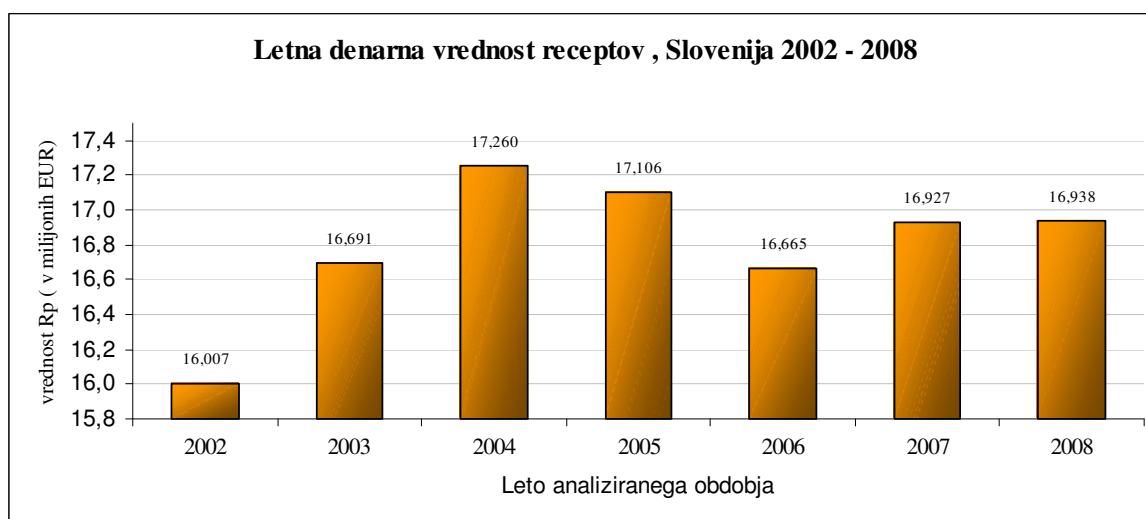
LEGENDA: **ZZZS-zeleni:** receptni obrazec z oznako Obr.Rp(»zeleni recept« izdaja ZZZS ; **ZZZS-(210.člen):** osebni recept zdravnika, ki se izdaja po 210. členu Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja ; **ZZZS-depo:** »zeleni recept« ZZZS za izdajo zdravil iz depoja ; **skup. naroč.:** skupinska naročilnica; **IVZ-Rp:** receptni obrazec 1.1(»beli recept« izdaja IVZ); **skupaj►:** skupna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov glede na vrsto receptnega obrazca in skupni deleži [%] glede na vrsto receptnega obrazca za vsa leta analiziranega obdobja 2002-2008

3. ANALIZA DENARNE VREDNOSTI

3.1. Demografske značilnosti predpisovanja denarnih vrednosti

3.1.1. Denarna vrednost predpisanih receptov

Rast letnih denarnih vrednosti ambulantno predpisanih receptov v analiziranem obdobju 2002/2008 izkazuje trend **6%** rasti, zaokroženo na celo število, kar je razvidno tudi iz **Grafa 5** [prikazano v €]. Še večjo rast stroškov ambulantno izdanih receptov smo zabeležili med leti 2002 in 2004, ko je bil trend rasti v letu 2004 glede na leto 2002 celo **8%**. Najvišja letna denarna vrednost ambulantno predpisanih receptov je bila zabeležena v letu 2004. Stroškovna rast letne denarne vrednosti receptov je bila s **3%** najbolj upočasnjena med letoma 2005 in 2006.

Graf 5: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.

3.1.2. Denarna vrednost receptov po spolu in starostnem razredu

Leto 2008 je edino leto v vsem opazovanem obdobju, ko so osebe moškega spola dobile predpisano višjo letno denarno vrednost ambulantno izdanih receptov do 18 let starim prejemnikom. Največja razlika med spoloma glede višine letne denarne vrednosti predpisanih receptov je bila v letu 2003, ko so bili stroški za izdane recepte ženskam višji za **7,1%** kar znese več kot **570.000 €**, čeprav je bilo v letu 2003 samo za **1,6%** več ambulantno obravnavanih prejemnic receptov. Med prejemniki receptov glede na starostne razrede je bila v vseh letih analiziranega obdobja v prvih treh starostnih skupinah osebam moškega spola predpisana višja letna denarna vrednost receptov, v najstarejši - četrti starostni skupini pa so dobile v vseh letih višje letne denarne vrednosti receptov ženske.

V sedemletnem analiziranem obdobju je bil delež denarnih vrednosti receptov izdanih osebam ženskega spola **50,7%**. Letna denarna vrednost [prikazano v €] receptov razdeljena po spolu in starostnem razredu prejemnikov receptov je podana v **Preglednici IX**.

Preglednica IX: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih in izdanih receptov, prikazano po spolu in starostnem razredu prejemnikov receptov; Slovenija 2002-2008.

starostni razred▶		MALČEK	PREDŠOLSKI	ŠOLSKI	MLADOSTNIK	
2002	spol ▼	skupaj▶	1.563.987,37	3.443.943,44	4.165.689,85	6.833.018,23
	M	7.854.367,21	855.293,87	1.835.256,03	2.155.504,14	3.008.313,17
	Ž	8.152.271,68	708.693,50	1.608.687,40	2.010.185,71	3.824.705,06
2003	spol ▼	skupaj▶	1.548.090,70	3.516.761,32	4.098.432,59	7.527.998,23
	M	8.060.255,96	841.461,78	1.871.488,13	2.149.614,37	3.197.691,68
	Ž	8.631.026,89	706.628,92	1.645.273,19	1.948.818,22	4.330.306,56
2004	spol ▼	skupaj▶	1.708.726,31	3.577.748,06	4.395.234,04	7.577.992,87
	M	8.378.234,89	954.000,74	1.934.897,55	2.306.806,51	3.182.530,08
	Ž	8.881.466,39	754.725,57	1.642.850,51	2.088.427,53	4.395.462,79
2005	spol ▼	skupaj▶	1.710.954,23	3.535.168,93	4.470.029,48	7.389.932,90
	M	8.426.859,48	937.282,67	1.945.520,94	2.361.110,61	3.182.945,26
	Ž	8.679.226,05	773.671,56	1.589.647,99	2.108.918,86	4.206.987,64
2006	spol ▼	skupaj▶	1.629.882,12	3.453.039,81	4.331.673,23	7.250.148,22
	M	8.237.338,20	874.918,98	1.921.462,53	2.230.127,09	3.210.829,59
	Ž	8.427.405,19	754.963,14	1.531.577,28	2.101.546,14	4.039.318,63
2007	spol ▼	skupaj▶	1.646.360,39	3.562.994,12	4.813.424,81	6.904.577,24
	M	8.417.264,13	905.953,54	1.940.539,05	2.554.750,25	3.016.021,29
	Ž	8.510.092,43	740.406,85	1.622.455,07	2.258.674,56	3.888.555,95
2008	spol ▼	skupaj▶	1.811.040,80	3.512.918,11	4.820.634,45	6.793.605,33
	M	8.596.932,22	1.015.351,36	1.935.193,69	2.610.932,09	3.035.455,08
	Ž	8.341.266,47	795.689,44	1.577.724,42	2.209.702,36	3.758.150,25

LEGENDA: M: osebe moškega spola; Ž: osebe ženskega spola; skupaj ▶: skupna letna denarna vrednost [v €] receptov po spolu oz starostnem razredu za posamezno leto analiziranega obdobja

3.1.3. Denarna vrednost receptov po statističnih regijah

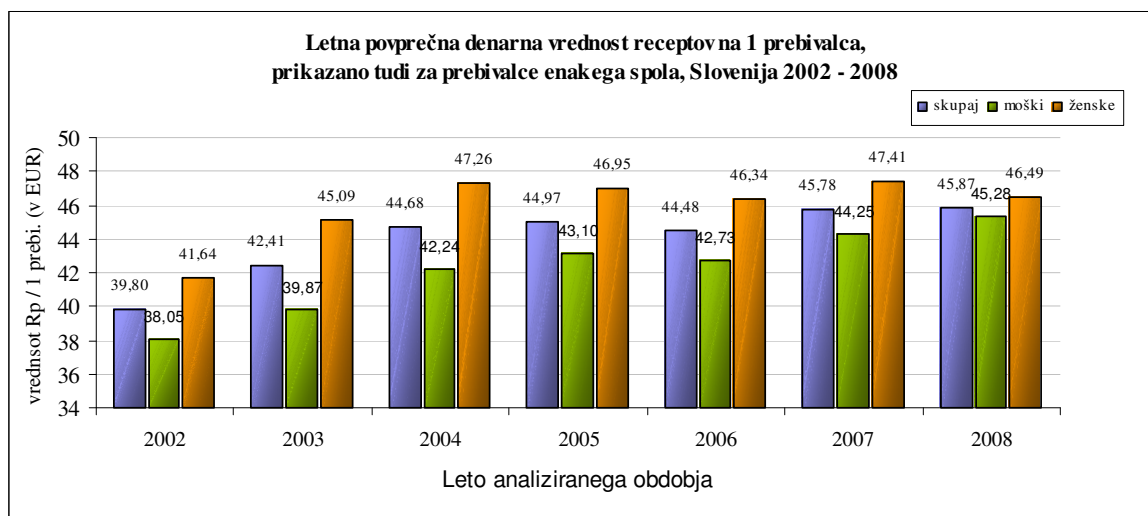
Najvišje letne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov smo v vseh letih opazovanega obdobja zasledili v osrednjeslovenski regiji, kjer je bilo vsako leto predpisano za več kot 3 milijone € receptov. Ob osrednjeslovenski regiji je še edino notranjsko kraška regija v analiziranem obdobju dosegla najvišje letne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov v letu 2008, za ostale statistične regije so najvišje letne

denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov razpršene po celotnem analiziranem obdobju. Obalno-kraška regija je edina med statističnimi regijami, kjer so primerjalno gledano na spol prejemnika recepta, bile osebam moškega spola v vseh letih opazovanega obdobja predpisovane višje letne denarne vrednosti ambulantno izdanih receptov. Podrobnejši prikaz letnih denarnih vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov po spolu in statističnih regijah za analizirano obdobje prikazuje **Preglednica X**, ki se nahaja v Prilogi.

3.2. Povprečje predpisovanj denarnih vrednosti

3.2.1. Povprečna denarna vrednost receptov v Sloveniji

Letna povprečna denarna vrednost ambulantno predpisanih receptov na mladega prebivalca Slovenije se je v letu 2008 glede na leto 2002 povečala za **15,3%** oz za **6,07 €**. Edini padec letne povprečne denarne vrednosti receptov predpisanih enemu mlademu prebivalcu beležimo v letu 2006, ko glede na leto 2005 beležimo nominalno znižanje za **0,49 €**. Vse letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] predpisanih receptov na enega prebivalca enakega spola v Sloveniji so bile v analiziranem obdobju večje pri ženskah, kar prikazuje tudi **Graf 6**.

Graf 6: Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.

3.2.2. Povprečna denarna vrednost receptov po statističnih regijah v letu 2008

Preglednica XI (1. in 2. del) prikazuje letno povprečno denarno vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov v Sloveniji v letu 2008 na enega prebivalca prikazano po

statističnih regijah, primerjalno gledano na spol in starostni razred prebivalcev. Farmacevti so v letu 2008 v lekarnah izdali najvišjo letno povprečno denarno vrednost zdravil enemu prebivalcu pomurske statistične regije (**54,19** €/1 prebi.), ki je bila za **18%** višja od slovenskega povprečja. Najnižjo letno povprečno denarno vrednost lekarniško izdanih zdravil na enega prebivalca smo zasledili v osrednjeslovenski regiji. Najvišje letne povprečne denarne vrednosti zdravil na enega prebivalca, primerjalno gledano na starostni razred prebivalcev so bile predpisovane osebam iz starostne skupine predšolskih otrok. Najvišjo letno povprečno denarno vrednost ambulantno predpisanih zdravil na enega prebivalca regije v letu 2008, opazovano glede na spol in starostno skupino prebivalcev, zasledimo pri prebivalkah iz četrtega starostnega razreda v zasavski statistični regiji, kjer je bilo v letu 2008 predpisano v povprečju za **69,55** € letne denarne vrednosti zdravil eni prebivalki, kar je za **52%** več od slovenskega povprečja, gledano na enega do 18 let starega prebivalca.

Preglednica XI (1. del): Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MALČEK			PREDŠOLSKI			ŠOLSKI		
	vred.Rp [v €]/1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	vred.Rp [v €]/1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	vred.Rp [v €]/1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE
		vred.Rp [v €]/1 moškega	vred.Rp [v €]/1 žensko		vred.Rp [v €]/1 moškega	vred.Rp [v €]/1 žensko		vred.Rp [v €]/1 moškega	vred.Rp [v €]/1 žensko
Pomurska	52,59	60,73	44,67	54,08	56,69	51,54	44,73	44,33	45,14
Podravska	51,19	57,71	44,45	62,08	68,87	55,01	51,14	56,87	45,06
Koroška	36,24	35,83	36,68	46,28	46,51	46,06	48,63	44,72	52,68
Savinjska	49,95	53,67	46,15	46,16	48,60	43,50	43,49	47,81	38,85
Zasavska	38,43	36,86	40,20	43,67	45,95	41,26	48,09	46,97	49,31
Spodnjeposavska	44,93	47,31	42,36	47,54	49,39	45,65	35,96	38,66	33,07
Jugovz. Slovenija	43,70	47,48	39,69	50,38	57,56	42,88	46,57	52,35	40,55
Osrednjeslovenska	39,15	43,73	34,34	40,55	43,20	37,71	41,83	40,66	43,10
Gorenjska	35,91	39,64	31,92	43,33	48,53	37,74	39,18	44,08	33,93
Notranjsko-kraška	51,74	55,04	47,95	47,94	48,85	47,04	54,29	49,99	58,67
Goriška	31,73	34,41	28,97	46,79	43,05	50,82	37,17	38,67	35,62
Obalno-kraška	41,64	44,85	38,37	50,61	57,55	43,27	44,15	50,37	37,44
Slovenija ►	42,94	47,08	38,61	47,69	51,15	44,03	43,98	46,20	41,62

LEGENDA: *vred. Rp/1 prebi.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca; *vred. Rp/1 moškega.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca moškega spola; *vred. Rp/1 žensko.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na eno prebivalko;

Preglednica XI (2. del): Letna povprečna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca statistične regije, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MLADOSTNIK			VSI skupaj		
	vred.Rp [v €]/1 prebi.	MOŠKI	ŽENSKE	MOŠKI	ŽENSKE	vred.Rp [v €]/1 prebi.
		vred.Rp [v €]/1 moškega	vred.Rp [v €]/1 žensko	vred.Rp [v €]/1 moškega	vred.Rp [v €]/1 žensko	
Pomurska	61,66	56,15	67,46	53,16	55,24	54,19
Podravska	50,41	42,91	58,27	53,67	52,31	53,00
Koroška	46,68	41,01	52,81	42,58	49,70	46,06
Savinjska	46,14	33,75	59,45	43,03	48,71	45,77
Zasavska	49,00	29,40	69,55	38,65	54,86	46,48
Spodnjeposavska	45,10	33,72	58,08	39,53	46,21	42,73
Jugovz. Slovenija	52,74	47,20	58,53	50,73	48,15	49,47
Osrednjeslovenska	38,98	36,43	41,65	40,01	40,34	40,17
Gorenjska	51,16	39,80	63,20	42,84	45,75	44,25
Notranjsko-kraška	43,76	31,26	57,41	42,95	54,59	48,61
Goriška	44,89	47,26	42,42	42,40	40,38	41,41
Obalno-kraška	54,52	64,03	44,43	56,35	41,40	49,10
Slovenija ►	47,23	41,05	53,77	45,28	46,49	45,87

LEGENDA: *vred. Rp/1 prebi.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca; *vred. Rp/1 moškega.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na enega prebivalca moškega spola; *vred. Rp/1 žensko.:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno predpisanih receptov na eno prebivalco;

3.2.3. Povprečna denarna vrednost receptov predpisanih obravnavani osebi

Količnik letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno izdanih receptov na osebo (na enega prejemnika receptov) v letu 2008 glede na leto 2002 izkazuje **16%** rast – nominalno za **8,86 €**, kar nam prikazuje **Preglednica XII**. Edini padec letne povprečne denarne vrednosti receptov na osebo v analiziranem obdobju beležimo med letoma 2006 in 2007. Gledano na celotno opazovano obdobje 2002-2008 so zdravniki ambulantno predpisovali recepte v povprečni vrednosti **63,2 €** na ambulantno obravnavano osebo.

Preglednica XII: Letne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.

leto obravnave ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
p.d.v.Rp/O	57,30	59,85	63,76	65,29	65,79	64,99	66,16
nn.d.v.Rp/O	0,42	1,15	1,17	1,22	1,68	1,97	1,99
nv.d.v.Rp/O	107.470,61	49.680,87	50.032,12	50.647,26	60.333,14	47.915,73	37.733,96

LEGENDA: *p.d.v.Rp/O:* letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanih receptov [v €] na osebo; *nn.d.v.Rp/O:* najnižja letna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanih receptov na osebo; *nv.d.v.Rp/O:* najvišja letna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanih receptov na osebo

3.2.4. Povprečna denarna vrednost predpisanega recepta

Količnik letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno izdanega recepta v letu 2008 glede na leto 2002 izkazuje **23%** rast – nominalno za **2,72 €**, kar je razvidno iz **Preglednice XIII**. Edini padec letne povprečne denarne vrednosti recepta v tem obdobju je bil zabeležen med letoma 2006 in 2007. Najvišja rast letne povprečne denarne vrednosti recepta v višini **7%** je bila zabeležena med letoma 2003 in 2004.

Preglednica XIII: Letne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno izdanega recepta osebi stari do 18 let; Slovenija 2002-2008.

leto obravnave▶	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
p.d.v.Rp	11,79	12,08	12,95	13,55	14,02	13,70	14,51
nn.d.v.Rp	0,14	0,93	0,95	0,99	0,32	0,32	1,15
nv.d.v.Rp	14.485,50	9.858,97	14.059,85	10.052,09	15.623,16	15.623,00	15.491,00

LEGENDA: *p.d.v.Rp*: letna povprečna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanega recepta; *nn.d.v.Rp/O*: najnižja letna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanega recepta; *nv.d.v.Rp*: najvišja letna denarna vrednost [v €] ambulantno izdanega recepta

3.3. Predpisane denarne vrednosti po ATC skupinah

3.3.1. Denarne vrednosti receptov po ATC skupinah

Preglednica XIV prikazuje relativne letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil za obdobje 2002-2008, izražene kot letne povprečne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji. Ista preglednica prikazuje za leto 2008 tudi količnike (indekse) rasti oziroma padcev relativnih letnih povprečnih denarnih vrednosti ambulantno predpisanih receptov za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil glede na leto 2002. Količniki so prikazani s celimi števili. Pri opazovanju trendov letnih povprečnih denarnih vrednosti ambulantno predpisanih receptov tisočim prebivalcem smo zabeležili izrazito najvišjo relativno letno povprečno denarno vrednost predpisanih receptov v glavni ATC skupini zdravil J, ki obsega zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, saj je ta skupina zdravil do leta 2007 edina dosegala denarne vrednosti predpisanih receptov nad **10.000 €** na tisoč mladih prebivalcev Slovenije.

Preglednica XIV: Letne povprečne denarne vrednosti [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravil, Slovenija 2002-2008.

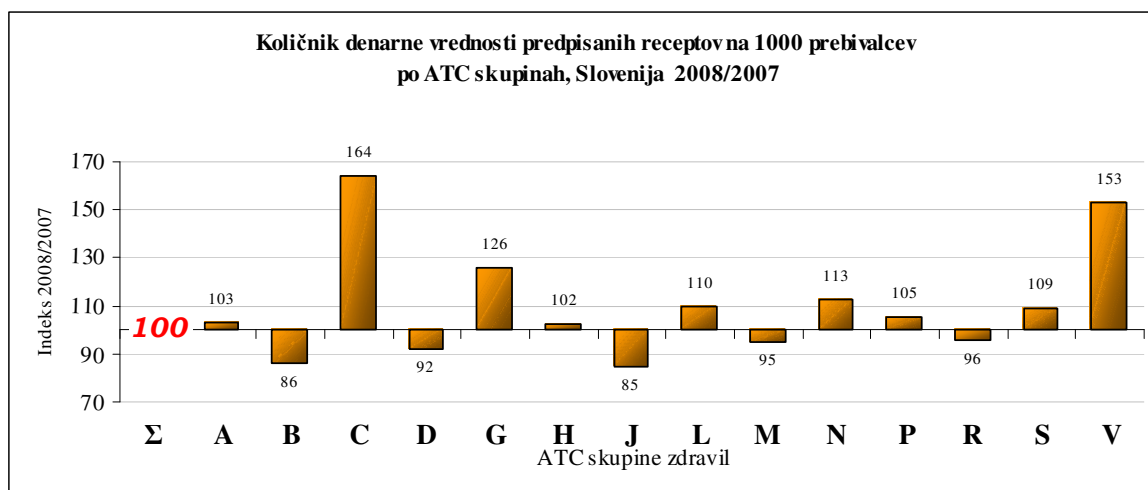
leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	INDEKS 2008/2002
ATC skupine zdravil ▼	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	vred.[v €] Rp/1000	
A	2.305,09	2.494,20	2.780,11	2.706,16	2.894,08	2.939,95	3.014,71	131
B	360,22	562,80	406,83	527,32	550,52	588,01	503,74	140
C	134,49	144,91	128,56	133,99	151,37	197,89	325,17	242
D	2.401,19	2.525,25	2.927,31	3.576,36	3.651,64	3.456,45	3.192,28	133
G	982,80	1.312,12	1.442,18	1.446,35	1.451,25	1.447,93	1.825,65	186
H	5.734,99	5.990,08	6.544,38	6.775,92	7.229,11	6.982,25	7.107,20	124
J	12.880,27	13.564,78	13.865,41	11.910,99	10.325,22	11.074,16	9.381,58	73
L	323,80	444,17	320,53	5.76,634	766,28	1.175,50	1.298,04	401
M	666,00	734,33	755,46	739,24	709,49	751,85	715,98	108
N	3.159,94	3.673,38	3.753,26	3.936,78	3.878,00	4.043,46	4.569,77	145
P	157,90	152,03	153,11	137,36	138,48	142,97	149,56	95
R	7.503,53	8.037,92	8.123,11	8.932,60	9.178,22	9.336,71	8.945,45	119
S	1.981,08	1.358,61	1.668,76	1.809,16	1.718,86	1.675,13	1.832,11	93
V	1.209,09	1.410,84	1.812,27	1.761,73	1.838,47	1.969,53	3.005,07	249
skupaj ►	39.800,38	42.405,42	44.681,26	44.970,57	44.480,95	45.781,78	45.866,31	115

LEGENDA: vred.[v €]Rp/1000: letna povprečna denarna vrednost [v €] predpisanih receptov na 1000 prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil oz. za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin; **INDEKS 2008/2002:** količniki za leto 2008 glede na leto 2002 letne povprečne denarne vrednosti predpisanih receptov na 1000 prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil oz. za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin

3.3.2. Količniki denarnih vrednosti po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007

V letu 2008 smo glede na leto 2007 opazili pozitiven trend padca relativne letne povprečne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil, saj so zdravniki v letu 2008 redkeje ambulantno predpisovali zdravila z največjimi denarnimi stroški. To velja predvsem za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (skupina J) in za zdravila za bolezni dihal (skupina R), ne pa za skupino zdravil H, ki zajema hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov, ki je v letu 2008 zasedala tretje mesto med glavnimi ATC skupinami zdravil po višini relativnih letnih povprečnih stroškov. Grafično primerjavo količnikov letne povprečne denarne vrednosti ambulantno izdanih receptov na 1000 prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil v letu 2008 glede na leto 2007 prikazuje **Graf 7**. V grafu os kategorije X seka os Y v vrednosti **100**, to je v vrednosti skupnega

količnika za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin zdravil za leto 2008 glede na leto 2007 letnih povprečnih denarnih vrednosti za ambulantno predpisane recepte na 1000 prebivalcev v Sloveniji. Omenjeni količnik torej ne izkazuje spremembe vrednosti. Količniki so prikazani s celimi števili.

LEGENDA: Σ: skupni količnik **100** za leto 2008 glede na leto 2007 letne povprečne denarne vrednosti za vse predpisane recepte na 1000 prebivalcev v Sloveniji za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin zdravil; A, B, C, D, G, G, H, J, L, M, N, P, R, S, V: : količniki za leto 2008 glede na leto 2007 letnih povprečnih denarnih vrednosti za predpisane recepte na 1000 prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil

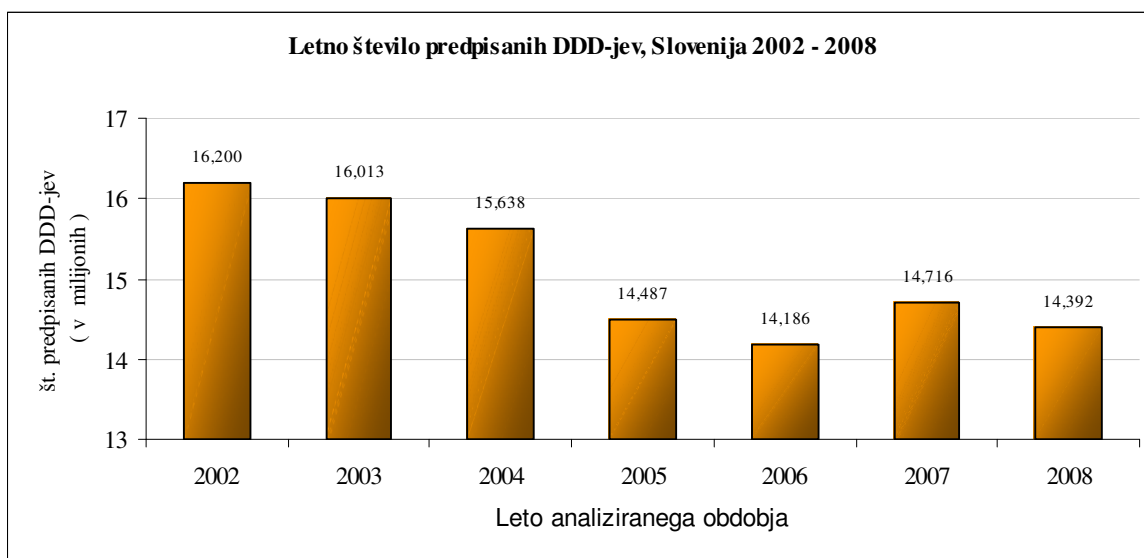
Graf 7: Količniki za leto 2008 glede na leto 2007 letne povprečne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravi; Slovenija 2008.

4. ANALIZA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV

4.1. Demografske značilnosti predpisovanja DDD-jev

4.1.1. Število predpisanih DDD-jev

Največjo porabo ambulantno predpisanih zdravil mladim, izraženo v številu definiranih dnevni dozah, smo zasledili v letu 2002, ko je bilo predpisanih **16.200.104,9** DDD-jev. V Sloveniji beležimo v letu 2008 glede na leto 2002 **11%** padec letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih, zaokroženo na celo število, kar je prikazano v **Grafu 8**. Najnižja letna vrednost števila prepisanih DDD-jev je bila zabeležena v letu 2006. Edini porast letne vrednosti števila ambulantno predpisanih DDD-jev smo zabeležili med letoma 2006 in 2007 v višini **3,7%**.

Graf 8: Letno število predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih osebam starim do 18 let; Slovenija 2002-2008.

4.1.2. Število predpisanih DDD-jev po spolu in starostnem razredu

Gledano na celotno analizirano obdobje 2002-2008 je število vseh predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih, ki so jih prejele osebe ženskega spola predstavljalo **55,8%** delež vseh predpisanih DDD-jev (ženske **58.951.171,4** DDD-jev in moški **46.681.101,6** DDD-jev). Primerjalno gledano na spol prejemnikov receptov, ambulantno predpisovanje DDD-jev v opazovanem obdobju glede na višino letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev ženskam oziroma moškim ni bilo uravnoteženo, saj je bilo vsako leto izrazito več DDD-jev predpisano osebam ženskega spola. Največja razlika med spoloma glede višine letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev je bila v letu 2004, ko so prejemnice

receptov dobile predpisanih skoraj za 2 milijona več DDD-jev kot moški oziroma **56,4%** vseh ambulantno predpisanih DDD-jev v tem letu. Med prejemniki receptov, primerjalno gledano na starostni razred in spol, je bila v vseh letih analiziranega obdobja v prvih treh starostnih razredih osebam moškega spola predpisana višja letna vrednost števila DDD-jev, v najstarejšem - četrtem starostnem razredu v vseh letih analiziranega obdobja velja to za ženske. Letne vrednosti števila ambulantno predpisanih DDD-jev po spolu in starostnem razredu prejemnikov receptov prikazuje **Preglednica XV**.

Preglednica XV: Letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih osebam starim do 18 let, prikazano po spolu in starostnem razredu; Slovenija 2002-2008.

starostni razred▶		MALČEK	PREDŠOLSKI	ŠOLSKI	MLADOSTNIK	
2002	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.453.999,52	3.153.704,99	3.836.130,79	7.756.269,57
	M	7.359.849,28	792.593,65	1.712.738,56	2.080.908,88	2.773.608,20
	Ž	8.840.255,58	661.405,87	1.440.966,42	1.755.221,92	4.982.661,38
2003	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.343.252,11	3.050.694,04	3.764.407,90	7.854.718,46
	M	7.158.061,05	730.026,39	1.675.340,25	2.059.125,60	2.693.568,80
	Ž	8.855.011,47	613.225,72	1.375.353,79	1.705.282,30	5.161.149,66
2004	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.251.637,27	2.847.359,29	3.629.595,21	7.909.818,77
	M	6.828.438,96	685.649,49	1.551.945,80	1.985.609,84	2.605.233,82
	Ž	8.809.971,58	565.987,77	1.295.413,49	1.643.985,37	5.304.584,95
		15.638.410,54				
2005	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.182.555,52	2.529.732,23	3.374.203,98	7.400.227,42
	M	6.331.201,77	645.011,26	1.390.236,48	1.868.456,67	2.427.497,36
	Ž	8.155.517,38	537.544,26	1.139.495,74	1.505.747,30	4.972.730,06
2006	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.144.571,50	2.463.837,96	3.280.033,36	7.297.416,49
	M	6.194.662,61	625.270,09	1.352.775,96	1.816.292,58	2.400.323,99
	Ž	7.991.196,69	519.301,41	1.111.062,01	1.463.740,78	4.897.092,50
2007	spol ▼	skupaj▶ ▼	1.133.063,29	2.514.164,13	3.546.688,15	7.521.938,60
	M	6.508.036,57	626.513,02	1.391.080,56	1.940.792,10	2.549.650,89
	Ž	8.207.817,61	506.550,27	1.123.083,57	1.605.896,05	4.972.287,71
2008	spol ▼	skupaj▶ ▼	927.360,81	2.359.340,05	3.432.357,38	7.673.194,26
	M	6.300.851,37	510.657,42	1.306.505,55	1.921.491,12	2.562.197,28
	Ž	8.091.401,12	416.703,39	1.052.834,49	1.510.866,26	5.110.996,98

LEGENDA: *M*: osebe moškega spola; *Ž*: osebe ženskega spola; *skupaj ▶*: letna vrednost

števila ambulantno predpisanih DDD-jev po spolu oz starostnem razredu prejemnikov receptov za posamezno leto analiziranega obdobja

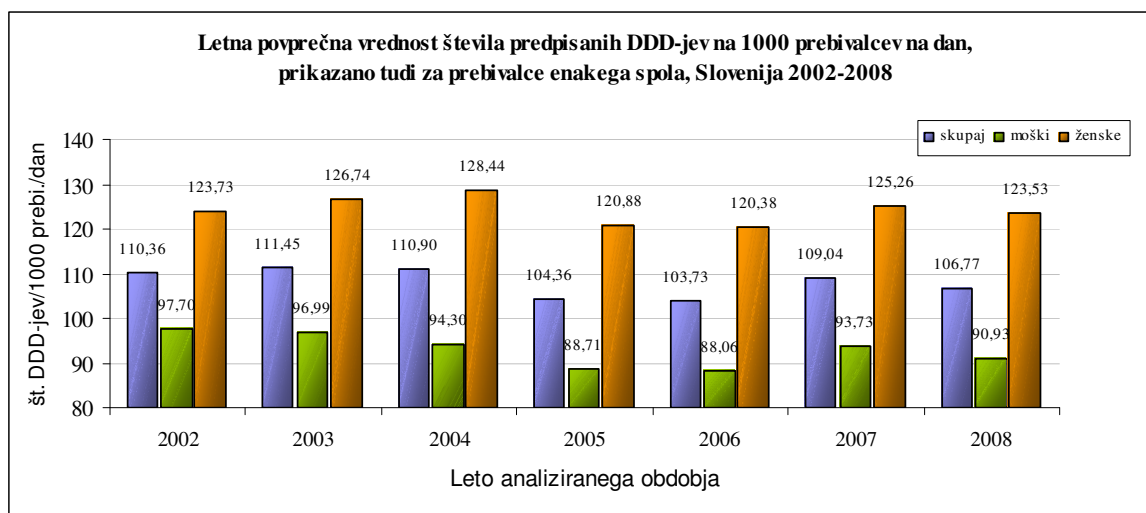
4.1.3. Število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah

Najvišje letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev smo v vseh letih opazovanega obdobja zabeležili v osrednjeslovenski statistični regiji, kjer je bilo edino v tej regiji vsako leto predpisanih več kot 3 milijone DDD-jev. Razen v goriški statistični regiji, kjer je bil v letu 2008 glede na leto 2002 opazen **6,9%** trend rasti letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev je v vseh ostalih statističnih regijah v analiziranem sedemletnem obdobju prisoten trend padca. V vseh letih opazovanega obdobja 2002-2008 so ženske prejemnice receptov dobile v vseh statističnih regijah predpisane višje letne vrednosti števila DDD-jev, kar podrobneje prikazuje **Preglednica XVI**, ki se nahaja v Prilogi.

4.2. Pogostnost predpisovanja DDD-jev

4.2.1. Povprečno število predpisanih DDD-jev v Sloveniji

Pogostnost predpisovanja definiranih dnevni odmerkov tisočim mladim prebivalcem na dan v Sloveniji kaže relativno porabo ambulantno predpisanih zdravil. V opazovanem obdobju je pogostnost predpisovanja DDD-jev nihala ob čemer smo v letu 2008 glede na leto 2002 zabeležili **3,2%** padec letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan, kar je prikazano v **Grafu 9**. Največji padec pogostnosti predpisovanja DDD-jev v višini **6%** smo zabeležili v letu 2005 glede na leto 2004, ko se je pogostnost predpisovanja DDD-jev najbolj upočasnila in je bilo predpisanih **6,54** manj DDD-jev na 1000 prebivalcev na dan.

Graf 9: Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan, prikazano tudi za prebivalce enakega spola; Slovenija 2002-2008.

4.2.2. Povprečno število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah v letu 2008

Preglednica XVII (1. in 2. del) prikazuje porabo zdravil v letu 2008 prikazano kot pogostnost predpisovanja DDD-jev po posameznih statističnih regijah tisočim mladim prebivalcem posamezne regije na dan. V koroški statistični regiji je bila v letu 2008 poraba zdravil za **26,1 %** večja od slovenskega povprečja. V letu 2008 je bila najmanjša poraba zdravil v osrednjeslovenski regiji – nekaj čez **91 DDD-jev/1000 prebi./dan**. Pri prebivalkah je bila poraba zdravil v Sloveniji v letu 2008 za **35,9%** večja kot pri prebivalcih moškega spola. Še večja razlika med spoloma se pojavi v koroški regiji, kjer so prebivalke te statistične regije porabile za **64,3 %** več zdravil kot moški. Povečano incidenčno stopnjo obolevnosti prebivalcev moškega spola smo zasledili v pomurski regiji, kjer je stopnja obolevnosti ob primerjavi z osrednjeslovensko regijo večja za vrednost količnika **136**. Pri prebivalkah je bila poraba zdravil največja v koroški regiji, najmanjša pa prav tako v osrednjeslovenski regiji, ob čemer količnik incidenčne stopnje obolevnosti za prebivalke med tema dvema regijama znaša **162**.

Preglednica XVII (1. del): Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev statistične regije na dan, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MALČEK			PREDŠOLSKI			ŠOLSKI		
	št.DDD /1000 prebi. /dan	MOŠKI	ŽENSK	št.DDD /1000 prebi. /dan	MOŠKI	ŽENSK	št.DDD /1000 prebi. /dan	MOŠKI	ŽENSK
		št.DDD /1000 moških /dan	št.DDD /1000 žensk /dan		št.DDD /1000 moških /dan	št.DDD /1000 žensk /dan		št.DDD /1000 moških /dan	št.DDD /1000 žensk /dan
Pomurska	81,03	90,00	72,29	107,37	114,99	99,95	92,59	98,66	86,36
Podravska	88,72	97,60	79,55	107,33	121,45	92,65	96,71	105,62	87,23
Koroška	72,85	78,55	66,85	100,19	105,17	95,30	92,63	96,27	88,86
Savinjska	44,93	48,37	41,40	76,35	80,67	71,64	78,77	85,86	71,14
Zasavska	64,04	67,00	60,69	86,43	94,46	77,95	89,89	92,62	86,92
Spodnjeposavska	83,47	91,61	74,71	90,78	94,77	86,71	78,16	83,22	72,76
Jugovz. Slovenija	56,57	61,37	51,48	82,69	91,47	73,53	82,58	88,99	75,90
Osrednjeslovenska	49,80	52,28	47,20	81,73	87,67	75,35	78,26	84,27	71,74
Gorenjska	36,58	42,56	30,18	82,31	88,769	75,38	88,94	96,59	80,74
Notranjsko-kraška	63,21	67,72	58,02	89,58	92,65	86,52	104,14	112,36	95,77
Goriška	55,95	62,72	48,95	80,85	84,94	76,45	80,03	95,34	64,28
Obalno-kraška	93,42	91,26	95,63	86,43	91,42	81,15	99,45	109,97	88,09
Slovenija ►	60,24	64,87	55,39	87,75	94,62	80,50	85,79	93,15	77,96

LEGENDA: št. DDD/1000 prebi./dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev na dan; št. DDD/1000 moških/dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev moškega spola na dan; št. DDD/1000 žensk/dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev ženskega spola na dan;

Preglednica XVII (2. del): Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev statistične regije na dan, prikazano za 12 statističnih regij glede na starostno skupino in prebivalce enakega spola; Slovenija 2008.

starostni razred ►	MLADOSTNIK			VSI skupaj		
	št.DDD /1000 prebi. /dan	MOŠKI	ŽENSKE	MOŠKI	ŽENSKE	št.DDD /1000 prebi. /dan
		št. DDD /1000 moških/dan	št. DDD /1000 žensk/dan	št. DDD /1000 moških/dan	št. DDD /1000 žensk/dan	
Pomurska	176,61	116,91	239,50	108,4	148,4	128,2
Podravska	168,05	103,05	236,20	106,8	147,7	126,8
Koroška	200,78	112,36	296,35	102,4	168,3	134,7
Savinjska	148,48	94,75	206,20	84,3	121,2	102,1
Zasavska	162,62	106,34	221,61	95,3	136,3	115,1
Spodnjeposavska	140,78	94,95	193,05	91,0	122,3	106,0
Jugovz. Slovenija	134,71	93,14	178,13	88,0	114,0	100,7
Osrednjeslovenska	121,77	81,20	164,20	79,9	104,1	91,6
Gorenjska	151,29	101,33	204,20	90,6	121,5	105,5
Notranjsko-kraška	141,06	99,15	186,81	97,9	124,5	110,9
Goriška	124,93	74,60	177,57	81,5	109,3	95,0
Obalno-kraška	150,44	107,49	195,95	103,0	128,8	115,5
Slovenija ►	146,16	94,94	200,34	90,9	123,5	106,8

LEGENDA: št. DDD/1000 prebi./dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev na dan; št. DDD/1000 moških/dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev moškega spola na dan; št. DDD/1000 žensk/dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 prebivalcev ženskega spola na dan;

4.2.3. Povprečno število DDD-jev predpisanih obravnavani osebi

V letu 2002 je bilo **260.194** prejemnikov receptov z zdravili, za katera se določajo DDD-ji, v letu 2008 je bilo takšnih oseb **234.257**, kar predstavlja **10%** padeč vrednosti števila obravnav. Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na enega prejemnika receptov s predpisanimi zdravili za katera se določajo DDD-ji je v Sloveniji v opazovanem obdobju nihala ob čemer izkazuje trend padca. Največji padeč letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno obravnavano osebo za celotno analizirano obdobje smo zabeležili v letu 2005, ko je bila glede na predhodno leto letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na osebo za **4%** nižja, kar nominalno pomeni **2,4** manj predpisanih DDD-jev na osebo v tem letu. Sicer pa je v **Preglednici XVIII** podrobneje prikazan trend letnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na osebo.

Preglednica XVIII: Letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na osebo staro do 18 let; Slovenija 2002-2008.

leto obravnave ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
p.š.DDD-jev/O	62,26	61,41	62,09	59,69	61,35	61,65	61,44
nn.š.DDD-jev/O	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,13
nv.š.DDD-jev/O	10.102,50	5.231,46	4.091,60	6.230,17	5.000,00	10.784,65	14.219,20

LEGENDA: *p.š.DDD-jev/O*: povprečna letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na osebo; *nn.š.DDD-jev/O*: najnižja letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na osebo; *nv.d.v.Rp/O*: najvišja letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na osebo

4.2.4. Povprečno število DDD-jev predpisanih na recept

V letu 2008 je glede na leto 2002 pri letni vrednosti števila izdanih receptov s predpisanimi DDD-ji opazen trend padca v višini **17%**. V letu 2002 je bilo izdano **1.066.362** receptov s predpisanimi DDD-ji, v letu 2008 je bilo takšnih receptov **887.071**. Število receptov, na katerih so v obdobju 2002/2008 bila predpisana zdravila z DDD-ji je bilo **6.973.410** receptov, kar predstavlja **78,1%** vseh ambulantno predpisanih in izdanih receptov v Sloveniji v tem obdobju (**8.926.290 Rp**). Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na en ambulantno izdan recept je v celotnem analiziranem obdobju nihala. Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na en recept v letu 2008 glede na leto 2002 izkazuje **6,6%** rast. Največjo rast (**7,3%**) letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD na en recept smo opazili med letoma 2005 in 2006. Trend letnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na recept prikazuje **Preglednica XIX**.

Preglednica XIX: Letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu osebi stari do 18 let; Slovenija 2002-2008.

leto obravnave ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
p.š.DDD-jev/Rp	15,19	14,49	14,72	14,55	15,62	15,52	16,23
nn.š.DDD-jev/Rp	0,20	0,20	0,20	0,20	0,13	0,13	0,13
nv.š.DDD-jev/Rp	5.000,00	5.000,00	1.344,00	2.500,00	5.000,00	6.750,00	3.500,00

LEGENDA: *p.š.DDD-jev/Rp*: povprečna letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu; *nn.š.DDD-jev/Rp*: najnižja letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu; *nv.š.DDD-jev/Rp*: najvišja letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanem receptu

4.3. Predpisovanje DDD-jev po ATC skupinah

4.3.1. Število predpisanih DDD-jev po ATC skupinah

Preglednica XX prikazuje relativne letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil v obdobju 2002-2008, izražene kot letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan. Ista preglednica prikazuje za leto 2008 tudi količnike (indekse) rasti oziroma padcev relativnih letnih povprečnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil glede na leto 2002. Količniki so prikazani s celimi števili.

V letih 2002 in 2004 ni bilo ambulantno predpisanega niti enega recepta za zdravila s predpisanimi DDD-ji iz ATC skupine zdravil V, zato smo pri prikazu količnika za zdravila iz te skupine upoštevali prvo naslednje leto, ko so bila v tej ATC skupini predpisana zdravila, za katera so določeni DDD-ji, to je leto 2003. Pri opazovanju trendov relativnih letnih povprečnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih v analiziranem obdobju 2002-2008, smo zabeležili izrazito največjo vrednost za zdravila iz ATC skupine zdravil R, ki obsega zdravila za bolezni dihal. Edino za to skupino zdravil velja ugotovitev, da so bila v vseh letih analiziranega obdobja predpisovana v letni povprečni vrednosti več kot **35** DDD-jev na tisoč mladih prebivalcev na dan. Če zanemarimo ATC skupino zdravil V, ki obsega razna zdravila in je imela zanemarljivo nizke začetne relativne letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev, v letu 2008 glede na leto 2002 največji porast količnika z vrednostjo **428** beležimo pri ATC skupini zdravil L, ki obsega zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje. Tej skupini zdravil sledijo glede rasti količnika zdravila ATC skupin D, C in G. V letu 2008 smo glede na leto 2002 pri vrednosti količnika relativne letne povprečne vrednosti števila vseh predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih za zdravila iz vseh glavnih ATC skupin zdravil zabeležili trend padca reda velikosti **3**, zaokroženo na celo število.

Preglednica XX: Letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil, Slovenija 2002-2008.

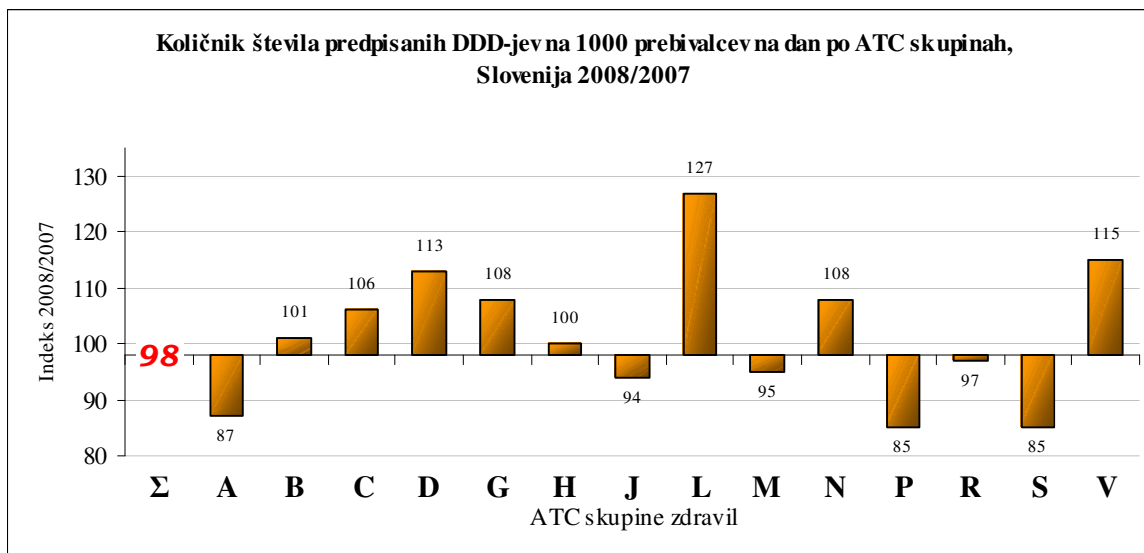
leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	INDEKS 2008/2002
ATC skupine zdravil ▼	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	št. DDD /1000/dan	
A	15,30	13,14	13,26	11,97	12,25	12,90	11,26	74
B	3,15	3,22	3,18	3,04	2,97	3,35	3,39	108
C	0,81	0,87	0,90	0,91	0,99	1,17	1,25	153
D	0,47	0,49	0,51	0,54	0,68	0,76	0,86	184
G	12,95	14,82	16,31	16,08	16,42	16,10	17,34	134
H	2,81	2,73	2,97	2,89	3,06	3,309	3,32	118
J	23,97	24,31	24,11	19,47	18,85	21,18	19,81	83
L	0,06	0,07	0,08	0,11	0,18	0,21	0,27	428
M	4,47	4,62	4,54	4,14	3,90	4,30	4,09	91
N	6,75	6,80	6,76	6,64	6,55	7,03	7,57	112
P	0,31	0,27	0,33	0,28	0,34	0,35	0,30	96
R	39,01	39,86	37,71	38,00	37,29	38,11	37,11	95
S	0,31	0,26	0,26	0,26	0,27	0,26	0,22	73
V	#####	0,0002	#####	0,001	0,003	0,01	0,01	3867
skupaj ►	110,36	111,46	110,92	104,34	103,74	109,04	106,77	97

LEGENDA: št. DDD/1000/dan: letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na izdanih receptih na 1000 prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil oz. za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin; **INDEKS 2008/2002:** količniki za leto 2008 glede na leto 2002 letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na izdanih receptih na 1000 prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil oz. za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin; #####: označba pomeni, da so za to ATC skupino zdravil bili ambulantno predpisani recepti vendar ne za zdravila, za katera se določajo DDD-ji

4.3.2. Količniki predpisovanja DDD-jev po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007

V letu 2008 smo glede na leto 2007 zabeležili največjo rast količnika letnih povprečnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 mladih prebivalcev na dan za zdravila iz ATC skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje (skupina L) in za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (skupina D). Grafično primerjavo količnikov letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil v letu 2008 glede na leto 2007 prikazuje **Graf 10**. V grafu os kategorije X seka os Y v vrednosti **98**, to je v vrednosti

padca skupnega količnika za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin zdravil za leto 2008 glede na leto 2007 povprečnih letnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 mladih prebivalcev v Sloveniji na dan. Količniki so prikazani s celimi števili.

LEGENDA: Σ : skupni količnik **98** za leto 2008 glede na leto 2007 povprečne letne vrednosti števila vseh predpisanih DDD-jev na izdanih receptih na 1000 prebivalcev v Sloveniji na dan za vsa zdravila iz vseh glavnih ATC skupin zdravil; A, B, C, D, G, G, H, J, L, M, N, P, R, S, V: količniki za leto 2008 glede na leto 2007 povprečnih letnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na izdanih receptih na 1000 prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil

Graf 10: Količniki za leto 2008 glede na leto 2007 povprečne letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih na 1000 do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji na dan za zdravila iz glavnih ATC skupin zdravil; Slovenija 2008.

V. RAZPRAVA

Že pred desetletji se je začela povečevati poraba zdravil, zato se tako kot drugod tudi v Sloveniji spremlja porabo zdravil. V diplomski nalogi smo analizirali ambulantno predpisovanje zdravil otrokom in do 18 let starim mladostnikom v Sloveniji v obdobju 2002-2008. Preučili smo trend predpisovanja receptov, zanimalo nas je število ambulantno obravnavanih oseb s predpisanim receptom, izračunali smo denarno vrednost predpisanih receptov in ugotavljali nihanje pogostnosti predpisovanja števila definiranih dnevnih odmerkov.

Pridobljene podatke smo primerjali s podatki letnih evidenc ambulantne porabe zdravil in z zdravstvenimi statističnimi letopisi IVZ-ja v obdobju 2002-2008 glede na celotno prebivalstvo v Sloveniji (3,14). Zaradi nazornejšega ločevanja ob primerjavah podatkov s celotnim prebivalstvom Slovenije in med izbranimi analiziranimi osebami iz letnih anonimiziranih zbirk podatkov ambulantno predpisanih zdravil Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, smo v komentarjih vključenih v razpravi poimenovali do 18 let stare izbrane osebe tudi mladi, populacija mladih oziroma mladina. Pri primerjavah parametrov po statističnih regijah opozarjamo, da v IVZ-jevih letnih evidencah jugovzhodno slovensko statistično regijo poimenujejo z dolenska regija.

1. Komentar na ANALIZO OSEB

Otroci in mladostniki stari do 18 let predstavljajo v Sloveniji okrog **20%** prebivalstva in prejmejo nekaj nad **7%** delež vseh ambulantno predpisanih receptov v koledarskem letu. V opazovanem obdobju 2002-2008 je bilo med vsemi analiziranimi leti v letu 2002 največ ambulantno obravnavanih oseb s predpisanimi recepti Količnik kaže **8%** padec števila mladih prejemnikov receptov v sedemletnem obdobju. To se ujema s podatki SURS-a o stalnem trendu padca števila vseh do 18 let starih prebivalcev v Sloveniji v analiziranem obdobju (34). Najmanj oseb s prejetimi recepti je bilo obravnavanih v letu 2006, ko je bila tudi pogostnost obravnavanih oseb na tisoč do 18 let starih prebivalcev najnižja. Število prejemnikov receptov se je v letu 2007 navkljub nadaljnjemu upadanju števila do 18 let starega prebivalstva v Sloveniji povečalo glede na predhodno leto in je bilo od števila obravnavanih oseb v letu 2006 višje še tudi v letu 2008, kar morda kaže na spremenjeno doktrino predpisovanja ambulantno izdanih receptov v zadnjih dveh letih, morda tudi na spremenjen odnos obravnavanih oseb do lastnega zdravja. Ob upoštevanju ugotovitve, da

je bilo vsako leto sedemletnega opazovanega obdobja več ženskih prejemnic receptov, je bilo ambulantno predpisovanje receptov med spoloma uravnoreženo, čeprav je bilo po podatkih SURS-a v vseh letih analize število do 18 let starih prebivalcev ženskega spola v Sloveniji nekoliko nižje od števila moških.

Prvo mesto v številu obravnavanih oseb s prejetim receptom so si ženske priborile predvsem na račun števila obravnav v četrtem starostnem razredu med 12 in 18 letom starosti. V prvih treh starostnih razredih, t.j. pri osebah do prvega leta starosti, pri predšolskih otrocih starih 2-5 let ter pri šolskih otrocih starih od 6–11 let je bilo v vseh letih analize zabeleženo več ambulantnih prejemnikov receptov moškega spola.

Razmerje števila prejemnikov receptov med posameznimi statističnimi regijami ustreza geografski velikosti in številu prebivalcev posameznih regij (34). Tako je bilo največ oseb z ambulantno predpisanim receptom obravnavanih v največjih t.j. v osrednjeslovenski in podravski regiji, najmanjše število prejemnikov receptov pa zasledimo v najmanjših dveh regijah - v zasavski in notranjsko-kraški regiji.

V nasprotju s padcem vrednosti števila obravnavanih oseb s prejetim receptom v analiziranem obdobju količnik za celotno obdobje med letoma 2002 in 2008 tako rekoč ne kaže spremembe števila prejemnikov receptov na tisoč do 18 let starih prebivalcev. Ob tem podatku lahko sklepamo, da je obolevnost med mladimi merjena s pogostnostjo ambulantno obravnavanih oseb z vsaj enim prejetim receptom v koledarskem letu ostala enaka. Med posameznimi leti opazovanega sedemletnega obdobja smo največjo razliko v številu pogostnosti obravnav zasledili med letoma 2003-2006, ko je bilo v letu 2003 obravnavanih za **5%** oziroma **33** oseb več na 1000 prebivalcev glede na leto 2006 s **676** obravnavanimi osebami na tisoč do 18 let starih prebivalcev.

V letu 2008 je na 1000 mladih prebivalcev **693** oseb prejelo vsaj en ambulantno predpisan recept. Pogostnost obravnavanih oseb na 1000 prebivalcev enakega spola je bila v opazovanem sedemletnem obdobju večja pri osebah ženskega spola. Pogostnost obravnavanih oseb pri ženskah ni nikoli padla pod **700** obravnav na tisoč prebivalcev enakega spola v posameznem letu analiziranega obdobja, pogostnost obravnav moških prejemnikov receptov pa nikoli ni preseгла meje **700** obravnavanih oseb na tisoč do 18 let starih prebivalcev enakega spola v posameznem letu. Pogostnost obravnavanih oseb z ambulantno predpisanim receptom v letu 2008, primerjalno gledano na spol in starostni razred prejemnikov receptov, je za razliko od absolutnega števila obravnavanih oseb samo v prvih dveh starostnih razredih večja pri moških, v dveh najstarejših starostnih

razredih pa pri ženskah. Moški in ženske so bili v letu 2008 glede pogostnosti števila obravnavanih oseb na 1000 mladih prebivalcev enakega spola najbolj izenačeni v prvem starostnem razredu.

Največjo razliko med spoloma, primerjalno gledano na starostni razred, smo v letu 2008 v pogostnosti števila obravnavanih oseb na 1000 prebivalcev enakega spola zasledili pri mladostnikih, ko je bilo v povprečju obravnavanih **125** oseb ženskega spola več na tisoč prebivalcev (**649** oseb/1000 žensk. oz. **524** oseb/1000 moških.).

Rezultate omenjene ugotovitve za leto 2008 si razlagamo z večjo obolevnostjo oseb moškega spola v prvih dveh starostnih razredih. Razlog, zakaj osebe ženskega spola v četrtem starostnem razredu prepričljivo vodijo v številu obravnav na tisoč prebivalcev enakega spola, pa je najverjetneje vezan na določene skupine zdravil (npr ATC skupina zdravil G), ki se v starostnem obdobju med 12. in 18. letom v znatno večjem številu predpisujejo dekletom.

Za leto 2008 smo ugotovili, da med posameznimi statističnimi regijami prihaja do precejšnjih razlik v pogostnosti ambulantno obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 mladih prebivalcev. Leta 2008 je bila obolevnost mladega prebivalstva po posameznih statističnih regijah, prikazana kot število obravnavanih prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev s **786** obravnavanimi prejemniki receptov največja v pomurski regiji. Pomurska regija je bila na prvem mestu pri tako prikazani obolevnosti tudi primerjalno gledano na prebivalce enakega spola, saj so bile tako ženske kakor moški prebivalci najpogosteje ambulantno obravnavani prav v tej slovenski regiji. Pomurski regiji sta po obolevnosti prebivalstva v letu 2008 sledili koroška in zasavska regija. Občutno najnižja stopnja obolevnosti prebivalstva v letu 2008 je bila zabeležena s **643** obravnavanimi prejemniki receptov na 1000 do 18 let starih prebivalcev v goriški regiji.

2. Komentar na ANALIZO RECEPTOV

V obdobju 2002-2008 je bilo glede na vrsto predpisanega receptnega obrazca do 18 let starim osebam večino ambulantno izdanih t.i. zelenih receptov – v **99%**. Ob primerjavi podatkov ambulantnega predpisovanja receptov v enakem medletnem obdobju glede na celotno prebivalstvo Slovenije, so pri vseh prebivalcih predpisani »beli recepti« zasedali **3%** delež (3), torej je bilo med mladimi manj samoplačniških lekarniških izdaj zdravil. Edino za leto 2006 velja, da je bilo predpisovano vseh pet vrst receptnih obrazcev, saj do tega leta ni bilo predpisovanih osebnih receptov zdravnika (210. člen) in zdravil izdanih iz

depoja, po letu 2006 pa ne več skupinskih naročilnic. Letna vrednost števila predpisanih receptov mladi populaciji v letu 2008 se je glede na leto 2002 zmanjšala za **14%**, kar pomeni glede na padec števila obravnavanih prejemnikov receptov v enakem obdobju še večje zmanjšanje. Tako je letna povprečna vrednost števila predpisanih receptov na ambulantno obravnavano osebo s prejetim receptom v analiziranem obdobju navkljub nihanju izkazovala **6%** trend padca. Nasprotno je bil za analizirano obdobje v primerjavi na celotno prebivalstvo v Sloveniji zabeležen trend rasti letnih vrednosti števila predpisanih receptov na osebo (3).

Glede na povprečno **4,95** predpisanega recepta na ambulantno obravnavano osebo s prejetim receptom in **3,51** predpisanega recepta na do 18 let starega prebivalca v letu 2003 lahko smatramo to leto v opazovanem sedemletnem obdobju za najbolj obolevno leto med mladimi. Kot zanimivost omenimo, da je največje število predpisanih receptov eni ambulantno obravnavani osebi v enem koledarskem letu bilo zabeleženo v letu 2004 in je znašalo **125** receptov.

Vsako leto analiziranega obdobja je bilo več receptov predpisano osebam ženskega spola. Med prejemniki receptov glede na starostne skupine je bilo v celotnem obdobju v prvih treh starostnih skupinah osebam moškega spola predpisanih več receptov, v četrtem starostnem razredu pa osebam ženskega spola, kar se ujema s trendi števila obravnavanih oseb z ambulantno prejetimi recepti.

Ugotovitve glede absolutnega števila ambulantno predpisanih receptov po posameznih statističnih regijah ustrezajo geografski velikosti in številu prebivalcev po posameznih regijah – najmanj v Zasavju in največ v osrednji Sloveniji.(34).

V obdobju 2002/2008 je tako kot pri povprečnem številu predpisanih receptov eni osebi opazen enak trend **6%** padca pogostnosti ambulantno predpisanih receptov enemu do 18 let staremu prebivalcu v Sloveniji. V letu 2002 je bilo ambulantno predpisano **3,38** receptov na enega mladega prebivalca, v letu 2008 pa **3,16** receptov.

Letna povprečna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov enemu do 18 let staremu prebivalcu za leto 2008 prikazana kot pogostnost predpisovanja receptov nam pove, da so enemu mlademu prebivalcu farmacevti v lekarnah v tem letu v povprečju izdali zdravila na osnovi nekaj več kot **treh** receptov. Če primerjamo podatke za celotno prebivalstvo Slovenije, je vrednost števila izdanih receptov enemu prebivalcu precej višja saj znaša **7,7** predpisanih receptov na prebivalca. Tudi pri pogostnosti predpisovanja receptov, primerjalno gledano na spol prebivalcev smo ugotovili, da so zdravniki v vsem

analiziranem obdobju v vseh letih prebivalkam povprečno predpisali več receptov. Ob primerjavi s podatki ambulantnega predpisovanja zdravil v obdobju 2002-2008 glede na celotno prebivalstvo v Sloveniji, razdeljeno na starostne skupine z razponom po deset let, so v vseh tako oblikovanih starostnih skupinah po dvajsetem letu starosti glede pogostnosti predpisovanja receptov vodilno vlogo prav tako zasedale osebe ženskega spola (3). Primerjalno gledano na vse prebivalce Republike Slovenije je po starostnih skupinah po podatkih IVZ-ja pogostnost predpisovanja zdravil tisočim prebivalcem najnižja prav za 12 do 19 let stare prebivalce.

V letu 2008 je bilo število ambulantno izdanih receptov na enega prebivalca izrazito največje v prvem starostnem razredu, v katerem je bilo v povprečju predpisanih več kot **pet** receptov na enega do eno leto starega prebivalca Slovenije. Glede na celotno prebivalstvo Slovenije pogostnost predpisovanja receptov od dvajsetega leta starosti naprej narašča in se po štiridesetem letu starosti občutno poveča.

Najmanjša razlika med spoloma v pogostnosti predpisovanja receptov primerjalno gledano na starostne razrede je bila zabeležena pri šolskih otrocih, največja pa pri 12 – 18 let starih prebivalcih, kjer so ženske v povprečju dobile v tem starostnem razredu predpisan **1** recept več kot pa so jih dobili predpisanih moški prebivalci.

Ob opazovanju prebivalstva mlade populacije po spolu in starostnih skupinah je bilo ugotovljeno, da so podobne razlike v predpisovanju zdravil med vsemi statističnimi regijami. Prebivalci moškega spola v četrti starostni skupini dobijo manj predpisanih receptov od mlajših dečkov, medtem ko je pri dekletih med 12 in 18 letom, ki v tem obdobju začenjajo z aktivnim spolnim življenjem, število predpisanih receptov višje kot pri mlajših deklicah.

Zdravniki so v letu 2008 v pomurski regiji predpisali zdravila na **4,09** recepta na enega mladega prebivalca oziroma za **29%** pogosteje, kot znaša slovensko povprečje med mladimi. Enako velja pri ugotovitvah glede na vse prebivalce pomurske regije, saj so glede na vse prebivalce te statistične regije zabeležili v slovenskem merilu najvišje povprečne vrednosti števila predpisanih receptov na enega prebivalca s tem, da so bile vrednosti gledano na vse prebivalce za več kot 2 krat višje (**9,14** Rp/1 prebi. pomurske regije). Najmanjšo pogostnost predpisovanja receptov do 18 let starih prebivalcem smo zabeležili v goriški statistični regiji –primerjalno gledano na vse prebivalce (po podatkih IVZ) je bilo najmanjše relativno število izdanih receptov prav tako v goriški regiji, kjer so zdravniki v letu 2008 predpisali **6,92** recepta na prebivalca. Pogostnost predpisovanja receptov mladim

prebivalcem moškega spola je bila malenkostno večja v podravski regiji v primerjavi s pomursko regijo (pri vseh prebivalcih Slovenije je to ponovno pomurska statistična regija), medtem ko smo največjo pogostnost predpisovanja receptov pri osebah ženskega spola v letu 2008 zabeležili v pomurski regiji, kjer je bilo mladi prebivalci Pomurja v povprečju predpisanih **4,33** recepta (pri vseh prebivalkah pomurske regije je ta vrednost **11,08** Rp/1 prebivalko pomurske regije). V letu 2008 je razlika med mladimi v pogostnosti predpisovanja receptov po spolu, starostnih skupinah in regijah največja pri koroških dekletih starih 12 do 18 let, ki dobijo največ predpisanih receptov.

Medtem ko je razlika v porabi zdravil med spoloma pri mlajši populaciji majhna, se po 10 letu starosti poveča. Ugotavljamo, da je poraba ambulantno predpisanih zdravil na recept mladostnikom glede na ostala starostna obdobja najnižja saj je približno 3 krat nižja glede na povprečno število predpisanih receptov na enega prebivalca Slovenije.

3. Komentar na ANALIZO DENARNE VREDNOSTI

Opažamo, da je v obdobju 2002–2008 stroškovna t.j. denarna vrednost ambulantno predpisanih in lekarniško izdanih receptov do 18 let starim osebam naraščala (enaka ugotovitev velja tudi ob primerjavi podatkov za vse prebivalce Slovenije). Že predhodno ugotovljen količnik, zaokrožen na celo število, za obdobje med letoma 2002 in 2008 beleži **14%** padec števila ambulantno predpisanih in izdanih receptov do 18. let starim osebam (primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije je zabeležena rast vrednosti števila predpisanih receptov). Ob posameznih letnih nihanjih zaznavamo **6%** povečanje stroškov za izdane recepte mladim. Glede na podatke za vse prebivalce Slovenije je rast denarne vrednosti predpisanih receptov v obdobju med 2002-2008 občutno višja – preko **35%**.

Oblika krivulje letne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov do 18 let starim prebivalcem ima minimum v letu 2002 in doseže absolutni vrh leta 2004, ko je denarna vrednost receptov znašala **17.259.701,2 €** (pri vseh prebivalcih je najvišja denarna vrednost receptov ob stalnem letnem trendu rasti zabeležena v letu 2008) Od leta 2004 pri mladih spremljamo trend padca denarne vrednosti izdanih zdravil vse do leta 2006, nakar se je v zadnjih dveh letih opazovanega obdobja denarna vrednost ambulantno predpisanih receptov ponovno začela dvigovati vse do leta 2008 navkljub zmanjšanemu številu

ambulantno obravnavanih oseb s prejetim receptom v zadnjem letu opazovanega obdobja glede na leto 2007.

Prejemnicam ambulantno predpisanih receptov je bila v opazovanem obdobju predpisana višja denarna vrednost receptov, kar sovpada z večjim številom predpisanih jim receptov in večjim številom obravnav primerjalno gledano na spol, čeprav je razmerje med spoloma glede denarne vrednosti predpisanih zdravil posameznemu spolu in glede vrednosti števila predpisanih receptov in števila obravnavanih oseb s prejetim receptom nesorazmerno. Omenjena nesorazmernost med spoloma kaže, da je bilo v celotnem obdobju 2002/2008 za **2,13%** več ambulantno obravnavanih prejemnic receptov, ki so prejele za **3,37%** več ambulantno predpisanih receptov in da so bili stroški izdanih receptov ženskam v obdobju 2002/2008 višji za **2,85 %**. To kaže, da so ženske prejele več ambulantno predpisanih receptov, kot jim jih pripada glede na število obravnavanih oseb in da so predstavljale večjo denarno obremenitev za blagajno ZZZS-ja kakor osebe moškega spola. Ta ugotovitev glede obremenjevanja zdravstvene blagajne se, gledano samo na leto 2008 poruši, saj v tem letu zaznamo še dodatno anomalijo do sedaj opisanega trenda: več predpisanih receptov = višja denarna vrednost receptov. Tega leta je bila moškim pri **2,5%** manjšem številu predpisanih receptov izdana za **3,1%** višja denarna vrednost zdravil kakor ženskam. Torej so v letu 2008 moški prejemniki ambulantno predpisanih receptov nesorazmerno bolj obremenili zdravstveno blagajno.

Ob upoštevanju že prehodno omenjenih trendov številčnih vrednosti ambulantno predpisanih receptov po pričakovanju med prejemniki receptov glede na starostne kategorije v vseh letih analiziranega obdobja zasledimo prvo mesto po višini denarne vrednosti receptov v prvih treh starostnih kategorijah pri osebah moškega spola. V najstarejši - četrti starostni kategoriji so dobile v vseh letih višje letne denarne vrednosti receptov ženske.

Najvišje letne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov do 18 let starim osebam smo v vseh letih opazovanega obdobja pričakovano zabeležili v največji in po prebivalstvu najštevilčnejši osrednjeslovenski regiji (enaka razmerja med letnimi denarnimi vrednostmi predpisanih receptov po statističnih regijah zasledimo v statistikah IVZ-ja tudi pri primerjanju podatkov za vse prebivalce regij). Kot zanimivost omenimo, da je obalno-kraška regija edina med statističnimi regijami, kjer so bile do 18 let starim osebam moškega spola v vseh letih opazovanega obdobja predpisane višje letne denarne

vrednosti ambulantno izdanih receptov. Za takšne razlike med regijami na osnovi naših analiz ne najdemo ustrezne razlage.

Maksimalna denarna vrednost vseh izdanih receptov eni osebi je bila zabeležena v višini **107.470,6 €** v letu 2002, medtem ko je bila maksimalna denarna vrednost enega izdanega recepta v višini **15.623,2 €** zabeležena v letu 2006.

Količnik povprečne denarne vrednosti zdravil predpisanih na en recept v letu 2008 (**14,51€**) glede na leto 2002 izkazuje trend **23%** rasti. Pri povprečnih denarnih vrednostih ambulantno predpisanih receptov opazamo v letu 2007 v primerjavi na predhodno leto edini padec v celotnem opazovanem obdobju v višini **0,3 €**, kar je do neke mere najverjetneje posledica ukinitve predpisovanja receptov na skupinskih naročilnicah po letu 2006. Letna povprečna denarna vrednost zdravil predpisanih na en recept je bila v letu 2008, primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije, enkrat večja in je znašala **28 €**.

Za analizirano obdobje opazamo pri mladih prav tako **16%** rast povprečne denarne vrednosti izdanih receptov na ambulantno obravnavano osebo s predpisanim receptom od **57,3 €** na **66,2 €**.

Letna povprečna denarna vrednost ambulantno predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca je v letu 2008 znašala **45,9 €**, leta 2002 pa **39,8 €** - kar je nominalno za **6,07 €** več. Tako je bila letna povprečna denarna vrednost predpisanih receptov enemu mlademu prebivalcu v letu 2008 glede na leto 2002 za **15,3%** višja. Denarna vrednost izdanih receptov na enega prebivalca, primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije, je v letu 2008 bila bistveno višja, saj je znašala **220 €/1** prebivalca Slovenije.

Za analizirano obdobje smo ugotovili, da so bile pri mladih vse letne denarne vrednosti predpisanih zdravil na enega do 18 let starega prebivalca večje pri osebah ženskega spola, kar najlepše ponazarja Graf 6.

Farmacevti so v letu 2008 v lekarnah izdali najvišjo povprečno letno denarno vrednost zdravil enemu do 18 let staremu prebivalcu pomurske statistične regije (**54,19 €/1** prebi.), kar kaže da je bilo obremenjevanje zdravstvene blagajne med mladimi v tej regiji za **18%** višje od slovenskega povprečja. Najnižjo povprečno denarno vrednost predpisanih receptov na enega do 18 let starega prebivalca v tem letu smo zabeležili pri prebivalcih osrednjeslovenske regije. Če v letu 2008 opazujemo najvišjo povprečno denarno vrednost predpisanih receptov enemu do 18 let staremu prebivalcu enakega spola, je bila na prvem mestu prebivalca pomurske regije, med moškimi pa so najvišjo povprečno denarno

vrednost receptov, gledano na prebivalce enakega spola, prejeli prebivalci obalno-kraške regije.

V letu 2008 so povprečno najdražje recepte ne enega prebivalca enakega starostnega razreda prejeli predšolski otroci. Če v letu 2008 primerjamo povprečno denarno vrednost predpisanih receptov na enega prebivalca starostnega razreda enakega spola so v prvih treh starostnih skupinah do 12. leta starosti dražje recepte prejeli moški prebivalci, v starostnem razredu od 12 do 18 let pa ženske prebivalke. Absolutno najvišjo letno povprečno denarno vrednost ambulantno predpisanih zdravil v letu 2008, opazovano glede na spol, starostno skupino in regijo, zasledimo pri prebivalkah iz četrtega starostnega razreda v zasavski statistični regiji, kjer je bilo v letu 2008 predpisano v povprečju za **69,55 €** letne denarne vrednosti zdravil eni prebivalki stari med 12 in 18 let, kar je za **52%** več od slovenskega povprečja, gledano na enega do 18 let starega prebivalca v Sloveniji. Glede na celotno prebivalstvo Slovenije je bila po podatkih IVZ-ja v letu 2008 najvišja denarna vrednost izdanih zdravil na enega prebivalca zabeležena v zasavski regiji in najnižja v goriški regiji.

Kot smo že omenili, količnik denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov na tisoč mladih prebivalcev v letu 2008 glede na leto 2002 kaže trend rasti velikosti **15%**, vendar se vrednost ni povečala pri vseh glavnih skupinah zdravil ATC klasifikacije. Izrazito največja letna povprečna denarna vrednost predpisanih receptov na 1000 prebivalcev je bila zabeležena v skupini zdravil J, ki obsega zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij. Ta skupina zdravil je do leta 2007 edina dosegala vrednosti nad **10.000 €** na 1000 mladih prebivalcev. V letu 2008 so se zdravilom skupine J po povprečni denarni vrednosti predpisanih receptov tisočim do 18 let starim prebivalcem najbolj približala zdravila iz skupine R, v kateri se nahajajo zdravila za bolezni dihal. Tako dobimo odgovor, katere skupine zdravil so v analiziranem obdobju najbolj obremenjevale zdravstveno blagajno.

Pri zdravilih iz skupine J smo zabeležili v obdobju med letoma 2002 in 2008 zmanjšanje denarne vrednosti predpisanih zdravil mladim v višini **27 %**, zaokroženo na celo število. Že samo med letoma 2007 in 2008 je bil pri mladih v tej skupini zabeležen padec v višini **15%**. Zmanjšanje denarne vrednosti za zdravila iz skupine J predpisana tisočim prebivalcem v letu 2008 glede na leto 2007 je še toliko bolj pomembno z vidika občutnega zmanjšanja porabljenih denarnih sredstev za ambulantno izdane recepte mladim.

Primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije je bil po podatkih IVZ-ja za skupino zdravil J med letoma 2007 in 2008 zabeležen enak **15%** padec denarne vrednosti izdanih

receptov, kar si pogojno razlagamo z enotno doktrino predpisovanja receptov za to skupino zdravil.

Za leto 2008 glede na leto 2007 količnik, zaokrožen na celo število, ne izkazuje spremembe povprečnih denarnih vrednosti vseh izdanih receptov na 1000 mladih prebivalcev, čeprav smo opazili pozitiven trend padca letne povprečne denarne vrednosti ambulantno predpisanih receptov za zdravila iz posameznih glavnih ATC skupin zdravil. Tako so zdravniki v letu 2008 redkeje ambulantno predpisovali zdravila z največjimi denarnimi stroški. Kot smo že omenili, to velja predvsem za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij pri zdravilih skupine J, enako tudi za zdravila za bolezni dihal (skupina R), ne pa za skupino zdravil H, ki zajema hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov, ki je pri mladih v letu 2008 zasedala tretje mesto med glavnimi ATC skupinami zdravil po višini stroškov.

V letu 2008 je bil glede na leto 2007 pri mladih zabeležen najvišji porast količnika povprečnih denarnih vrednosti izdanih receptov na 1000 prebivalcev pri skupini zdravil za bolezni srca in ožilja (skupina C), medtem ko je bila pri vseh prebivalcih Slovenije med omenjenima letoma zabeležena najvišja rast količnika pri skupini zdravil V, ki zajema razna zdravila.

4. Komentar na ANALIZO DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV

V obdobju 2002/2008 je število ambulantno predpisanih DDD-jev upadlo za **11%** ob sočasnem **17%** znižanju števila ambulantno predpisanih receptov z DDD-ji: Primerjalno gledano na upad predpisovanja vseh receptov v analiziranem obdobju je padec teh receptov še za **3%** večji.

Primerjalno gledano na spol, ambulantno predpisovanje DDD-jev v opazovanem sedemletnem obdobju glede na višino letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev ženskam oziroma moškim ni bilo uravnoteženo, saj je bilo vsako leto izrazito več DDD-jev predpisano osebam ženskega spola. Tako so v celotnem analiziranem obdobju osebe ženskega spola prejele **55,8%** delež vseh predpisanih DDD-jev. Med prejemniki receptov, primerjalno gledano na spol in starostni razred je bila v prvih treh starostnih razredih osebam moškega spola predpisana višja letna vrednost števila DDD-jev, v najstarejšem - četrtem starostnem razredu velja to za ženske, kar sovpada s številom predpisanih receptov z DDD-ji.

Po pričakovanju smo, glede na velikost regij, najvišje absolutne letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev v vseh letih opazovanega obdobja zabeležili v osrednjeslovenski statistični regiji, kjer je bilo edino v tej regiji vsako leto opazovanega obdobja predpisanih več kot **3** milijone DDD-jev. Kot zanimivost omenimo, da je v goriški statistični regiji bil v letu 2008 glede na leto 2002 opazen **6,9%** trend rasti letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev medtem ko je v vseh ostalih regijah v analiziranem obdobju prisoten trend padca letne vrednosti števila predpisanih DDD-jev. Za ta opažanja razen tega, da se v tej regiji obolevnost med mladimi v opazovanem obdobju povečuje oziroma je v tej regiji doktrina predpisovanja zdravil mladim drugačna kot v ostalih regijah, nimamo ustrezne razlage.

V letu 2008 smo glede na leto 2002 ob vmesnih nihanjih zabeležili **3,2%** padec letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev tisočim do 18 let starim prebivalcem na dan. Največjo relativno porabo ambulantno predpisanih zdravil pri mladih smo zasledili v letu 2003, ko je bilo predpisanih **111,45** DDD-jev/1000 prebi./dan, kar ponovno kaže na izpostavljenost tega leta glede obolevnosti med mladimi.

V letu 2008 je bila poraba zdravil pri mladi populaciji, prikazana kot število ambulantno predpisanih DDD-jev tisočim prebivalcem na dan, **106,8** DDD-jev/1000 preb./dan. Podatki za Slovenijo glede vseh prebivalcev za to leto kažejo 11 krat večje vrednosti (**1162,58** DDD-jev/1000 prebi./dan).

Primerjalno gledano na 1000 mladih prebivalcev enakega spola je bila pri ženskah poraba zdravil v letu 2008 za **35,9%** večja kot pri moških. Vse prebivalke Slovenije so glede na evidence IVZ-ja porabile celo za **40,5%** več zdravil od moških, podano kot število predpisanih DDD-jev tisočim prebivalcem enakega spola na dan. To kaže primerjalno gledano na spol na povečano obolevnost žensk v starejšem obdobju. Največja razlika pri mladih med spoloma se pojavi v koroški regiji, kjer so osebe ženskega spola porabile za **64,3 %** več zdravil kot moški. V koroški statistični regiji je bila v letu 2008 poraba zdravil tudi sicer za **26,1 %** večja od slovenskega povprečja pri mladih. Glede na ugotovitev, da je najmanjša poraba zdravil pri mladih v tem letu zabeležena v osrednjeslovenski regiji – nekaj čez **91** DDD-jev/1000 prebi./dan lahko sklepamo, da živijo v tej regiji najbolj zdravi mladostniki.. Temu pritrjuje tudi ugotovitev, da smo povečano incidenčno stopnjo obolevnosti moških zasledili v pomurski regiji, kjer je stopnja obolevnosti ob primerjavi z osrednjeslovensko regijo večja za vrednost količnika **136**. Pri osebah ženskega spola je bila, kot smo že omenili, poraba zdravil največja v koroški regiji, najmanjša pa prav tako v osrednjeslovenski regiji. Količnik incidenčne stopnje obolevnosti za ženske med tema

dvema regijama znaša **162**. Po evidencah IVZ-ja je bila, primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije v letu 2008 zaznana največja poraba zdravil, prikazana kot število ambulantno predpisanih DDD-jev tisočim prebivalcem na dan, v zasavski regiji. Ta ugotovitev velja za oba spola. Vidimo, da se obolevnost prebivalstva s staranjem »seli« iz pomurske in koroške regije v zasavsko statistično regijo. V prvih treh starostnih razredih so po obolevnosti t.j. po porabi zdravil vodilni moški, pri mladostnikih med 12 in 18 letom pa ženske. Glede na vse prebivalce Slovenije so med dvajsetim in šestdesetim letom starosti v vseh desetletnih starostnih razredih po številu predpisanih DDD-jev na 1000 prebivalcev enakega spola na dan na prvem mestu ženske, po šestdesetem letu starosti pa moški, ki tako kažejo po šestdesetem letu starosti večjo stopnjo obolevnosti.

V letu 2008 glede na leto 2002 beležimo **10%** padec števila obravnavanih oseb s predpisanimi DDD-ji, kar je primerjalno gledano na število vseh ambulantno obravnavanih oseb v tem obdobju še za **2%** večje znižanje.

Letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na osebo v opazovanem obdobju niha in ne izkazuje očitnega trenda padca oziroma rasti (od 62,26 DDD-jev/osebo v letu 2002 na 61,44 DDD-jev/osebo v letu 2008).

Število receptov, na katerih so v obdobju 2002–2008 bila predpisana zdravila z DDD-ji predstavlja **78,1%** vseh ambulantno predpisanih in izdanih receptov mladim v tem obdobju.

V vsem analiziranem obdobju 2002-2008 je bilo osebam izbranim iz letnih baz, primerjalno gledano na spol, predpisano tako rekoč enako število receptov z DDD-ji (ženskam. **50,1%** in moškim **49,9%**) ob čemer je bilo v vsakem letu več teh receptov predpisanih osebam ženskega spola.

Od leta 2002 opažamo **8%** trend padca letne povprečne vrednosti števila predpisanih receptov z DDD-ji, ki jih je prejela ena ambulantno obravnavana oseba z lekarniško izdanimi zdravili za katera so predpisani DDD-ji (v letu 2002 je povprečje **4,1** recepta in v letu 2008 **3,8** recepta), kar kaže ali na zmanjšanje obolevnosti mlade populacije v analiziranem obdobju ali pa na spremenjeno doktrino predpisovanja zdravil s predpisanimi DDD-ji. Hkrati letna povprečna vrednost števila predpisanih DDD-jev na en ambulantno izdan recept ob občasnem nihanju izkazuje **6,6%** rast v letu 2008 glede na leto 2002.

Pri povprečni vrednosti števila predpisanih DDD-jev na en ambulantno izdan recept opažamo v letu 2007 v primerjavi na predhodno leto padec za **0,1** DDD-jev, kar pa si ne razlagamo kot posledico ukinitve predpisovanja in izdajanja receptov na skupinskih

naročilnicah po letu 2006, saj bistveno večji padec povprečnega števila predpisanih DDD beležimo v letu 2003, ko je bilo predpisano nominalno za **0,7** manj DDD-jev na en recept, kakor v predhodnem letu. Tudi sicer za nihanja povprečnih vrednosti števil predpisanih DDD-jev na en recept v posameznih letih nimamo posebne razlage.

Med vsemi zdravili v analiziranem obdobju 2002/2008 velja edino za zdravila iz skupine R, ki vključuje zdravila za bolezni dihal, ugotovitev da so bila v vseh letih analiziranega obdobja predpisovana v letni povprečni vrednosti več kot **35** predpisanih DDD-jev na 1000 do 18 let starih prebivalcev na dan. Če zanemarimo ATC skupino zdravil V, ki obsega razna zdravila in je imela zanemarljivo nizke začetne letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev, v letu 2008 glede na leto 2002 največji porast količnika z vrednostjo **428** beležimo pri skupini zdravil L, ki obsega zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje. Tej skupini zdravil sledijo glede rasti količnika zdravila ATC skupin D, C in G.

Tudi pri opazovanju samo zadnjih dveh let analiziranega obdobja, smo v letu 2008 glede na leto 2007 pri mladih zabeležili največjo rast količnika letnih povprečnih vrednosti števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih za zdravila iz ATC skupine zdravil L in za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (skupina D). Medtem ko je v letu 2008 mlada populacija porabila, prikazano kot število predpisanih DDD-jev na tisoč prebivalcev na dan, največ zdravil za bolezni dihal, zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij in zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolnih hormonov, je starejša populacija prebivalcev po podatkih IVZ-ja porabila daleč največ zdravil za bolezni srca in ožilja.

V letu 2008 glede na 2007 so med mladimi četrta po rasti količnika zdravila skupine N, ki obsegajo zdravila z delovanjem na živčevje in za katera je znano, da jih mladostniki zlorablajo tudi v nemedicinske namene. Najpogostejše zlorabe iz te skupine zdravil so po tujih raziskavah bile zaznane z zdravili proti bolečinam, s psihostimulansi, z anksiolitiki in s sedativnimi učinkovinami.(30).

Poraja se vprašanje, katera in koliko zdravil otroci in mladostniki zaužijejo in kako se nanje prenašajo vzorci jemanja zdravil od vrstnikov in družinskih članov. Raziskave v razvitih državah in podatki centrov za nadzor zastupitev kažejo na povečano zlorabo zdravil in na več zastupitev z zdravili. Pričakujemo lahko, da se bodo ti trendi v prihodnosti pojavili tudi pri nas. Farmacevti to problematiko prepoznavajo bolje kot drugi deli zdravstvene službe in so zato pomemben del zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov (31).

VI. SKLEPI

V obdobju 2002/2008 se je število predpisanih receptov mladim zmanjšalo za 14,06%, medtem ko podatki za vse prebivalce Slovenije izkazujejo trend rasti števila ambulantno predpisanih receptov za 19,69%.

V letu 2008 je bila poraba zdravil pri mladih med regijami največja v koroški statistični regiji - za **26,1** % večja od slovenskega povprečja med mladimi, najmanjša pa v osrednjeslovenski regiji – nekaj čez **91** DDD-jev/1000 prebi./dan.

Glede na spol prejemnikov receptov je bila poraba zdravil največja pri prebivalkah koroške regije, pri mladih moških pa v pomurski regiji.

V prvih treh starostnih razredih je obolevnost večja med osebami moškega spola, ki jim je bila predpisana višja letna vrednost števila DDD-jev, v najstarejšem - četrtem starostnem razredu velja to za ženske.

Pri mladih prejemnikih receptov so osebe ženske spola stroškovno dražje.

Med mladimi moškimi prejemniki receptov so bili v letu 2008 stroškovno najbolj obremenjujoči prebivalci obalno-kraške regije, med osebami ženskega spola pa so to bile prebivalke pomurske regije.

Denarna vrednost izdanih zdravil mladi populaciji je med letoma 2002/2008 narasla za nekaj čez 930 tisoč € oziroma za 5,82% , denarna vrednost izdanih zdravil pri vseh prebivalcih Slovenije pa se je povečala za 127 milijonov € oz za 39,56%.

Količnik povprečne denarne vrednosti zdravil predpisanih na en recept je v letu 2008 znašala 14,51 €/1Rp) in glede na leto 2002 izkazuje 23% rast.

Povprečna denarna vrednost izdanih receptov na ambulantnega prejemnika receptov se je v analiziranem obdobju povečala za **16%** (od **57,3 €** na **66,2 €**)

V letu 2008 glede na leto 2002 je zabeležen **3,2%** padec letne povprečne vrednosti števila predpisanih DDD-jev tisočim mladim prebivalcem na dan in **8%** trend padca letne povprečne vrednosti števila predpisanih receptov z DDD-ji, ki jih je prejela ambulantno obravnavana oseba (v letu 2002 je povprečje **4,1** recepta in v letu 2008 **3,8** recepta s predpisanimi DDD-ji).

Število predpisanih DDD-jev na en ambulantno izdan recept izkazuje **6,6%** rast v letu 2008 glede na leto 2002.

Osebe ženskega spola so v sedemletnem obdobju bile večje porabnice zdravil - prejele so **55,8%** delež vseh predpisanih DDD-jev.

Pogostnost predpisovanja DDD-jev med mladimi je bila v obdobju 2002/2008 največja za zdravila iz skupine R, ki vključuje zdravila za bolezni dihal - v vseh letih predpisovana v povprečni vrednosti več kot **35** predpisanih DDD-jev/1000/dan.

Zdravstveno blagajno med letoma 2002/2008 so stroškovno najbolj obremenjevala zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, ki so vključena v skupino zdravil J. Razen v letu 2008 so v vseh ostalih letih ta zdravila krepko presegala 10.000 €/1000 mladih prebivalcev.

Pridobljeni podatki sedemletne analize za obdobje 2002-2008 so nam pokazali, da se je obolevnost med mladimi zmanjšala navkljub nasprotnemu trendu večanja obolevnosti primerjalno gledano na vse prebivalce Slovenije. Ugotovili smo, da je največja obolevnost slovenskega prebivalstva pred osemnajstim letom starosti opazna v pomurski in koroški statistični regiji. Količniki denarnih vrednosti zdravil, ki se predpisujejo najpogosteje, in ki predstavljajo največje breme za blagajno ZZZS, v analiziranem obdobju izražajo trend padca.

VII. LITERATURA

1. Črnak-Meglič A. Otroci in mladina v prehodni družbi. Analiza položaja v Sloveniji. Urad RS za mladino, Maribor: Aristej, 2005.
2. Truden-Dobrin P. Kazalniki zdravja mladostnic in mladostnikov. Farm. vest. 2009; 60: 223-225
3. Zdravstveni statistični letopis. Inštitut za varovanje zdravja R Slovenije, Ljubljana (podatkovne baze 2002-2008)
4. Brcar P. Epidemiološke značilnosti atopijskih bolezni v Sloveniji pri otrocih in mladini. Slov. Pediatr. 1996; 1-3
5. Koren Jeverica A, Glavnik V. Alergijski rinokonjunktivitis. Slov Pediatr 2005; 12:208-215
6. Kolar B., Kvas-Kukič B., Prevelenca in značilnosti glavobola pri mariborskih šolarjih in dijakih. Slov Pediatr. 2002; 9 85-88
7. Lobnik Krunič B., Gradišnik P., Turčin Z., Schmidt Kranjc M., Meglič D. Tenzijski glavobol otrok in mladostnikov. Slov Pediatr. 2002; 9 38-40
8. Kores Plesničar B. Epidemiologija, etiologija, klinična slika in diagnostika depresije. Farm. Vest. 2006; 57: 241-244
9. Stanje na področju problematike drog v Evropi, Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami, letno poročilo 2008
10. Brcar P. Spolno vedenje slovenskih osmošolk in osmošolcev. In ogroženo zdravje mladostnikov. Zbornik II. Kongres šolske in visokošolske medicine. Zdrav. Var 1998 ; S 119-32
11. Poškodbe otrok in mladostnikov v Sloveniji, IVZ, 2007
12. Marčič R., Rus V S., Kobal Grum D., Značilnosti in različni izidi zdravstvene socializacije v mladostništvu. Farm. vest. 2009; 60: 217
13. Pečar-Čad S. Uporaba zdravil pri mladostnikih. Farm. vest. 2009; 60: 226-229
14. Inštitut za varovanje zdravja, Letne evidence ambulantne porabe zdravil (podatkovne baze 2002-2008)
15. Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja, Uradni list RS, št 30/2003 z dne 27.3.2003; 2003: 3.693-3.727
16. Pravilnik o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini. Uradni list RS, št 86/2008 z dne 05.09.2008; 2008: 11.978-11.985
17. Zakon o zdravilih. Uradni list RS št. 31/2006, 45/2008

18. Vučko Mole S., Krbavčič A. Anatomsko-terapevtsko-kemična (ATC) klasifikacija zdravil 1999: slovenski in latinski prevod – 2. popravljena in dopolnjena izdaja. Ljubljana: Zavod za farmacijo in za preizkušanje zdravil - Ljubljana
19. Ronning M: Use of the ATC/DDD system in European countries and critical success factors for optimal use. Oslo: WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2002, 14 str.
20. Guidelines for ATC classification and DDD assignement. 10th ed. Oslo: Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2006, 267 str.
21. P.A.G.M. De Smet. New application of the ATC/DDD methodology in The Netherlands Part. The medicines reimbursement system. Int Pharm. J.; 1993, 6: 232-234
22. ATC/DDD Index. URL: <http://www.whocc.no> (Dostop: april 2010).
23. Norušis MJ: SPSS 13.0 Statistical Procedures Companion, SPSS, Inc, Chicago, 2005.
24. Baza podatkov o zdravilih. Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke, URL: <http://www.zdravila.net> (Dostop: februar 2010).
25. Centralna baza zdravil. ZZZS, URL: <http://www.zzzs.si/zzzs> (Dostop: februar 2010)
26. ATC/DDD Index. URL: <http://www.whocc.no/atcddd/indexdatabase/> (Dostop: marec 2010).
27. WidO Wissenschaftliches Institut der AOK, Deutsches Institut für Medizinische Dokumentation und Information URL: <http://www.wido.de> (Dostop: februar 2010)
28. Folkehelseninstituttet, Legemiddelforbruket i Norge 2002 – 2008 URL: <http://www.fhi.no> (Dostop februar 2010)
29. Statistični urad RS URL: <http://www.stat.si> (Dostop: april 2010)
30. The NHSDA Report; January 16, 2003; www.oas.samhsa.gov/facts.cfm (Dostop: november 2010)
31. Brerar P. Zdravje otrok, mladostnic in mladostnikov URL: <http://www.ivz.si> (Dostop: november 2010)
32. Medicines for children. Regulation (EC) N° 1901/2006 <http://ec.europa.eu/health/human-use/paediatric-medicines>, (dostop: oktober 2010)
33. Note for guidance on Clinical Investigation of Medicinal Products in the Paediatric Population (CPMP/ICH/2711/99) <http://www.tga.gov.au/docs/pdf> (Dostop: oktober 2010)

VIII. PRILOGA

V prilogi so zbrani in opisani postopki (ang. Syntax), ki so bili napisani in uporabljeni v SPSS za pridobitev rezultatov iz zbirke podatkov, sicer pa so zaporedne številke postopkov navedene v poglavju Metode.

POSTOPKI

Sledeče postopke do številke 6 uporabimo za vsako letno bazo posebej.

Postopek 1

Postopek za izbor receptov iz sedmih letnih zbirk podatkov za leta med 2002 in 2008, ki so bili predpisani do 18 let starim osebam. Iz posameznih letnih baz izberemo samo do 18 let stare osebe. Podan je primer izbire oseb za letno bazo 2008, ki so rojene 1990 oz. kasneje. Enak postopek ponovimo za vsako letno bazo posebej (za ostala leta je potrebno spremeniti letnico).

USE ALL.

SELECT IF (LETOoseba >= 1990).

EXECUTE.

V vsaki letni bazi je potrebno pregledati, če so datumi izdaj receptov glede letnic pravilno vpisani in po potrebi spremenimo neustrezne zapise. Za letno bazo 2008 smo tako spremenili neustrezne zapise leta izdaje recepta z napačno navedbo letnice 2007.

Postopek 2

Nato smo transformirali datumske zapise v bazah iz spremenljivke DATUMizdaja v novo spremenljivko DATUMizdajaNUM, ki smo jo nato rekodirali v spremenljivko LETOobravnave, ki z novim načinom zapisa opisuje posamezna leta obravnave.

USE ALL.

COMPUTE DATUMizdajaNUM=DATUMizdaja / 86400 - 153115.

VARIABLE LABELS DATUMizdajaNUM 'Transformirane vrednosti datumov izdaj receptov'.

EXECUTE.

RECODE DATUMizdajaNUM (Lowest thru 365=2002) (366 thru 730=2003) (731 thru 1096=2004) (1097 thru 1461=2005) (1462 thru 1826=2006) (1827 thru 2191=2007) (2192 thru Highest 2556=2008) INTO LETOobravnave .

if DATUMizdajaNUM < 0 LETOobravnave= 0 .

if DATUMizdajaNUM >2557 LETOobravnave= 0 .

MISSING VALUES LETOobravnave (0) .

VARIABLE LABELS LETOobravnave 'LETO OBRAVNAVE '.

VALUE LABELS LETOobravnave 2002 'obravnavan primer v letu 2002' 2003 'obravnavan primer v letu 2003' 2004 'obravnavan primer v letu 2004' 2005 'obravnavan primer v letu 2005'

2006 'obravnavan primer v letu 2006' 2007 'obravnavan primer v letu 2007' 2008 'obravnavan primer v letu 2008'.

EXECUTE .

Ustvarimo novo spremenljivko PRVIČDELSifra za določitev prvič zabeleženih delovnih šifer. Tako dobimo ustrezno obliko zapisa indikatorja za pregled nad pojavljanjem delovne šifre v letni bazi podatkov.

SORT CASES BY DELSifra

*MATCH FILES /FILE = * /BY DELSifra /FIRST = PRVIČDELSifra.
 VARIABLE LABELS PRVIČDELSifra 'OBRAVNAVANE delovne šifre'.
 VALUE LABELS PRVIČDELSifra 0 'Vsaka nadaljnja obravnava delovne šifre' 1 'RAZLIČNE delovne šifre'.
 EXECUTE .*

Nato ustvarimo novo spremenljivko avtorekodirano delovno šifro zdravila rekodiranaDELSifra. Avtorekodiramo zaradi lažjega vizualnega spremljanja in kontroliranja saj imamo največ štirimestno avtorekodirano številko DELOVNE šifre zdravila. V Output izpisu spremenljivke rekodiranaDELSifra vidimo tudi, koliko različnih zdravil je v letni bazi.

*AUTORECODE VARIABLES=DELSifra /INTO rekodiranaDELSifra /PRINT.
 VARIABLE LABELS rekodiranaDELSifra 'Avtorekodirana delovna šifra zdravila'.
 EXECUTE .
 TITLE .*

Postopek 3

Zaradi kontrole pravilnosti zapisa spremenljivke ATCaktual za zapis ATC oznak v letnih bazah podatkov smo s kontrolnim prenosom podatkov za zapise ATCaktual iz CBZ baze naredili pretvorbo zapisa delovnih šifer zdravil v ATCaktual. Zaradi obsežnosti zapisa spremenljivke je prikazan samo začetek in konec navajanja delovnih šifer s pretvorbo.

*RECODE DELSifra ('000019'='V03AB25') ('000027'='A10BB12') ('000035'='B03XA01')
 ('000043'='J07AF01') ('000051'='L04AB01') ('000060'='S01ED51') ('000094'='N07BB01')
 ('000108'='A10BB12') ('000116'='N02AA03') ('000124'='B02AB01') ....('620009'='A07CA')
 ('630012'='A07CA') ('630020'='A07CA')
 INTO ATCaktual .
 VARIABLE LABELS ATCaktual '4.2.ATC Anatomsko terapevtsko kemična klasifikacija zdravilne učinkovine'.
 EXECUTE .*

Popravljeni zapisi za ATCaktual zaradi napačnih/pomanjkljivih poimenovanj v bazi podatkov ali zaradi novih poimenovanj v WHO ATC Indexu za obdobje 2002 - 2010.

*RECODE ATCaktual ('N05AX09'='N05AH06') ('D11AX17'='D11AH03') ('D11AX15'='D11AH02')
 ('D11AX14'='D11AH01') ('A11CC07'='H05BX02') ('N07BA02'='N06AX12') ('N01AB03'='N02BG09')
 ('C10AX04'='A10BX06') ('C01EB12'='C01BD06') ('N05CM17'='N05CH01') ('N05AK01'='N07XX06')
 ('L04AA17'='L04AB04') ('L04AA16'='L04AB03') ('L04AA14'='L04AC03') ('L04AA12'='L04AB02')
 ('L04AA11'='L04AB01') ('L04AA09'='L04AC02') ('L04AA08'='L04AC01') ('L04AA05'='L04AD02')
 ('L04AA01'='L04AD01') ('G03DC05'='G03CX01') ('D03AX08'='C05AE02') ('D03AX07'='C05AE01')
 ('S01XA17'='S01LA03') ('S01XA16'='S01LA02') ('L01XX34'='L01XE03') ('L01XX31'='L01XE02')
 ('L01XX28'='L01XE01') ('L01XD02'='S01LA01') ('J05AF30'='J05AR') ('J05AB54'='L03AB60')
 ('C10AA55'='C10BX03') ('C10AA53'='C10BX02') ('C10AA52'='C10BA01') ('C10AA51'='C10BX01')
 ('C04AX13'='N04BC08') ('B01AC14'='L01XX35') ('V09AX02'='V09IX04') ('J01DA63'='J01DD54')
 ('J01DA42'='J01DD15') ('J01DA41'='J01DC10') ('J01DA40'='J01DC09') ('J01DA39'='J01DD14')
 ('J01DA38'='J01DC08') ('J01DA37'='J01DE02') ('J01DA36'='J01DB12') ('J01DA35'='J01DB11')
 ('J01DA34'='J01DB10') ('J01DA33'='J01DD13') ('J01DA32'='J01DD12') ('J01DA31'='J01DB09')
 ('J01DA30'='J01DB08') ('J01DA27'='J01DD11') ('J01DA26'='J01DD10') ('J01DA25'='J01DD09')
 ('J01DA24'='J01DE01') ('J01DA23'='J01DD08') ('J01DA22'='J01DD07') ('J01DA21'='J01DB07')
 ('J01DA19'='J01DC07') ('J01DA18'='J01DD06') ('J01DA17'='J01DC06') ('J01DA16'='J01DD05')
 ('J01DA15'='J01DB06') ('J01DA14'='J01DC05') ('J01DA13'='J01DD04') ('J01DA12'='J01DD03')
 ('J01DA11'='J01DD02') ('J01DA10'='J01DD01') ('J01DA09'='J01DB05') ('J01DA08'='J01DC04')
 ('J01DA07'='J01DC03') ('J01DA06'='J01DC02') ('J01DA05'='J01DC01') ('J01DA04'='J01DB04')
 ('J01DA03'='J01DB03') ('J01DA02'='J01DB02') ('J01DA01'='J01DB01') ('V03AK'='B02BC10')
 ('S01EX04'='S01EE02') ('S01EX03'='S01EE01') ('H02AB16'='A07EA06') ('B01AX03'='B01AE02')
 ('B01AX02'='B01AE01') ('A03AB20'='G04BD09') ('R06AE08'='R06AE09') ('M09AX02'='M01AX25')
 ('R03DX04'='R03DC04') ('N06AX12'='N07BA02') ('L04AA07'='L03AX13') ('L01XX26'='L01XD02')
 ('L01XX15'='L01XD01') ('J01FA04'='J01FG01') ('A02EA01'='A02BX13') ('A02DA01'='A03AX13')
 ('D11AX15'='D11AH02') ('G03AA'='G03AA13') ('G03AA13'='G03AA12') ('J05AB'='J05AB15')
 ('M05'='M05BB03') ('P03A'='P03AX01') ('C10AX'='C10AX06') ('R05CA'='R05WA50').*

EXECUTE.

Postopek 4

Avtorekodirana spremenljivka ATCaktual – nam služi za ustvarjanje številčnih razponov posameznih glavnih ATC skupin zdravil, kar vidimo v izpisu variable za rekodiraniATC v OUTPUT izpisu spremenljivke rekodiraniATC vidimo tudi, koliko različnih ATCaktual se nahaja v posamezni letni bazi. Prav tako na začetku tabele vidimo ali je v bazi za kakšno predpisano zdravilo manjkajoča oznaka za ATCaktual. Spodnjo sintakso prav tako zeženemo na vsaki letni bazi posebej

```
AUTORECODE VARIABLES=ATCaktual /INTO rekodiraniATC /PRINT.
VARIABLE LABELS rekodiraniATC 'Avtorekodirane vrednosti za ATCaktual oznake'.
EXECUTE .
```

Ustvarimo novo spremenljivko PRVIČrekodiraniATC za določitev prvič zabeleženih rekodiraniATCaktual. Tako dobimo ustrezno obliko zapisa indikatorja za pregled nad pojavljanjem rekodiraniATC v posamezni letni bazi podatkov.

```
SORT CASES BY rekodiraniATC.
MATCH FILES /FILE = * /BY rekodiraniATC /FIRST = PRVIČrekodiraniATC .
VARIABLE LABELS PRVIČrekodiraniATC 'OBRAVNAVANE PRVIČATCaktual'.
VALUE LABELS PRVIČrekodiraniATC 0 'Vsaka nadaljnja obravnava rekodiraniATC' 1 'RAZLIČNE rekodiraniATC' .
EXECUTE .
```

Za najlažji pregled v bazi ali imajo vse delovne šifre zapis za ATCaktual razporedimo spremenljivke po tem vrstnem redu: PRVIČDELSifra / PRVIČrekodiraniATC / DELSifra / ATCaktual.

```
SORT CASES BY ATCaktual(A) .
SORT CASES BY PRVIČDELSifra(D) PRVIČrekodiraniATC(D) .
EXECUTE .
```

Postopek za tvorbo spremenljivk, ki vsebujejo številčne razpone glavnih ATC skupin zdravil za posamezne letne baze 2002-2008 in jih kasneje poženemo na združenih letnih bazah . Spodnje sintakse uporabimo na vsaki letni bazi posebej. Primer za letni bazi 2002 in 2003:

Aktiviramo letno bazo 2002 in poženemo spodnjo sintakso.

```
STRING ANATOMSKEskupine2002 (A28).
DO IF (LETOobravnave = 2002).
RECODE rekodiraniATC (1 thru 52='A') (53 thru 72='B') (73 thru 117='C') (118 thru 156='D') (157 thru 188='G') (189 thru 203='H') (204 thru 244='J')
(245 thru 262='L') (263 thru 279='M') (280 thru 347='N') (348 thru 351='P') (352 thru 392='R') (393 thru 420='S') (421 thru 423='V') INTO ANATOMSKEskupine2002.
END IF.
VARIABLE LABELS ANATOMSKEskupine2002 'Glavne anatomske ATC skupine za 2002'.
EXECUTE .
```

Zapustimo bazo 2002 in aktiviramo bazo za leto 2003 ter zaženemo spodnjo sintakso.

```
STRING ANATOMSKEskupine2003 (A28).
DO IF (LETOobravnave = 2003).
RECODE rekodiraniATC (1 thru 53='A') (54 thru 69='B') (70 thru 116='C') (117 thru 149='D') (150 thru 184='G') (185 thru 197='H') (198 thru 238='J')
(239 thru 253='L') (254 thru 270='M') (271 thru 345='N') (346 thru 349='P') (350 thru 389='R') (390 thru 414='S') (415 thru 420='V') INTO ANATOMSKEskupine2003.
END IF.
VARIABLE LABELS ANATOMSKEskupine2003 'Glavne anatomske ATC skupine za 2003'.
EXECUTE .
```

Omenjeni postopek izvedemo za vsako letno bazo posebej do leta 2008.

Postopek 5

Postopki za določitev različnih oseb v posameznih letnih bazah od 2002 - 2008. Aktivirati moramo vsako letno bazo posebej in jo posebej obdelati. Primer je podan za letni bazi 2002 in 2003.

Aktiviramo bazo za leto 2002.

SORT CASES BY oseba.

MATCH FILES /FILE = */BY oseba /FIRST = PRVIČoseba2002.

VARIABLE LABELS PRVIČoseba2002 'OBRAVNAVANE osebe v letu 2002'.

VALUE LABELS PRVIČoseba2002 0 'Vsaka nadaljnja obravnava osebe v letu 2002' 1 'RAZLIČNE osebe v letu 2002'.

EXECUTE.

Zapustimo bazo 2002 in aktiviramo bazo za leto 2003.

SORT CASES BY oseba.

MATCH FILES /FILE = */BY oseba /FIRST = PRVIČoseba2003.

VARIABLE LABELS PRVIČoseba2003 'OBRAVNAVANE osebe v letu 2003'.

VALUE LABELS PRVIČoseba2003 0 'Vsaka nadaljnja obravnava osebe v letu 2003' 1 'RAZLIČNE osebe v letu 2003'.

EXECUTE.

Omenjeni postopek izvedemo za vsako letno bazo posebej do leta 2008.

Postopek 6

Nato vse tako obdelane letne baze združimo v enotno bazo vseh letnih baz 2002 - 2008 s spodaj opisanim postopkom. Naslov poti vsake letne baze lahko npr prekopiramo iz zapisa v Outputu, ko shranjujemo posamezno letno bazo.

ADD FILES

/FILE = "naslov poti letne baze 2002"

/FILE = "naslov poti letne baze 2003"

/FILE = "naslov poti letne baze 2004"

/FILE = "naslov poti letne baze 2005"

/FILE = "naslov poti letne baze 2006"

/FILE = "naslov poti letne baze 2007"

/FILE = "naslov poti letne baze 2008".

EXECUTE.

Od tega postopka naprej vse sledeče postopke uporabimo naenkrat na združeni bazi vseh letnih baz 2002-2008

Postopek 7

Postopek podaja pretvorbo zapisa delovnih šifer zdravil v ustrezno obliko zapisa za število enot zdravila v enem omotu zdravila pridobljenih iz baze CBZ-ja. Zaradi obsežnosti zapisa spremenljivke številoENOT je prikazan samo začetek in konec navajanja delovnih šifer s pretvorbo v število enot v enem omotu zdravila.

RECODE DELSifra ('000019'=0) ('000027'=30) ('000035'=6) ('000043'=0) ('000051'=4) ('000060'=2.5) ('000094'=50) ('000108'=30) ('000116'=14) ('000124'=25).....('620009'=10) ('630012'=1) ('630020'=1)

INTO številoENOT.

VARIABLE LABELS številoENOT 'ŠTEVILO ENOT v enem omotu zdravila'.

EXECUTE.

Pretvorba zapisa delovnih šifer zdravil v ustrezno obliko zapisa mase zdravilne učinkovine v eni enoti zdravila. Zaradi obsežnosti zapisa spremenljivke masaZU je prikazan samo začetek in konec navajanja delovnih šifer s pretvorbo.

```

RECODE DELSifra ('000019'=0.5) ('000027'=1) ('000035'=4) ('000043'=2) ('000051'=25) ('000060'=1)
('000094'=0.4) ('000108'=2) ('000116'=14.24) ('000124'=100).....('620009'=4.5) ('630012'=24.28)
('630020'=48)
INTO masaZU.
VARIABLE LABELS masaZU '6.VIR.4."MASA" ZU v eni enoti'.
EXECUTE .

```

Pretvorba zapisa delovnih šifer zdravil v ustrezno obliko zapisa za število DDD za posamezno zdravilno učinkovino. Navedba za DDD = 100000 je "oblika zapisa" za zdravilne učinkovine za katere se ne določa DDD. V spremenljivki številoENOT smo v takšnih primerih določili vrednost "0"! Zaradi obsežnosti zapisa spremenljivke DDD je prikazan samo začetek in konec navajanja delovnih šifer s pretvorbo.

```

RECODE DELSifra ('000019'=100000) ('000027'=2) ('000035'=1) ('000043'=100000) ('000051'=7)
('000060'=0.1) ('000094'=0.2) ('000108'=2) ('000116'=20) ('000124'=500) .....('620009'=24.28)
('630012'=24.28) ('630020'=24.28)
INTO DDD.
VARIABLE LABELS DDD 'Spremenljivka s številom DDD za posamezno zdravilno učinkovino'.
EXECUTE .

```

Postopek 8

Nato izvedemo postopek za možnost določitve prvič obravnavanih ATCaktual v novi spremenljivki PRVIČATCaktual. Tako dobimo ustrezno obliko zapisa indikatorja za pregled nad pojavljanjem ATCaktual v združenih letnih bazah podatkov.

```

SORT CASES BY ATCaktual.
MATCH FILES /FILE = * /BY ATCaktual /FIRST = PRVIČATCaktual .
VARIABLE LABELS PRVIČATCaktual 'OBRAVNAVANE PRVIČATCaktual'.
VALUE LABELS PRVIČATCaktual 0 'Vsaka nadaljnja obravnava PRVIČATCaktual' 1 'RAZLIČNE
PRVIČATCaktual' .
EXECUTE .

```

Spremenljivka ANATOMSKEskupine z glavnimi ATC skupinami zdravil za vse združene letne baze 2002-2008.

```

STRING ANATOMSKEskupine(A28).
DO IF (LETOobravnave = 2002).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2002.
END IF.
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnave = 2003).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2003.
END IF.
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnave = 2004).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2004.
END IF.
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnave = 2005).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2005.
END IF.
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnave = 2006).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2006.
END IF.
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnave = 2007).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2007.
END IF.

```

```
EXECUTE .
DO IF (LETOobravnavave = 2008).
COMPUTE ANATOMSKEskupine=ANATOMSKEskupine2008.
VARIABLE LABELS ANATOMSKEskupine 'ANATOMSKEskupine'.
END IF.
EXECUTE .
```

Postopek 9

Nato združeno bazo iz vseh sedmih letnih baz obdelamo s postopkom za določitev nove spremenljivke za različne osebe - PRVIČoseba za posamezne letne baze.

```
DO IF (LETOobravnavave = 2002 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2002 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2003 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2003 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2004 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2004 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2005 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2005 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2006 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2006 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2007 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2007 .
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnavave = 2008 ).
COMPUTE PRVIČoseba=PRVIČoseba2008 .
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS PRVIČoseba 'Število različnih oseb - PRVIČoseba za posamezno leto'.
EXECUTE.
```

Postopek 10

Nato ustvarimo novo spremenljivko STAROSToseba, ki nam bo služila za razvrstitev oseb v starostne razrede.

```
USE ALL.
COMPUTE STAROSToseba=LETOobravnavave - LETOoseba.
VARIABLE LABELS STAROSToseba 'STAROST OSEBE'.
EXECUTE .
```

Doda se nova spremenljivka STAROSTNIrazredOS za razvrstitev oseb v starostne razrede ki jim je bil izdan recept.

```
RECODE STAROSToseba (Lowest thru 1=1) (2 thru 5=2) (6 thru 11=3) (12 thru Highest=4) INTO
STAROSTNIrazredOS.
VARIABLE LABELS STAROSTNIrazredOS 'STAROSTNI RAZREDI OSEB' .
VALUE LABELS STAROSTNIrazredOS 1 'MALČEK = do 2 let' 2'PREDŠOLSKI OTROK = od 2 do 6 let'
3'SOLSKI OTROK = od 6 do 12 let' 4'MLADOSTNIK = od 12 do 16 oz 18 let' .
VARIABLE LEVEL STAROSTNIrazredOS (ORDINAL) .
```

EXECUTE.

Nato se za vsakega od štirih starostnih razredov posebej ustvari nova spremenljivka. Primer je podan za spremenljivko za prvi starostni razred STAROSTNirazredOS1 (za ostale starostne razrede je potrebno vstaviti ustrezen razpon let in jih ustrezno poimenovati).

```
RECODE STAROSToseba (Lowest thru 1=1)
INTO STAROSTNirazredOS1 .
if STAROSToseba < 0 STAROSTNirazredOS1= 0 .
if STAROSToseba > 1 STAROSTNirazredOS1= 0 .
MISSING VALUES STAROSTNirazredOS1 (0) .
VARIABLE LABEL STAROSTNirazredOS1 'OSEBE v prvem STAROSTNEM razredu'.
VALUE LABELS STAROSTNirazredOS1 1 'Malček do 2 let' .
EXECUTE .
```

Postopek 11

Spremenljivka s številom dni v posameznih letih, ki jo uporabimo pri analizi DDD-jev na 1000 prebivalcev na dan.

```
RECODE LETOobrnave (2002=365) (2003=365) (2004=365) (2005=365) (2006=365) (2007=365)
(2008=365)
INTO ŠTdniVletu.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS ŠTdniVletu 'Število dni v posameznem letu'.
EXECUTE.
```

Spremenljivka s številom prebivalcev (starih do 18 LET) v Sloveniji v posameznih letih (podatki iz Statističnega urada RS).

```
RECODE LETOobrnave (2002=402173) (2003=393612) (2004=386285) (2005=380384) (2006=374649)
(2007=369740) (2008=369295)
INTO prebivalciSLO18.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS prebivalciSLO18 'Prebivalstvo v SLOVENIJI do 18 LET v posameznem letu'.
EXECUTE.
```

Preimenovanje spremenljivke SPOLoseba, ki opisuje spol oseb samo s črko v opisno spremenljivko SPOLosebe; to preimenovanje naredimo predvsem zaradi nazornosti zapisa.

```
STRING SPOLosebe (A8).
RECODE SPOLoseba ('M'='MOŠKI') ('Z'='ŽENSKE') INTO SPOLosebe.
VARIABLE LABELS SPOLosebe 'SPOL OSEB'.
EXECUTE .
```

Postopek rekodiranja spremenljivke SPOLosebe, ki opisuje spol prejemnikov receptov z dodajanjem numerične vrednosti v novo spremenljivko rekSPOLosebe, ker lahko SPSS program izvede nekatere postopke le z numeričnimi spremenljivkami.

```
RECODE SPOLosebe ('MOŠKI'=1) ('ŽENSKE'=2)
INTO rekSPOLosebe.
VARIABLE LABELS rekSPOLosebe 'Rekodirani spol osebe'.
EXECUTE .
TITLE.
```

Spremenljivka s številom prebivalcev moškega oz. ženskega spola (starih do 18 LET) v posameznih letih v Sloveniji (podatki iz Statističnega urada RS).

```
DO IF ( rekSPOLosebe = 1).
RECODE LETOobrnave (2002=206409) (2003=202186) (2004=198362) (2005=195520) (2006=192768)
(2007=190227) (2008=189859)
```



```

INTO SPOLprebivalciSLO18.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 2 ).
RECODE LETOobrnave (2002=195764) (2003=191426) (2004=187923) (2005=184864) (2006=181881)
(2007=179513) (2008=179436)
INTO SPOLprebivalciSLO18.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS SPOLprebivalciSLO18 'Prebivalstvo - PO SPOLU v SLOVENIJI do 18 LET v
posameznem letu'.
EXECUTE.

```

Spremenljivka s številom vseh prebivalcev za posamezne starostne razrede oseb v Sloveniji v posameznih letih (podatki iz Statističnega urada RS).

```

DO IF ( STAROSTNirazredOS=1 ).
RECODE LETOobrnave (2002=35321) (2003=34962) (2004=35279) (2005=36277) (2006=37499)
(2007=38825) (2008=42179)
INTO razrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( STAROSTNirazredOS=2 ).
RECODE LETOobrnave (2002=72731) (2003=72165) (2004=71964) (2005=71773) (2006=71423)
(2007=72106) (2008=73666)
INTO razrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( STAROSTNirazredOS=3 ).
RECODE LETOobrnave (2002=119950) (2003=116779) (2004=114920) (2005=112898) (2006=111832)
(2007=110732) (2008=109616)
INTO razrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE LETOobrnave (2002=174171) (2003=169706) (2004=164122) (2005=159436) (2006=153895)
(2007=167370) (2008=148834)
INTO razrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS razrediSLO 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu CELOTNO prebivalstvo v
SLOVENIJI v posameznem letu'.
EXECUTE.

```

Spremenljivka s številom prebivalcev moškega oz ženskega spola, za posamezne starostne razrede oseb v Sloveniji v posameznih letih (podatki iz Statističnega urada RS).

```

DO IF ( rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=1 ).
RECODE LETOobrnave (2002=18210) (2003=18013) (2004=18061) (2005=18548) (2006=19322)
(2007=19947) (2008=21569)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=2 ).
RECODE LETOobrnave (2002=37471) (2003=37256) (2004=37081) (2005=37000) (2006=36691)
(2007=36998) (2008=37832)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=3 ).

```

```

RECODE LETOobrnave (2002=61622) (2003=59980) (2004=59023) (2005=58039) (2006=57622)
(2007=57136) (2008=56518)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE LETOobrnave (2002=89106) (2003=86937) (2004=84197) (2005=81933) (2006=79133)
(2007=86113) (2008=73940)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=1 ).
RECODE LETOobrnave (2002=17111) (2003=16949) (2004=17218) (2005=17729) (2006=18177)
(2007=18878) (2008=20610)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=2 ).
RECODE LETOobrnave (2002=35260) (2003=34909) (2004=34883) (2005=34773) (2006=34732)
(2007=35108) (2008=35834)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=3 ).
RECODE LETOobrnave (2002=58328) (2003=56799) (2004=55897) (2005=54859) (2006=54210)
(2007=53596) (2008=53098)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE LETOobrnave (2002=85065) (2003=82769) (2004=79925) (2005=77503) (2006=74762)
(2007=81257) (2008=69894)
INTO SPOLrazrediSLO.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS SPOLrazrediSLO 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu po SPOLU prebivalstvo
v SLOVENIJI v posameznem letu'.
EXECUTE.

```

Postopek 12

Postopek za določitev števila, v posameznih letih, različnih oseb prikazano tudi po posameznih starostnih razredih in spolu v Sloveniji.

```

USE ALL.
COMPUTE filter_$( PRVIČoseba).
VARIABLE LABEL filter_$( ' PRVIČoseba (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$( 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$( f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY LETOobrnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobrnave .
FREQUENCIES VARIABLES=oseba /FORMAT=NOTABLE /ORDER=ANALYSIS.
FREQUENCIES VARIABLES= SPOLosebe.
FREQUENCIES VARIABLES=STAROSTNirazredOS .
SPLIT FILE OFF.
USE ALL.
SORT CASES BY LETOobrnave STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobrnave STAROSTNirazredOS.

```

FREQUENCIES VARIABLES= SPOLosebe /ORDER=ANALYSIS.
 SPLIT FILE OFF.
 FILTER OFF.
 USE ALL.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom različnih oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, v posameznih letih, v Sloveniji.

RECODE LETOobrnave (2002=279339) (2003=278870) (2004=270697) (2005=261986) (2006=253309)
 (2007=260483) (2008=256007)
 INTO ŠTrazličnihOSEB.
 VARIABLE LABELS ŠTrazličnihOSEB 'Število različnih oseb v SLOVENIJI starih do 18 let v posameznem letu'.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom različnih oseb moškega oz ženskega spola, ki so dobile predpisan vsaj en recept, v posameznih letih, v Sloveniji.

DO IF (rekSPOLosebe = 1).
 RECODE LETOobrnave (2002=138144) (2003=138317) (2004=133770) (2005=129295) (2006=124847)
 (2007=129051) (2008=127140)
 INTO ŠTrazličnihSPOL.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (rekSPOLosebe = 2).
 RECODE LETOobrnave (2002=141195) (2003=140553) (2004=136927) (2005=132691) (2006=128462)
 (2007=131432) (2008=128867)
 INTO ŠTrazličnihSPOL.
 END IF.
 EXECUTE.
 VARIABLE LABELS ŠTrazličnihSPOL 'Število RAZLIČNIH MOŠKIH oz. ŽENSK starih do 18 let, ki so dobile predpisan recept v SLOVENIJI v posameznem letu'.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom različnih oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, za posamezne starostne razrede oseb v Sloveniji v posameznih letih

DO IF (STAROSTNirazredOS=1).
 RECODE LETOobrnave (2002=30120) (2003=30094) (2004=30234) (2005=30943) (2006=31897)
 (2007=33759) (2008=35999)
 INTO RAZLIČNirazrediSLO.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (STAROSTNirazredOS=2).
 RECODE LETOobrnave (2002=63000) (2003=63610) (2004=62405) (2005=61091) (2006=60399)
 (2007=62137) (2008=62581)
 INTO RAZLIČNirazrediSLO.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (STAROSTNirazredOS=3).
 RECODE LETOobrnave (2002=82062) (2003=81204) (2004=78590) (2005=76354) (2006=72148)
 (2007=62137) (2008=73387)
 INTO RAZLIČNirazrediSLO.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (STAROSTNirazredOS=4).
 RECODE LETOobrnave (2002=104157) (2003=103962) (2004=99468) (2005=93598) (2006=88865)
 (2007=88584) (2008=84040)
 INTO RAZLIČNirazrediSLO.

END IF.
 EXECUTE.
 VARIABLE LABELS RAZLIČNIrazrediSLO 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu število RAZLIČNIH OSEB v SLOVENIJI v posameznem letu'.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom različnih oseb moškega in ženskega spola, ki so dobile predpisan vsaj en recept, za posamezne starostne razrede oseb v Sloveniji v posameznih letih

DO IF (rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNIrazredOS=1).
 RECODE LETOobrnave (2002=15599) (2003=15576) (2004=15480) (2005=15832) (2006=16472)
 (2007=17369) (2008=18469)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNIrazredOS=2).
 RECODE LETOobrnave (2002=32588) (2003=32958) (2004=32383) (2005=31631) (2006=31241)
 (2007=32046) (2008=32348)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNIrazredOS=3).
 RECODE LETOobrnave (2002=41758) (2003=41384) (2004=40018) (2005=38890) (2006=36663)
 (2007=38936) (2008=37608)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNIrazredOS=4).
 RECODE LETOobrnave (2002=48199) (2003=48399) (2004=45889) (2005=42942) (2006=40471)
 (2007=40700) (2008=38715)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNIrazredOS=1).
 RECODE LETOobrnave (2002=14521) (2003=14518) (2004=14754) (2005=15111) (2006=15425)
 (2007=16390) (2008=17530)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNIrazredOS=2).
 RECODE LETOobrnave (2002=30412) (2003=30652) (2004=30022) (2005=29460) (2006=29158)
 (2007=30091) (2008=30233)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNIrazredOS=3).
 RECODE LETOobrnave (2002=40304) (2003=39820) (2004=38572) (2005=37464) (2006=35485)
 (2007=37067) (2008=35779)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNIrazredOS=4).
 RECODE LETOobrnave (2002=55958) (2003=55563) (2004=53579) (2005=50656) (2006=48394)
 (2007=47884) (2008=45325)
 INTO različniSPOLrazrediSLO.

END IF.

EXECUTE.

VARIABLE LABELS *različniSPOLrazrediSLO 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu glede na SPOL število RAZLIČNIH OSEB v SLOVENIJI v posameznem letu'.*
EXECUTE.

Spremenljivka za posamezno leto za število oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev v Sloveniji.

COMPUTE $\$Toseb1000za18SLO = \$TrazlicnihOSEB * 1000 / prebivalciSLO18$.
VARIABLE LABELS $\$Toseb1000za18SLO '55.(18)<spremenljivka števila prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI, glede na VSE do 18 let stare prebivalce, za posamezno leto'.$
EXECUTE.

Spremenljivke za posamezno leto za število moških in žensk, ki so dobili predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev enakega spola v Sloveniji.

COMPUTE $\$TpoSPOLU1000enakiSPOL18SLO = \$TrazlicnihSPOL * 1000 / SPOLprebivalciSLO18$.
VARIABLE LABELS $\$TpoSPOLU1000enakiSPOL18SLO '55.1.1.(18)Spremenljivka število MOŠKIH oz ŽENSK - prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI, glede na VSE do 18 let stare MOŠKE oz ŽENSK v SLOVENIJI, za posamezno leto'.$
EXECUTE.

Spremenljivka za posamezno leto za število oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev glede na starostne razrede prebivalcev v Sloveniji.

COMPUTE $\$Toseb1000razrediSLO = RAZLICNIrazrediSLO * 1000 / razrediSLO$.
VARIABLE LABELS $\$Toseb1000razrediSLO '55.(18)Spremenljivka števila prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI, glede na STAROSTNE RAZREDE prebivalcev za posamezno leto'.$
EXECUTE.

Spremenljivka za posamezno leto za število moških in žensk, ki so dobili predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev enakega spola glede na starostne razrede v Sloveniji.

COMPUTE $\$TpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediSLO = razlicniSPOLrazrediSLO * 1000 / SPOLrazrediSLO$.
VARIABLE LABELS $\$TpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediSLO '55.1.1.(18)Spremenljivka število MOŠKIH oz ŽENSK - prejemnikov receptov na 1000 prebivalce ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI, glede na STAROSTNE RAZREDE MOŠKIH oz ŽENSK v SLOVENIJI, za posamezno leto'.$
EXECUTE.

Postopek 13

Spremenljivka s številom vseh do 18 let starih prebivalcev po statističnih regijah v letu 2008 (podatki iz Statističnega urada RS).

DO IF (LETOobrnave = 2008).
RECODE STATREGoseba (1=20673) (2=54979) (3=13426) (4=48694) (5=7489) (6=12611) (7=27922) (8=97056) (9=39131) (10=9361) (11=20872) (12=17081) INTO prebivalciPOKRAJINE18.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS *prebivalciPOKRAJINE18 'Prebivalstvo do 18 LET po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.*
EXECUTE.

Spremenljivka s številom prebivalcev moškega in ženskega spola (starih do 18 LET) po statističnih regijah v letu 2008 (podatki iz Statističnega urada RS).

DO IF (LETOobrnave = 2008 & rekSPOLosebe = 1).
RECODE STATREGoseba (1=10443) (2=28151) (3=6859) (4=25188) (5=3872) (6=6569) (7=14272) (8=50035) (9=20206) (10=4808) (11=10666) (12=8790) INTO SPOLprebivalciPOKRAJINE18.
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobrnave = 2008 & rekSPOLosebe = 2).

RECODE STATREGoseba (1=10230) (2=26828) (3=6567) (4=23506) (5=3617) (6=6042) (7=13650)
 (8=47021) (9=18925) (10=4553) (11=10206) (12=8291) INTO SPOLprebivalciPOKRAJINE18.
 END IF.
 EXECUTE.
 VARIABLE LABELS SPOLprebivalciPOKRAJINE18 'Prebivalstvo - PO SPOLU do 18 LET po
 STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom vseh prebivalcev za posamezne starostne razrede oseb po statističnih regijah za leto 2008 (podatki iz Statističnega urada RS).

DO IF (LETOobravnavne = 2008 & STAROSTNirazredOS=1).
 RECODE STATREGoseba (1=2084) (2=5848) (3=1465) (4=5373) (5=879) (6=1292) (7=3104) (8=12050)
 (9=4475) (10=1081) (11=2402) (12=2126)
 INTO razrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (LETOobravnavne = 2008 & STAROSTNirazredOS=2).
 RECODE STATREGoseba (1=4071) (2=10831) (3=2543) (4=9529) (5=1419) (6=2419) (7=5330)
 (8=20256) (9=7932) (10=1892) (11=3990) (12=3454)
 INTO razrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (LETOobravnavne = 2008 & STAROSTNirazredOS=3).
 RECODE STATREGoseba (1=6179) (2=16083) (3=4112) (4=14541) (5=2217) (6=3889) (7=8233)
 (8=28645) (9=11703) (10=2740) (11=6287) (12=4987)
 INTO razrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (LETOobravnavne = 2008 & STAROSTNirazredOS=4).
 RECODE STATREGoseba (1=8339) (2=22217) (3=5306) (4=19251) (5=2974) (6=5011) (7=11255)
 (8=36105) (9=15021) (10=3648) (11=8193) (12=6514)
 INTO razrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 VARIABLE LABELS razrediREGIJE 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu CELOTNO prebivalstvo
 po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.
 EXECUTE.

Spremenljivka s številom prebivalcev moškega in ženskega spola za posamezne starostne razrede oseb po statističnih regijah za leto 2008 (podatki iz Statističnega urada RS).

DO IF (LETOobravnavne = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=1).
 RECODE STATREGoseba (1=1028) (2=2972) (3=752) (4=2718) (5=467) (6=670) (7=1599) (8=6176)
 (9=2314) (10=578) (11=1220) (12=1075)
 INTO SPOLrazrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (LETOobravnavne = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=2).
 RECODE STATREGoseba (1=2008) (2=5521) (3=1260) (4=4970) (5=729) (6=1220) (7=2723) (8=10502)
 (9=4109) (10=944) (11=2070) (12=1776)
 INTO SPOLrazrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.
 DO IF (LETOobravnavne = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=3).
 RECODE STATREGoseba (1=3129) (2=8287) (3=2091) (4=7530) (5=1154) (6=2009) (7=4201) (8=14902)
 (9=6057) (10=1382) (11=3188) (12=2588)
 INTO SPOLrazrediREGIJE.
 END IF.
 EXECUTE.

```

DO IF ( LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE STATREGoseba (1=4278) (2=11371) (3=2756) (4=9970) (5=1522) (6=2670) (7=5749)
(8=18455) (9=7726) (10=1904) (11=4188) (12=3351)
INTO SPOLrazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=1 ).
RECODE STATREGoseba (1=1056) (2=2876) (3=713) (4=2655) (5=412) (6=622) (7=1505) (8=5874)
(9=2161) (10=503) (11=1182) (12=1051)
INTO SPOLrazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=2 ).
RECODE STATREGoseba (1=2063) (2=5310) (3=1283) (4=4559) (5=690) (6=1199) (7=2607) (8=9754)
(9=3823) (10=948) (11=1920) (12=1678)
INTO SPOLrazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=3 ).
RECODE STATREGoseba (1=3050) (2=7796) (3=2021) (4=7011) (5=1063) (6=1880) (7=4032) (8=13743)
(9=5646) (10=1358) (11=3099) (12=2399)
INTO SPOLrazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF ( LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE STATREGoseba (1=4061) (2=10846) (3=2550) (4=9281) (5=1452) (6=2341) (7=5506)
(8=17650) (9=7295) (10=1744) (11=4005) (12=3163)
INTO SPOLrazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS SPOLrazrediREGIJE 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu po SPOLU
prebivalstvo po STATISTIČNIH REGIJAH za leti 2006 in 2008'.
EXECUTE.

```

Postopek 14

Postopek za izračun števila različnih oseb opredeljenih tudi po spolu in starostnih razredih, po statističnih regijah, ki so dobile predpisan vsaj en recept za leto 2008.

```

DATASET ACTIVATE DataSet1.
DATASET COPY PRVIČoseba2008pokrajine.
DATASET ACTIVATE PRVIČoseba2008pokrajine.
FILTER OFF.
USE ALL.
SELECT IF (LETOobravnav=2008).
DATASET ACTIVATE PRVIČoseba2008pokrajine.
EXECUTE.
USE ALL.
COMPUTE filter_$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABEL filter_$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).
VALUE LABELS filter_$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
FORMAT filter_$(f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNirazredOS.
FREQUENCIES VARIABLES=PRVIČoseba STATREGoseba /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS.

```

```

FREQUENCIES VARIABLES=PRVIČoseba STATREGoseba /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
USE ALL.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
EXECUTE.

```

Spremenljivka s številom različnih oseb po statističnih regijah, ki so dobile predpisan vsaj en recept, za leto 2008 .

```

DO IF (LETOobravnav = 2008).
RECODE STATREGoseba (1=16250) (2=40337) (3=10238) (4=34390) (5=5502) (6=9196) (7=19322)
(8=63248) (9=25519) (10=6663) (11=13423) (12=11919) INTO ŠTrazličnihOSEBPOKRAJINE18.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS ŠTrazličnihOSEBPOKRAJINE18 'Število RAZLIČNIH OSEB, ki so dobile predpisan
recept do 18 LET po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.
EXECUTE.

```

Spremenljivka s številom različnih oseb moškega in ženskega spola po statističnih regijah ki so dobile predpisan vsaj en recept, v letu 2008.

```

DO IF (LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 1).
RECODE STATREGoseba (1=7901) (2=19974) (3=5040) (4=17211) (5=2750) (6=4593) (7=9520)
(8=31553) (9=12696) (10=3298) (11=6624) (12=5980) INTO ŠTrazličnihSPOLregije18.
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnav = 2008 & rekSPOLosebe = 2).
RECODE STATREGoseba (1=8349) (2=20363) (3=5198) (4=17179) (5=2752) (6=4603) (7=9802)
(8=31695) (9=12823) (10=3365) (11=6799) (12=5939) INTO ŠTrazličnihSPOLregije18.
END IF.
EXECUTE.
VARIABLE LABELS ŠTrazličnihSPOLregije18 'Število RAZLIČNIH MOŠKIH oz. ŽENSK, ki so dobile
predpisan recept do 18 LET po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.
EXECUTE.

```

Spremenljivka s številom različnih oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, za posamezne starostne razrede oseb po statističnih regijah za leto 2008.

```

DO IF (LETOobravnav = 2008 & STAROSTNirazredOS=1 ).
RECODE STATREGoseba (1=1922) (2=5047) (3=1212) (4=4612) (5=743) (6=1120) (7=2695) (8=10203)
(9=3652) (10=950) (11=2015) (12=1828)
INTO RAZLIČNirazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnav = 2008 & STAROSTNirazredOS=2 ).
RECODE STATREGoseba (1=3678) (2=9571) (3=2249) (4=8092) (5=1229) (6=2145) (7=4586) (8=16725)
(9=6482) (10=1589) (11=3249) (12=2986)
INTO RAZLIČNirazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnav = 2008 & STAROSTNirazredOS=3 ).
RECODE STATREGoseba (1=4741) (2=11778) (3=3030) (4=9917) (5=1573) (6=2787) (7=5570)
(8=17553) (9=7254) (10=1908) (11=3837) (12=3439)
INTO RAZLIČNirazrediREGIJE.
END IF.
EXECUTE.
DO IF (LETOobravnav = 2008 & STAROSTNirazredOS=4 ).
RECODE STATREGoseba (1=5909) (2=13941) (3=3747) (4=11769) (5=1957) (6=3144) (7=6471)
(8=18767) (9=8131) (10=2216) (11=4322) (12=3666)

```


INTO RAZLIČNIrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

VARIABLE LABELS RAZLIČNIrazrediREGIJE 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu število RAZLIČNIH OSEB po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.

EXECUTE.

Spremenljivka s številom različnih oseb moškega in ženskega spola, ki so dobile predpisan vsaj en recept, za posamezne starostne razrede oseb po statističnih regijah za leto 2008.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=1).

RECODE STATREGoseba (1=959) (2=2563) (3=624) (4=2331) (5=397) (6=580) (7=1381) (8=5262) (9=1899) (10=516) (11=1034) (12=923)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=2).

RECODE STATREGoseba (1=1820) (2=4899) (3=1112) (4=4285) (5=622) (6=1076) (7=2377) (8=8714) (9=3403) (10=793) (11=1702) (12=1545)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=3).

RECODE STATREGoseba (1=2370) (2=6037) (3=1549) (4=5090) (5=816) (6=1423) (7=2821) (8=9061) (9=3731) (10=965) (11=1940) (12=1805)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 1 & STAROSTNirazredOS=4).

RECODE STATREGoseba (1=2752) (2=6475) (3=1755) (4=5505) (5=915) (6=1514) (7=2941) (8=8516) (9=3663) (10=1024) (11=1948) (12=1707)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=1).

RECODE STATREGoseba (1=963) (2=2484) (3=588) (4=2281) (5=346) (6=540) (7=1314) (8=4941) (9=1753) (10=434) (11=981) (12=905)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=2).

RECODE STATREGoseba (1=1858) (2=4672) (3=1137) (4=3807) (5=607) (6=1069) (7=2209) (8=8011) (9=3079) (10=796) (11=1547) (12=1441)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=3).

RECODE STATREGoseba (1=2371) (2=5741) (3=1481) (4=4827) (5=757) (6=1364) (7=2749) (8=8492) (9=3523) (10=943) (11=1897) (12=1634)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 & rekSPOLosebe = 2 & STAROSTNirazredOS=4).

RECODE STATREGoseba (1=3157) (2=7466) (3=1992) (4=6264) (5=1042) (6=1630) (7=3530) (8=10251) (9=4468) (10=1192) (11=2374) (12=1959)

INTO različniSPOLrazrediREGIJE.

END IF.

EXECUTE.

VARIABLE LABELS različniSPOLrazrediREGIJE 'V POSAMEZNEM STAROSTNEM razredu glede na SPOL število RAZLIČNIH OSEB po STATISTIČNIH REGIJAH za leto 2008'.

EXECUTE.

Spremenljivka za leto 2008 za število oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev po statističnih regijah.

COMPUTE $\$Toseb1000za18REGIJE = \$TrazlicnihOSEBPOKRAJINE18 * 1000 / prebivalciPOKRAJINE18$.
 VARIABLE LABELS $\$Toseb1000za18REGIJE$ Spremenljivka števila prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na VSE do 18 let stare prebivalce v REGIJI, za leto 2008'.
 EXECUTE .

Spremenljivka za leto 2008 za število moških in žensk, ki so dobile predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev enakega spola statističnih regijah.

COMPUTE $\$TpoSPOLU1000poSPOLU18REGIJE = \$TrazlicnihSPOLregije18 * 1000 / SPOLprebivalciPOKRAJINE18$.
 VARIABLE LABELS $\$TpoSPOLU1000poSPOLU18REGIJE$ Spremenljivka število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na VSE do 18 let stare MOŠKE oz ŽENSK v REGIJI, za leto 2008'.
 EXECUTE.

Spremenljivka za leto 2008 za število oseb, ki so dobile predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev glede na starostne razrede prebivalcev po statističnih regijah.

COMPUTE $\$Toseb1000razrediREGIJE = RAZLICNIrazrediREGIJE * 1000 / razrediREGIJE$.
 VARIABLE LABELS $\$Toseb1000razrediREGIJE$ Spremenljivka števila prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na STAROSTNE RAZREDE prebivalcev za leto 2008'.
 EXECUTE.

Spremenljivka za leto 2008 za število moških in žensk, ki so dobili predpisan vsaj en recept, na 1000 prebivalcev enakega spola glede na starostne razrede moških oz žensk po statističnih regijah.

COMPUTE $\$TpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediREGIJE = razlicniSPOLrazrediREGIJE * 1000 / SPOLrazrediREGIJE$.
 VARIABLE LABELS $\$TpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediREGIJE$ Spremenljivka število MOŠKIH oz ŽENSK - prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na STAROSTNE RAZREDE MOŠKIH oz ŽENSK, za leto 2008'.
 EXECUTE.

POSTOPKI ZA 1. ANALIZA OSEB

Postopek 15

Postopek za 1.1.1. Število oseb s predpisanim receptom in 1.1.2. Število prejemnikov receptov po spolu in starostnem razredu

USE ALL.

COMPUTE $filter\_\$ = (PRVIČoseba = 1)$.
 VARIABLE LABELS $filter\_\$$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
 VALUE LABELS $filter\_\$$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
 FORMAT $filter\_\$$ (f1.0).
 FILTER BY $filter\_\$$.

EXECUTE.

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe.

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe.

FREQUENCIES VARIABLES=STAROSTNirazredOS .

SPLIT FILE OFF.

USE ALL.

FILTER OFF.

EXECUTE.

Postopek 16

Postopek za 1.1.3. Število prejemnikov receptov po statističnih regijah

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba= 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).

VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').

FORMAT filter_\$(f1.0).

FILTER BY filter_\$( ).

EXECUTE.

CROSSTABS /TABLES=STATREGoseba BY SPOLosebe BY LETOobravnave /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT ROW .

EXECUTE .

Postopek 17

Postopek za 1.2.1. Povprečno število prejemnikov receptov v Sloveniji

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).

VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').

FORMAT filter_\$(f1.0).

FILTER BY filter_\$( ).

EXECUTE.

SORT CASES BY LETOobravnave .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .

FREQUENCIES VARIABLES=\$Toseb1000za18SLO /ORDER=ANALYSIS.

FILTER OFF.

EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=\$Toseb1000za18SLO /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Po letih število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v Sloveniji, glede na VSE do 18 let stare MOŠKE oz ŽENSKE v Sloveniji, za posamezno leto.

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).

VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').

FORMAT filter_\$(f1.0).

FILTER BY filter_\$( ).

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe.

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe.

FREQUENCIES VARIABLES=\$TpoSPOLU1000enakiSPOL18SLO /ORDER=ANALYSIS.

FILTER OFF.

EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=\$TpoSPOLU1000enakiSPOL18SLO /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Postopek 18

Postopek za 1.2.2. Povprečno število prejemnikov receptov po statističnih regijah v letu 2008

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).

```

VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
FREQUENCIES VARIABLES=ŠToseb1000za18SLO /ORDER=ANALYSIS.
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

```

Število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v Sloveniji, glede na VSE do 18 let stare MOŠKE oz ŽENSK v Sloveniji, za posamezno leto.

```

USE ALL.
COMPUTE filter_$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY SPOLosebe.
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe.
FREQUENCIES VARIABLES=ŠTpoSPOLU1000enakiSPOL18SLO /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

```

Število prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev v Sloveniji, glede na STAROSTNE RAZREDE prebivalcev v Sloveniji, za posamezno leto

```

USE ALL.
COMPUTE filter_$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNirazredOS.
FREQUENCIES VARIABLES=ŠToseb1000razrediSLO /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE.

```

Število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v Sloveniji, glede na STAROSTNE RAZREDE MOŠKIH oz ŽENSK v Sloveniji, za posamezno leto.

```

USE ALL.
COMPUTE filter_$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS.
FREQUENCIES VARIABLES=ŠTpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediSLO /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.

```

FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

Število prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na VSE do 18 let stare prebivalce v REGIJI , za leti 2006 in 2008

USE ALL.
COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).
VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
FORMAT filter_\$(f1.0).
FILTER BY filter_\$(.
EXECUTE.
SORT CASES BY STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=ŠToseb1000za18REGIJE /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

Število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na VSE do 18 let stare MOŠKE oz ŽENSK v REGIJI, za leti 2006 in 2008.

USE ALL.
COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).
VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
FORMAT filter_\$(f1.0).
FILTER BY filter_\$(.
EXECUTE.
SORT CASES BY SPOLosebe STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=ŠTpoSPOLU1000poSPOLU18REGIJE /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

Število prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH, glede na STAROSTNE RAZREDE prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH

USE ALL.
COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).
VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).
VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
FORMAT filter_\$(f1.0).
FILTER BY filter_\$(.
EXECUTE.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
SORT CASES BY STATREGoseba STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba STAROSTNirazredOS.
FREQUENCIES VARIABLES=ŠToseb1000razrediREGIJE /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
USE ALL.
EXECUTE.

Število MOŠKIH oz ŽENSK prejemnikov receptov na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH glede na STAROSTNE RAZREDE MOŠKIH oz ŽENSK po STATISTIČNIH REGIJAH.

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1 (FILTER)).

VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').

FORMAT filter_\$(f1.0).

FILTER BY filter_\$(1).

EXECUTE.

SORT CASES BY STATREGoseba SPOLosebe STAROSTNirazredOS.

SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba SPOLosebe STAROSTNirazredOS.

FREQUENCIES VARIABLES=ŠTpoSPOLU1000enakiSPOLrazrediREGIJE /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

FILTER OFF.

USE ALL.

EXECUTE .

POSTOPKI ZA 2. ANALIZA RECEPTOV

Postopek 19

Postopek za 2.1.1. Število predpisanih receptov in 2.1.2. Število predpisanih receptov po spolu in starostnem razredu

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe.

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe.

FREQUENCIES VARIABLES=STAROSTNirazredOS .

SPLIT FILE OFF.

USE ALL.

EXECUTE.

Postopek 20

Postopek za 2.1.3. Število predpisanih receptov po statističnih regijah

CROSSTABS /TABLES=STATREGoseba BY SPOLosebe BY LETOobravnave /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT ROW.

EXECUTE .

Postopek 21

Postopek za 2.2.1. Povprečno število predpisanih receptov v Sloveniji

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave /SLOŠtRp=N.

VARIABLE LABEL SLOŠtRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI '.

COMPUTE SLOŠtRp1000=(SLOŠtRp * 1000) / prebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLOŠtRp1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

USE ALL.

SORT CASES BY LETOobravnave .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOŠtRp1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Število vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSK v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe /SLOSPOLŠtRp=N.

VARIABLE LABEL SLOSPOLštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOštRppoSPOLU1000=(SLOSPOLštRp * 1000) / SPOLprebivalciSLO18.
 VARIABLE LABELS SLOštRppoSPOLU1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.
 USE ALL.
 SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe .
 SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe .
 FREQUENCIES VARIABLES=SLOštRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
 SPLIT FILE OFF.
 EXECUTE .

Postopek 22

Postopek za 2.2.2. Povprečno število predpisanih receptov po statističnih regijah v letu 2008

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKO v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave /SLOštRp=N.
 VARIABLE LABEL SLOštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI '.

COMPUTE SLOštRp1000=(SLOštRp * 1000) / prebivalciSLO18.
 VARIABLE LABELS SLOštRp1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

FREQUENCIES VARIABLES=SLOštRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
 EXECUTE .

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKO v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe /SLOSPOLštRp=N.
 VARIABLE LABEL SLOSPOLštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOštRppoSPOLU1000=(SLOSPOLštRp * 1000) / SPOLprebivalciSLO18.
 VARIABLE LABELS SLOštRppoSPOLU1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY SPOLosebe .
 SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe .
 FREQUENCIES VARIABLES=SLOštRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
 SPLIT FILE OFF.
 EXECUTE .

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKO v SLOVENIJI PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STAROSTNIrazredOS/SLOrazredštRp=N.
 VARIABLE LABEL SLOrazredštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB '.

COMPUTE SLOštRprazred1000=(SLOrazredštRp * 1000) / razrediSLO.
 VARIABLE LABELS SLOštRprazred1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY STAROSTNIrazredOS .
 SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNIrazredOS .
 FREQUENCIES VARIABLES=SLOštRprazred1000 /ORDER=ANALYSIS.

*SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .*

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STAROSTNirazredOS SPOLosebe /SLOrazredSPOLštRp=N.

VARIABLE LABEL SLOrazredSPOLštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV v SLOVENIJI po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL OSEBE'.

*COMPUTE SLOštRprazredpoSPOLU1000=(SLOrazredSPOLštRp * 1000) / SPOLrazrediSLO.
VARIABLE LABELS SLOštRprazredpoSPOLU1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.*

*SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOštRprazredpoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .*

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba/REGIJAštRp=N.

VARIABLE LABEL REGIJAštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH'.

*COMPUTE REGIJAštRp1000=(REGIJAštRp * 1000) / prebivalciPOKRAJINE18.
VARIABLE LABELS REGIJAštRp1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH'.*

*SORT CASES BY STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAštRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .*

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba SPOLosebe /REGIJASPOLštRp=N.

VARIABLE LABEL REGIJASPOLštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH za posamezen SPOL OSEBE'.

*COMPUTE REGIJAštRppoSPOLU1000=(REGIJASPOLštRp * 1000) / SPOLprebivalciPOKRAJINE18.
VARIABLE LABELS REGIJAštRppoSPOLU1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.*

*SORT CASES BY SPOLosebe STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAštRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .*

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKO po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba STAROSTNirazredOS/REGIJArazedštRp=N.

VARIABLE LABEL REGIJArazedštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB'.

COMPUTE REGIJArazedštRp1000=(REGIJArazedštRp * 1000) / razrediREGIJE.

VARIABLE LABELS REGIJArazedštRp1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY STAROSTNirazredOS STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNirazredOS STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=REGIJArazedštRp1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

ŠTEVILO vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKO po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba STAROSTNirazredOS SPOLosebe /REGIJArazedSPOLštRp=N.

VARIABLE LABEL REGIJArazedSPOLštRp 'AGREGIRANO ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE REGIJArazedpoSPOLU1000=(REGIJArazedSPOLštRp * 1000) / SPOLrazrediREGIJE.

VARIABLE LABELS REGIJArazedpoSPOLU1000 'ŠTEVILO vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=REGIJArazedpoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Postopek 23

Postopek za 2.2.3. Povprečno število receptov predpisanih obravnavani osebi

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave oseba /RECEPToseba=N.

VARIABLE LABELS RECEPToseba 'AGREGIRANO število vseh receptov za posamezno leto, ki jih je prejela posamezna oseba'.

EXECUTE .

USE ALL.

COMPUTE filter_\$(PRVIČoseba = 1).

VARIABLE LABELS filter_\$(PRVIČoseba = 1) (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_\$(0) 'Not Selected' 1 'Selected'.

FORMAT filter_\$(f1.0).

FILTER BY filter_\$(1).

EXECUTE .

SORT CASES BY LETOobravnave .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .

FREQUENCIES VARIABLES=RECEPToseba /FORMAT=NOTABLE /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN SUM.

EXECUTE .

*SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE .*

Postopek 24

Postopek za 2.2.4. Število predpisanih receptov glede na vrsto receptnega obrazca
*CROSSTABS /TABLES=LETOobravnave BY BARVARp /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT
ROW.
EXECUTE.*

POSTOPKI ZA 3. ANALIZA DENARNE VREDNOSTI

Postopek 25

Postopek za pretvorbo vrednosti spremenljivke VREDNOSTRp, ki vsebuje denarne vrednosti predpisanih receptov iz SIT v EUR.

DO IF (LETOobravnave = 2006 or LETOobravnave = 2005 or LETOobravnave = 2004 or LETOobravnave = 2003 or LETOobravnave = 2002).

COMPUTE VREDNOSTRp =VREDNOSTRp / 239.64 .

VARIABLE LABELS VREDNOSTRp 'DENARNA VREDNOST receptov v EUR ' .

END IF.

EXECUTE.

DO IF (LETOobravnave = 2008 or LETOobravnave = 2007).

COMPUTE VREDNOSTRp =VREDNOSTRp .

VARIABLE LABELS VREDNOSTRp 'DENARNA VREDNOST receptov v EUR ' .

END IF.

EXECUTE.

Postopek 26

Postopek za 3.1.1. Denarna vrednost predpisanih receptov in postopek za 3.1.2. Denarna vrednost receptov po spolu in starostnem razredu

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe

STAROSTNIrazredOS /SPOLosebeSTAROSTNIrazredOSVREDNOSTRp_sum=SUM(VREDNOSTRp).

VARIABLE LABELS SPOLosebeSTAROSTNIrazredOSVREDNOSTRp_sum 'AGREGIRANA vrednost za posamezni STAROSTNI RAZRED in SPOL OSEBE' .

EXECUTE .

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe STAROSTNIrazredOS .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe STAROSTNIrazredOS .

FREQUENCIES VARIABLES=SPOLosebeSTAROSTNIrazredOSVREDNOSTRp_sum .

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Postopek 27

Postopek za 3.1.3. Denarna vrednost receptov po statističnih regijah

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba

SPOLosebe/STATREGosebaSPOLosebesumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL STATREGosebaSPOLosebesumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO vrednost predpisanih receptov za posamezno leto za posamezno STATISTIČNO REGIJO OSEBE glede na SPOL OSEBE' .

EXECUTE.

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=STATREGosebaSPOLosebesumVREDNOSTRp .

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Postopek 28

Postopek za 3.2.1. Povprečna denarna vrednost receptov v Sloveniji

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave

/SLOsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI' .

COMPUTE SLOVREDNOSTRp1000=(SLOsumVREDNOSTRp * 1000) / prebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI' .

USE ALL.

SORT CASES BY LETOobravnave .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe

/SLOPOLsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOPOLsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za posamezno leto za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE' .

COMPUTE SLOVREDNOSTRp1000=(SLOPOLsumVREDNOSTRp * 1000) /

SPOLprebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI' .

USE ALL.

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

Postopek 29

Postopek za 3.2.2. Povprečna denarna vrednost receptov po statističnih regijah v letu 2008 VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave

/SLOsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI' .

COMPUTE SLOVREDNOSTRp1000=(SLOsumVREDNOSTRp * 1000) / prebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI' .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.

EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe

/SLOPOLsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOSPOLsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za posamezno leto za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOVREDNOSTRppoSPOLU1000=(SLOSPOLsumVREDNOSTRp * 1000) / SPOLprebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRppoSPOLU1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY SPOLosebe .

SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STAROSTNIrazredOS /SLOrazredsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOrazredsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB '.

COMPUTE SLOVREDNOSTRprazred1000=(SLOrazredsumVREDNOSTRp * 1000) / razrediSLO.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRprazred1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY STAROSTNIrazredOS .

SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNIrazredOS .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRprazred1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STAROSTNIrazredOS SPOLosebe /SLOrazredSPOLsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL SLOrazredSPOLsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV v SLOVENIJI po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000=(SLOrazredSPOLsumVREDNOSTRp * 1000) / SPOLrazrediSLO.

VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNIrazredOS .

SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNIrazredOS .

FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba /REGIJAsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .

VARIABLE LABEL REGIJAsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH '.

COMPUTE REGIJAVREDNOSTRp1000=(REGIJAsumVREDNOSTRp * 1000) / prebivalciPOKRAJINE18.
VARIABLE LABELS REGIJAVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev po
STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba
SPOLosebe /REGIJASPOLsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .
VARIABLE LABEL REGIJASPOLsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh
RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE REGIJAVREDNOSTRppoSPOLU1000=(REGIJASPOLsumVREDNOSTRp * 1000) /
SPOLprebivalciPOKRAJINE18.
VARIABLE LABELS REGIJAVREDNOSTRppoSPOLU1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000
prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY SPOLosebe STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAVREDNOSTRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba
STAROSTNIrazredOS /REGIJArazedsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .
VARIABLE LABEL REGIJArazedsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh
RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB '.

COMPUTE REGIJAVREDNOSTRprazed1000=(REGIJArazedsumVREDNOSTRp * 1000) /
razrediREGIJE.
VARIABLE LABELS REGIJAVREDNOSTRprazed1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV po STAROSTNIH
RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAVREDNOSTRprazed1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba
STAROSTNIrazredOS SPOLosebe /REGIJArazedSPOLsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .
VARIABLE LABEL REGIJArazedSPOLsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh
RECEPTOV po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL
OSEBE'.

```

COMPUTE REGIJAVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000=(REGIJArazedSPOLsumVREDNOSTRp * 1000)
/ SPOLrazrediREGIJE.
VARIABLE LABELS REGIJAVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV po
STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.
EXECUTE.

```

```

SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAVREDNOSTRprazredpoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

```

Postopek 30

Postopek za 3.2.3. Povprečna denarna vrednost receptov predpisanih obravnavani osebi

```

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave oseba
/osebaVREDNOSTRp_sum=SUM(VREDNOSTRp).
VARIABLE LABELS osebaVREDNOSTRp_sum 'AGREGIRANA vrednost za posamezno osebo'.
EXECUTE .

```

```

USE ALL.
COMPUTE filter_$=(PRVIČoseba= 1 ).
VARIABLE LABELS filter_$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY LETOobravnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .
FREQUENCIES VARIABLES=osebaVREDNOSTRp_sum /FORMAT=NOTABLE /STATISTICS=STDDEV
MINIMUM MAXIMUM MEAN SUM.
EXECUTE.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE.

```

Postopek 31

Postopek za 3.2.4. Povprečna denarna vrednost predpisanega recepta

```

SORT CASES BY LETOobravnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .
FREQUENCIES VARIABLES=VREDNOSTRp /FORMAT=NOTABLE /STATISTICS=STDDEV
MINIMUM MAXIMUM MEAN SUM.
USE ALL.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

```

Postopek 32

Postopek za 3.3.1. Denarne vrednosti receptov po ATC skupinah in postopek za 3.3.2.

Količniki denarnih vrednosti po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007

```

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave
/SLOsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .
VARIABLE LABEL SLOsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh RECEPTOV v
SLOVENIJI'.

```

```

COMPUTE SLOVREDNOSTRp1000=(SLOsumVREDNOSTRp * 1000) / prebivalciSLO18.
VARIABLE LABELS SLOVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV na 1000 prebivalcev v
SLOVENIJI'.
USE ALL.

```

```

SORT CASES BY LETOobravnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

```

VREDNOST vseh RECEPTOV , za posamezno ANATOMSKO SKUPINO na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

```

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave ANATOMSKEskupine
/SLOskupinaATCsumVREDNOSTRp=SUM(VREDNOSTRp) .
VARIABLE LABEL SLOskupinaATCsumVREDNOSTRp 'AGREGIRANO število za VREDNOST vseh
RECEPTOV v SLOVENIJI za posamezno ANATOMSKO SKUPINO'.

```

```

COMPUTE SLOskupinaATCVREDNOSTRp1000=(SLOskupinaATCsumVREDNOSTRp * 1000) /
prebivalciSLO18.
VARIABLE LABELS SLOskupinaATCVREDNOSTRp1000 'VREDNOST vseh RECEPTOV za posamezno
ANATOMSKO SKUPINO na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.
USE ALL.
SORT CASES BY LETOobravnave ANATOMSKEskupine .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave ANATOMSKEskupine .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOskupinaATCVREDNOSTRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE .

```

POSTOPKI ZA 4. ANALIZA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV

Postopek 33

Postopek za tvorbo spremenljivke DDDRp števila predpisanih DDD-jev na izdanem receptu.

```

IF (DDD > 0) DDDRp =(kolicina * številoENOT * masaZU ) / DDD .
MISSING VALUES DDDRp (0) .
VARIABLE LABEL DDDRp 'Število DDD na receptu' .
EXECUTE .

```

Postopek 34

Postopek za 4.1.1. Število predpisanih DDD-jev in postopek za 4.1.2. Število predpisanih DDD-jev po spolu in starostnem razredu

Število RECEPTOV v posameznem letu, na katerih so bili predpisani DDD, prikazano glede na STAROSTNI RAZRED in SPOL OSEBE.

```

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe
STAROSTNirazredOS /SPOLosebeSTAROSTNirazredOSDDDRp_sum=SUM(DDDRp).
VARIABLE LABELS SPOLosebeSTAROSTNirazredOSDDDRp_sum 'AGREGIRANO število DDD za
posamezno leto za posamezni STAROSTNI RAZRED in SPOL OSEBE' .
EXECUTE .

```

USE ALL.

```

COMPUTE filter_$=(DDDRp >= 0.00001).
VARIABLE LABEL filter_$ 'DDDRp >= 0.00001 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE .

```

```

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
FREQUENCIES VARIABLES=SPOLosebeSTAROSTNirazredOSDDDRp_sum .

```

SPLIT FILE OFF.
 FILTER OFF.
 EXECUTE .

Postopek 35

Postopek za 4.1.3. Število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba
 SPOLosebe/STATREGosebaSPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
 VARIABLE LABEL STATREGosebaSPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število za posamezno leto vseh
 predpisanih DDD za posamezno STATISTIČNO REGIJO OSEBE glede na SPOL OSEBE'.
 EXECUTE .

USE ALL.
 COMPUTE filter_\$(DDDRp >= 0.00001).
 VARIABLE LABEL filter_\$(DDDRp >= 0.00001 (FILTER)).
 VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
 FORMAT filter_\$(f1.0).
 FILTER BY filter_\$.
 EXECUTE.
 SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe STATREGoseba .
 SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe STATREGoseba .
 FREQUENCIES VARIABLES=STATREGosebaSPOLsumDDDRp .
 SPLIT FILE OFF.
 FILTER OFF.
 USE ALL.
 EXECUTE .

Postopek 36

Postopek za 4.2.1. Povprečno število predpisanih DDD-jev v Sloveniji -da bodo rezultati številčno takšni kot so v grafu se morajo dobljeni tabelarni rezultati, ki smo jih dobili s spodnjimi sintaksami, še deliti s številom 365 (številom dni), da so rezultati podani v 1000/dan in pripravljeni za izdelavo GRAFA

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave
 /SLOsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
 VARIABLE LABEL SLOsumDDDRp 'AGREGIRANO število DDD za posamezno leto v SLOVENIJI' .

COMPUTE SLODDDRp1000=(SLOsumDDDRp * 1000) / prebivalciSLO18.
 VARIABLE LABELS SLODDDRp1000 'Število DDD predpisanih na receptih za posamezno leto na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

USE ALL.
 COMPUTE filter_\$(DDDRp >= 0.00001).
 VARIABLE LABEL filter_\$(DDDRp >= 0.00001 (FILTER)).
 VALUE LABELS filter_\$(0 'Not Selected' 1 'Selected').
 FORMAT filter_\$(f1.0).
 FILTER BY filter_\$.
 EXECUTE.
 SORT CASES BY LETOobravnave .
 SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave .
 FREQUENCIES VARIABLES=SLODDDRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
 SPLIT FILE OFF.
 FILTER OFF.
 EXECUTE.

Število DDD po letih ter število RECEPTOV v posameznem letu, na katerih so bili predpisani DDD na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe

/SLOSPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp) .

VARIABLE LABEL SLOSPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število DDD za posamezno leto v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLODDDRppoSPOLU1000=(SLOSPOLsumDDDRp * 1000) / SPOLprebivalciSLO18.

VARIABLE LABELS SLODDDRppoSPOLU1000 'Število DDD predpisanih na receptih za posamezno leto na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

USE ALL.

USE ALL.

COMPUTE filter_\$=(DDDRp >= 0.00001).

VARIABLE LABEL filter_\$ 'DDDRp >= 0.00001 (FILTER)'.

VALUE LABELS filter_\$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.

FORMAT filter_\$ (f1.0).

FILTER BY filter_\$.

EXECUTE.

SORT CASES BY LETOobravnave SPOLosebe .

SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave SPOLosebe .

FREQUENCIES VARIABLES=SLODDDRppoSPOLU1000 /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

FILTER OFF.

EXECUTE.

Postopek 37

Postopek za 4.2.2. Povprečno število predpisanih DDD-jev po statističnih regijah v letu 2008

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v Sloveniji (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave

/SLOsumDDDRp=SUM(DDDRp) .

VARIABLE LABEL SLOsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD v SLOVENIJI' .

COMPUTE SLOodd1000naDAN=(SLOsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * prebivalciSLO18).

VARIABLE LABELS SLOodd1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

FREQUENCIES VARIABLES=SLOodd1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.

EXECUTE .

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v Sloveniji (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave SPOLosebe

/SLOSPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp) .

VARIABLE LABEL SLOSPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD v SLOVENIJI za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOoddppoSPOLU1000naDAN=(SLOSPOLsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * SPOLprebivalciSLO18).

VARIABLE LABELS SLOoddppoSPOLU1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY SPOLosebe .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOdddpoSPOLU1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v Sloveniji PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobrnave STAROSTNirazredOS
/SLOrazredsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
VARIABLE LABEL SLOrazredsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD v SLOVENIJI po
STAROSTNIH RAZREDIH OSEB ' .

COMPUTE SLOrazreddd1000naDAN=(SLOrazredsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * razrediSLO).
VARIABLE LABELS SLOrazreddd1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN po STAROSTNIH
RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY STAROSTNirazredOS.
SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNirazredOS.
FREQUENCIES VARIABLES=SLOrazreddd1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v Sloveniji PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobrnave STAROSTNirazredOS
SPOLosebe /SLOrazredSPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
VARIABLE LABEL SLOrazredSPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD v SLOVENIJI po
STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE SLOrazredddpoSPOLU1000naDAN=(SLOrazredSPOLsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * SPOLrazrediSLO).
VARIABLE LABELS SLOrazredddpoSPOLU1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN po
STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA v SLOVENIJI'.

SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNirazredOS .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOrazredddpoSPOLU1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobrnave STATREGoseba
/REGIJAsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
VARIABLE LABEL REGIJAsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD po STATISTIČNIH REGIJAH'.

COMPUTE REGIJAdd1000naDAN=(REGIJAsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * prebivalciPOKRAJINE18).
VARIABLE LABELS REGIJAdd1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN na 1000 prebivalcev po
STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY STATREGoseba .
SPLIT FILE LAYERED BY STATREGoseba .
FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAdd1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba SPOLosebe /REGIJASPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp).

VARIABLE LABEL REGIJASPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD po STATISTIČNIH REGIJAH za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE REGIJAddpoSPOLU1000naDAN=(REGIJASPOLsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * SPOLprebivalciPOKRAJINE18).

VARIABLE LABELS REGIJAddpoSPOLU1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY SPOLosebe STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=REGIJAddpoSPOLU1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba STAROSTNIrazredOS /REGIJArazedsumDDDRp=SUM(DDDRp).

VARIABLE LABEL REGIJArazedsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB'.

COMPUTE REGIJArazedddd1000naDAN=(REGIJArazedsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * razrediREGIJE).

VARIABLE LABELS REGIJArazedddd1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=REGIJArazedddd1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

Število DDD NA DAN, ki so bili predpisani na recept, na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ po STATISTIČNIH REGIJAH PRIKAZANO PO STAROSTNIH RAZREDIH OSEB (poraba zdravil na recept po ATC/DDD sistemu).

AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave STATREGoseba STAROSTNIrazredOS SPOLosebe /REGIJArazedSPOLsumDDDRp=SUM(DDDRp).

VARIABLE LABEL REGIJArazedSPOLsumDDDRp 'AGREGIRANO število vseh DDD po STATISTIČNIH REGIJAH po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB za posamezen SPOL OSEBE'.

COMPUTE REGIJArazeddddpoSPOLU1000naDAN=(REGIJArazedSPOLsumDDDRp * 1000) / (ŠTdniVletu * SPOLrazrediREGIJE).

VARIABLE LABELS REGIJArazeddddpoSPOLU1000naDAN Spremenljivka števila DDD NA DAN po STAROSTNIH RAZREDIH OSEB na 1000 prebivalcev ENAKEGA SPOLA po STATISTIČNIH REGIJAH'.

SORT CASES BY SPOLosebe STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .

SPLIT FILE LAYERED BY SPOLosebe STAROSTNIrazredOS STATREGoseba .

FREQUENCIES VARIABLES=REGIJArazeddddpoSPOLU1000naDAN /ORDER=ANALYSIS.

SPLIT FILE OFF.

Postopek 38

Postopek za 4.2.3. Povprečno število DDD-jev predpisanih obravnavani osebi

```
AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobrnave oseba
/osebaDDDRp_sum=SUM(DDDRp).
VARIABLE LABELS osebaDDDRp_sum 'AGREGIRANO število DDD za posamezno leto za posamezno
osebo'.
EXECUTE.
```

```
USE ALL.
```

```
COMPUTE filter_$=(PRVIČoseba= 1 ).
VARIABLE LABELS filter_$ 'PRVIČoseba = 1 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY LETOobrnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobrnave .
FREQUENCIES VARIABLES=osebaDDDRp_sum /FORMAT=NOTABLE /STATISTICS=STDDEV
MINIMUM MAXIMUM MEAN SUM.
EXECUTE.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE.
```

Postopek 39

Postopek za 4.2.4. Povprečno število DDD-jev predpisanih na recept

```
SORT CASES BY LETOobrnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobrnave .
FREQUENCIES VARIABLES=DDDRp /FORMAT=NOTABLE /STATISTICS=STDDEV MINIMUM
MAXIMUM MEAN SUM.
USE ALL.
SPLIT FILE OFF.
EXECUTE.
```

Postopek 40

Postopek za 4.3.1. Število predpisanih DDD-jev po ATC skupinah in postopek za 4.3.2. Količniki predpisovanja DDD-jev po ATC skupinah v letu 2008 glede na leto 2007 -da bodo rezultati številčno takšni kot so v TABELI SE morajo dobljeni tabelarni rezultati, ki smo jih dobili s spodnjimi rdečimi sintaksami, še deliti s številom 365 (številom dni), da so rezultati podani v 1000/dan in pripravljene za izdelavo GRAFA

```
AGGREGATE /OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobrnave
/SLOsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
VARIABLE LABEL SLOsumDDDRp 'AGREGIRANO število DDD za posamezno leto v SLOVENIJI '.
```

```
COMPUTE SLODDDRp1000=(SLOsumDDDRp * 1000) / prebivalciSLO18.
VARIABLE LABELS SLODDDRp1000 'Število DDD predpisanih na receptih za posamezno leto na 1000
prebivalcev v SLOVENIJI'.
```

```
USE ALL.
```

```
COMPUTE filter_$=(DDDRp >= 0.00001).
VARIABLE LABEL filter_$ 'DDDRp >= 0.00001 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_$ (f1.0).
FILTER BY filter_$.
EXECUTE.
SORT CASES BY LETOobrnave .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobrnave .
```

*FREQUENCIES VARIABLES=SLODDDRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE.*

Število DDD po letih ter število RECEPTOV v posameznem letu, na katerih so bili predpisani DDD , za posamezno ANATOMSKO SKUPINO na 1000 prebivalcev - glede na VSE do 18 let stare MOŠKE in ŽENSKÉ v SLOVENIJI.

AGGREGATE /OUTFILE= MODE=ADDVARIABLES /BREAK=LETOobravnave ANATOMSKEskupine
/SLOskupinaATCsumDDDRp=SUM(DDDRp) .
VARIABLE LABEL SLOskupinaATCsumDDDRp 'AGREGIRANO število DDD za posamezno leto v
SLOVENIJI za posamezno ANATOMSKO SKUPINO'.*

*COMPUTE SLOskupinaATCDDDRp1000=(SLOskupinaATCsumDDDRp * 1000) / prebivalciSLO18.
VARIABLE LABELS SLOskupinaATCDDDRp1000 'Število DDD predpisanih na receptih za posamezno leto
za posamezno ANATOMSKO SKUPINO na 1000 prebivalcev v SLOVENIJI'.*

*USE ALL.
COMPUTE filter_\$=(DDDRp >= 0.00001).
VARIABLE LABEL filter_\$ 'DDDRp >= 0.00001 (FILTER)'.
VALUE LABELS filter_\$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.
FORMAT filter_\$ (f1.0).
FILTER BY filter_\$.
EXECUTE.
SORT CASES BY LETOobravnave ANATOMSKEskupine .
SPLIT FILE LAYERED BY LETOobravnave ANATOMSKEskupine .
FREQUENCIES VARIABLES=SLOskupinaATCDDDRp1000 /ORDER=ANALYSIS.
SPLIT FILE OFF.
FILTER OFF.
EXECUTE.*

Preglednica II: Letna vrednost števila prejemnikov ambulantno predpisanih receptov z vsaj enim predpisanim receptom v letu, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 - 2008.

statistična regija ▼	leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pomurska	skupaj ►	17.117	17.075	17.459	16.467	15.735	16.351	16.250
	MOŠKI	8.359	8.343	8.504	7.933	7.599	7.897	7.901
	ŽENSKE	8.758	8.732	8.955	8.534	8.136	8.454	8.349
Podravska	skupaj ►	43.986	43.849	43.408	41.604	40.229	41.262	40.337
	MOŠKI	21.710	21.749	21.566	20.577	19.816	20.468	19.974
	ŽENSKE	22.276	22.100	21.842	21.027	20.413	20.794	20.363
Koroška	skupaj ►	11.856	11.368	11.293	10.578	10.236	10.471	10.238
	MOŠKI	5.845	5.561	5.502	5.151	4.962	5.108	5.040
	ŽENSKE	6.011	5.807	5.791	5.427	5.274	5.363	5.198
Savinjska	skupaj ►	37.990	37.737	36.678	35.350	34.045	35.150	34.390
	MOŠKI	18.938	18.795	18.203	17.542	17.050	17.560	17.211
	ŽENSKE	19.052	18.942	18.475	17.808	16.995	17.590	17.179
Zasavska	skupaj ►	6.345	6.328	6.117	5.939	5.764	5.787	5.502
	MOŠKI	3.076	3.096	2.992	2.897	2.825	2.845	2.750
	ŽENSKE	3.269	3.232	3.125	3.042	2.939	2.942	2.752
Spodnjeposavska	skupaj ►	9.952	9.963	9.947	9.551	9.109	9.233	9.196
	MOŠKI	4.990	5.056	4.982	4.758	4.510	4.589	4.593
	ŽENSKE	4.962	4.907	4.965	4.793	4.599	4.644	4.603
Jugov. Slovenija	skupaj ►	22.205	21.611	20.791	20.385	19.193	19.792	19.322
	MOŠKI	10.907	10.633	10.145	10.060	9.382	9.690	9.520
	ŽENSKE	11.298	10.978	10.646	10.325	9.811	10.102	9.802
Osrednjeslovenska	skupaj ►	67.393	67.787	64.984	62.196	61.462	63.965	63.248
	MOŠKI	33.316	33.601	32.212	30.754	30.383	31.874	31.553
	ŽENSKE	34.077	34.186	32.772	31.442	31.079	32.091	31.695
Gorenjska	skupaj ►	27.805	27.908	26.905	26.613	25.824	26.378	25.519
	MOŠKI	13.741	13.874	13.206	13.069	12.682	13.141	12.696
	ŽENSKE	14.064	14.034	13.699	13.544	13.142	13.237	12.823
Notranjsko-kraška	skupaj ►	7.721	7.761	7.239	7.158	6.649	6.613	6.663
	MOŠKI	3.777	3.837	3.600	3.528	3.235	3.266	3.298
	ŽENSKE	3.944	3.924	3.639	3.630	3.414	3.347	3.365
Goriška	skupaj ►	14.235	14.614	13.720	14.030	13.303	13.549	13.423
	MOŠKI	7.145	7.256	6.774	6.995	6.556	6.686	6.624
	ŽENSKE	7.090	7.358	6.946	7.035	6.747	6.863	6.799
Obalno-kraška	skupaj ►	12.734	12.869	12.156	12.115	11.760	11.932	11.919
	MOŠKI	6.340	6.516	6.084	6.031	5.847	5.927	5.980
	ŽENSKE	6.394	6.353	6.072	6.084	5.913	6.005	5.939

LEGENDA: leto ►: leto obravnave; skupaj ►: letna vrednost števila prejemnikov receptov za posamezno leto v statistični regiji

Preglednica V: Letna vrednost števila ambulantno predpisanih receptov, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 - 2008.

statistična regija ▼	leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pomurska	skupaj ►	85.469	89.709	94.685	88.024	80.729	88.382	84.493
	MOŠKI	41.055	42.823	45.165	41.313	37.883	41.721	40.153
	ŽENSKKE	44.414	46.886	49.520	46.711	42.846	46.661	44.340
Podravska	skupaj ►	255.291	265.091	263.008	242.666	226.481	236.293	217.165
	MOŠKI	127.318	131.512	129.856	119.647	111.598	117.119	108.378
	ŽENSKKE	127.973	133.579	133.152	123.019	114.883	119.174	108.787
Koroška	skupaj ►	58.492	56.603	57.826	53.749	53.078	53.884	49.754
	MOŠKI	28.113	27.167	26.938	25.108	24.648	24.868	23.380
	ŽENSKKE	30.379	29.436	30.888	28.641	28.430	29.016	26.374
Savinjska	skupaj ►	187.273	184.694	180.642	171.673	159.334	169.591	156.601
	MOŠKI	93.033	91.630	88.847	84.024	77.930	84.050	77.229
	ŽENSKKE	94.240	93.064	91.795	87.649	81.404	85.541	79.372
Zasavska	skupaj ►	31.105	33.677	32.993	31.927	30.550	30.552	26.861
	MOŠKI	14.699	16.079	15.736	15.094	14.540	14.630	13.023
	ŽENSKKE	16.406	17.598	17.257	16.833	16.010	15.922	13.838
Spodnjeposavska	skupaj ►	53.870	54.147	55.821	51.361	47.657	48.555	48.751
	MOŠKI	27.036	27.254	28.180	25.625	23.209	23.396	24.244
	ŽENSKKE	26.834	26.893	27.641	25.736	24.448	25.159	24.507
Jugov. Slovenija	skupaj ►	124.654	114.906	106.161	104.073	92.133	95.148	92.455
	MOŠKI	61.148	56.332	51.142	50.995	44.764	46.353	45.378
	ŽENSKKE	63.506	58.574	55.019	53.078	47.369	48.795	47.077
Osrednjeslovenska	skupaj ►	292.993	301.508	277.933	257.588	253.040	261.833	253.074
	MOŠKI	144.295	148.440	136.397	127.337	125.160	130.263	126.109
	ŽENSKKE	148.698	153.068	141.536	130.251	127.880	131.570	126.965
Gorenjska	skupaj ►	117.519	120.210	114.605	112.510	106.164	109.702	101.471
	MOŠKI	58.596	59.786	55.860	55.273	51.748	54.503	50.271
	ŽENSKKE	58.923	60.424	58.745	57.237	54.416	55.199	51.200
Notranjsko-kraška	skupaj ►	38.623	39.177	35.573	34.082	30.706	29.908	30.238
	MOŠKI	18.983	19.525	17.681	16.860	14.531	14.524	15.121
	ŽENSKKE	19.640	19.652	17.892	17.222	16.175	15.384	15.117
Goriška	skupaj ►	55.371	59.742	55.628	55.732	54.067	55.890	52.208
	MOŠKI	27.869	29.572	27.519	28.158	27.122	27.661	25.895
	ŽENSKKE	27.502	30.170	28.109	27.574	26.945	28.229	26.313
Obalno-kraška	skupaj ►	57.611	61.891	57.620	59.192	54.704	55.735	54.405
	MOŠKI	29.190	31.570	29.148	29.963	27.769	27.993	27.250
	ŽENSKKE	28.421	30.321	28.472	29.229	26.935	27.742	27.155

LEGENDA: leto ►: leto obravnave; skupaj ►: letna vrednost števila predpisanih receptov za posamezno leto v statistični regiji

Preglednica X: Letna denarna vrednost [prikazano v €] ambulantno predpisanih receptov, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 - 2008.

regija ▼	leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pom.	skupaj ►	853.549,62	1.011.531,69	1.134.343,37	1.102.433,14	1.140.920,40	1.156.704,95	1.120.269,06
	MOŠKI	400.441,81	473.382,73	548.369,58	524.854,37	564.944,38	577.088,90	555.151,19
	ŽENSKE	453.107,81	538.148,96	585.973,79	577.578,77	575.976,02	579.616,05	565.117,87
Pod.	skupaj ►	3.067.622,31	2.891.559,45	2.995.220,07	2.913.556,00	2.754.331,63	2.913.479,65	2.914.132,93
	MOŠKI	1.556.504,35	1.414.663,13	1.432.412,89	1.403.009,49	1.379.899,43	1.426.766,45	1.510.895,02
	ŽENSKE	1.511.117,96	1.476.896,32	1.562.807,17	1.510.546,51	1.374.432,20	1.486.713,20	1.403.237,91
Kor.	skupaj ►	643.510,55	697.026,89	678.795,79	686.102,20	694.595,15	686.487,52	618.447,91
	MOŠKI	318.317,30	332.108,30	299.645,07	322.674,47	298.413,74	288.299,70	292.076,20
	ŽENSKE	325.193,25	364.918,59	379.150,72	363.427,73	396.181,42	398.187,82	326.371,71
Sav.	skupaj ►	2.170.755,39	2.168.654,52	2.307.258,23	2.348.814,96	2.134.159,53	2.263.391,52	2.228.935,88
	MOŠKI	1.081.785,50	1.082.881,01	1.156.050,51	1.122.956,94	1.011.958,69	1.087.319,89	1.083.948,69
	ŽENSKE	1.088.969,88	1.085.773,52	1.151.207,71	1.225.858,02	1.122.200,83	1.176.071,63	1.144.987,19
Zas.	skupaj ►	420.391,96	423.173,75	411.659,73	402.505,44	392.692,69	367.186,87	348.083,84
	MOŠKI	203.908,26	209.270,11	215.217,56	199.734,33	201.309,77	165.590,88	149.657,90
	ŽENSKE	216.483,70	213.903,64	196.442,17	202.771,11	191.382,92	201.595,99	198.425,94
Sp.p.	skupaj ►	579.454,08	609.642,61	648.378,60	597.004,85	564.937,30	571.991,73	538.877,21
	MOŠKI	282.023,52	263.921,13	297.203,95	284.197,67	245.418,62	247.209,90	259.652,08
	ŽENSKE	297.430,56	345.721,49	351.174,65	312.807,18	319.518,68	324.781,83	279.225,13
J.Sl.	skupaj ►	1.512.154,45	1.495.962,71	1.460.731,32	1.406.404,01	1.373.654,87	1.301.036,17	1.381.218,88
	MOŠKI	682.638,35	643.398,51	661.836,78	671.332,33	629.090,33	637.347,32	723.950,94
	ŽENSKE	829.516,11	852.564,19	798.894,54	735.071,67	744.564,54	663.688,85	657.267,94
O.Sl.	skupaj ►	3.611.095,60	3.882.453,63	3.875.144,50	3.711.625,44	3.764.155,29	3.728.117,51	3.898.824,34
	MOŠKI	1.769.214,33	1.894.840,94	1.894.394,86	1.851.756,99	1.924.434,55	1.937.467,94	2.001.891,81
	ŽENSKE	1.841.881,27	1.987.612,70	1.980.749,64	1.859.868,45	1.839.720,73	1.790.649,57	1.896.932,53
Gore.	skupaj ►	1.400.872,50	1.517.071,94	1.648.160,18	1.740.214,13	1.770.893,02	1.812.265,77	1.731.389,25
	MOŠKI	687.369,42	710.633,48	778.281,82	862.710,44	892.978,85	952.497,25	865.574,55
	ŽENSKE	713.503,08	806.438,45	869.878,36	877.503,69	877.914,17	859.768,52	865.814,70
N.kr.	skupaj ►	403.048,78	438.912,37	452.701,95	430.199,99	404.053,09	389.661,81	455.044,12
	MOŠKI	205.252,47	227.031,67	227.885,99	210.073,35	193.360,28	179.528,12	206.519,23
	ŽENSKE	197.796,31	211.880,71	224.815,96	220.126,64	210.692,81	210.133,69	248.524,89
Gori.	skupaj ►	616.085,82	717.859,17	789.964,89	886.235,30	843.139,73	886.610,38	864.367,70
	MOŠKI	302.777,33	356.967,87	401.257,21	459.976,08	430.283,04	435.901,16	452.262,68
	ŽENSKE	313.308,49	360.891,30	388.707,68	426.259,22	412.856,69	450.709,22	412.105,02
O.kr.	skupaj ►	728.097,83	837.434,10	857.342,67	880.990,08	827.210,70	850.422,68	838.607,57
	MOŠKI	364.134,56	451.157,08	465.678,66	513.583,03	465.246,52	482.246,62	495.351,93
	ŽENSKE	363.963,27	386.277,02	391.664,01	367.407,05	361.964,18	368.176,06	343.255,64

LEGENDA: *regija ▼*: statistične regije; *leto ►*: leto obravnave; **Pom.**: Pomurska; **Pod.**: Podravska; **Kor.**: Koroška; **Sav.**: Savinjska; **Zas.**: Zasavska; **Sp.p.**: Spodnjeposavska; **J.Sl.**: Jugovzhodna Slovenija; **O.Sl.**: Osrednjeslovenska; **Gore.**: Gorenjska; **N.kr.**: Notranjsko-kraška; **Gori.**: Goriška; **O.kr.**: Obalno-kraška; *skupaj ►*: letna denarna vrednost predpisanih receptov [v €] za posamezno leto v statistični regiji

Preglednica XVI: Letna vrednost števila predpisanih DDD-jev na ambulantno izdanih receptih, prikazano za 12 statističnih regij glede na spol oseb; Slovenija 2002 - 2008.

regija ▼	leto ►	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pom.	skupaj ►	1.017.382,41	1.031.480,15	1.075.449,54	952.481,90	912.222,23	979.448,81	967.538,46
	MOŠKI	440.834,20	451.969,41	468.271,68	404.566,10	394.896,05	422.265,22	413.279,59
	ŽENSKE	576.548,22	579.510,74	607.177,86	547.915,80	517.326,18	557.183,59	554.258,87
Pod.	skupaj ►	2.902.304,68	2.823.792,67	2.837.742,59	2.607.270,43	2.515.450,27	2.640.790,11	2.544.107,97
	MOŠKI	1.300.772,84	1.245.701,22	1.235.693,33	1.135.522,57	1.100.662,91	1.155.877,10	1.097.770,29
	ŽENSKE	1.601.531,84	1.578.091,45	1.602.049,26	1.471.747,85	1.414.787,36	1.484.913,01	1.446.337,68
Kor.	skupaj ►	737.023,01	709.723,86	668.134,73	617.553,81	655.507,29	677.399,15	659.824,28
	MOŠKI	322.477,13	292.865,76	262.295,31	238.150,35	258.062,13	261.710,74	256.429,07
	ŽENSKE	414.545,88	416.858,10	405.839,42	379.403,47	397.445,16	415.688,42	403.395,20
Sav.	skupaj ►	2.080.036,53	2.056.524,08	2.014.888,76	1.858.591,18	1.763.581,56	1.872.484,93	1.814.978,46
	MOŠKI	948.748,44	906.846,48	862.138,95	788.493,05	732.213,19	813.155,20	775.108,11
	ŽENSKE	1.131.288,09	1.149.677,59	1.152.749,80	1.070.098,13	1.031.368,37	1.059.329,73	1.039.870,34
Zas.	skupaj ►	387.205,41	400.479,99	389.286,07	360.226,56	352.822,63	355.406,10	314.573,33
	MOŠKI	158.375,36	163.272,44	163.019,64	146.650,07	142.703,88	149.814,04	134.644,02
	ŽENSKE	228.830,05	237.207,56	226.266,43	213.576,49	210.118,76	205.592,07	179.929,31
Sp.p.	skupaj ►	554.714,14	537.331,80	555.004,85	498.319,49	494.981,22	502.818,79	487.953,02
	MOŠKI	256.538,11	242.751,10	251.202,38	220.976,82	213.694,32	215.036,41	218.159,99
	ŽENSKE	298.176,03	294.580,71	303.802,47	277.342,67	281.286,90	287.782,38	269.793,04
J.Sl.	skupaj ►	1.278.103,50	1.189.344,09	1.162.717,95	1.077.266,22	1.009.182,17	1.031.838,49	1.026.527,01
	MOŠKI	572.159,65	512.471,85	498.422,65	469.929,01	437.869,93	455.486,20	458.606,79
	ŽENSKE	705.943,85	676.872,24	664.295,30	607.337,21	571.312,24	576.352,29	567.920,23
O.Sl.	skupaj ►	3.813.866,33	3.770.837,48	3.534.454,03	3.178.139,70	3.185.796,65	3.273.844,83	3.246.318,94
	MOŠKI	1.744.927,77	1.712.215,16	1.554.652,80	1.415.652,63	1.435.489,62	1.498.530,05	1.459.187,52
	ŽENSKE	2.068.938,56	2.058.622,31	1.979.801,23	1.762.487,07	1.750.307,02	1.775.314,77	1.787.131,42
Gore.	skupaj ►	1.568.459,97	1.564.657,33	1.542.115,50	1.493.909,41	1.488.188,26	1.522.186,24	1.507.464,16
	MOŠKI	737.084,21	722.471,00	681.860,17	660.540,35	654.692,70	687.216,67	668.373,51
	ŽENSKE	831.375,76	842.186,32	860.255,34	833.369,06	833.495,56	834.969,58	839.090,66
N.kr.	skupaj ►	446.659,05	447.369,05	431.042,56	413.460,43	384.355,88	372.744,06	378.766,60
	MOŠKI	208.255,30	212.586,04	202.295,74	188.448,62	164.934,97	162.914,58	171.795,34
	ŽENSKE	238.403,76	234.783,01	228.746,82	225.011,81	219.420,91	209.829,48	206.971,26
Gori.	skupaj ►	677.326,51	721.331,47	711.464,18	713.335,12	706.431,39	745.884,59	724.041,19
	MOŠKI	313.735,94	328.204,67	313.237,52	324.805,86	313.238,25	333.308,55	317.072,76
	ŽENSKE	363.590,58	393.126,81	398.226,66	388.529,26	393.193,15	412.576,03	406.968,43
O.kr.	skupaj ►	737.023,32	760.200,56	716.109,78	716.164,90	717.339,75	741.008,06	720.159,08
	MOŠKI	355.940,35	366.705,91	335.348,80	337.466,35	346.204,67	352.721,80	330.424,39
	ŽENSKE	381.082,97	393.494,64	380.760,98	378.698,55	371.135,07	388.286,26	389.734,69

LEGENDA: *regija ▼*: statistične regije; *leto ►*: leto obravnave; **Pom.**: Pomurska; **Pod.**: Podravska; **Kor.**: Koroška; **Sav.**: Savinjska; **Zas.**: Zasavska; **Sp.p.**: Spodnjeposavska; **J.Sl.**: Jugovzhodna Slovenija; **O.Sl.**: Osrednjeslovenska; **Gore.**: Gorenjska; **N.kr.**: Notranjsko-kraška; **Gori.**: Goriška; **O.kr.**: Obalno-kraška; *skupaj ►*: letna vrednost števila predpisanih DDD-jev za posamezno leto v statistični regiji